

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannym i wydaniu wieczornym, — w niedziele i święta tylko wydanie poranne, — natomiast w dni poświęczone tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chelmitowski, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leśniewicz, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 161

Poznań, czwartek dnia 9 kwietnia 1931

Rok XXVI

Powikłania

Dawno już położenie międzynarodowe nie było tak powikłane, jak obecnie. Zapowiedź „Anschlusu” spowodowała wszędzie duże bardzo zamieszanie, z którego narazie nie widać wyjścia.

Rzuca się przedewszystkiem coraz wyraźniej w oczy porażka polityki zagranicznej p. Brianda. Jeżeli francuski minister spraw zagranicznych wziął bardzo osobiście zapowiedź „Anschlusu”, to miał niewątpliwie słuszną Wymierzony został cios przedewszystkiem w niego, i to w przededniu wyborów nowego prezydenta Francji, kiedy p. Briand odniósłszy nie tak jeszcze dawno wielki triumf w Izbie Deputowanych, szykował się już z całą pewnością do zainstalowania się w pałacu elizejskim, by ukoronować tam długą i niezwykłą karierę polityczną. Tymczasem teraz szanse p. Brianda są słabe, chyba że zostanie on wybrany po to, by go odsunąć w elegancki sposób z Quai d'Orsay. W każdym razie na francuskiej Radzie Ministrów, na której omawiano „Anschluss”, panował podobno nastrój bardzo nieprzychylny dla p. Brianda. Miał dać temu wyraz nie tylko niechętny oddawna p. Briandowi prezydent Doumergue, ale nawet sam premier Laval, uchodzący za „człowieka Brianda” i jego domniemanego następcę na Quai d'Orsay.

Trudne położenie p. Brianda potęguje to, że nikt nie wie, w jaki sposób zamierza on reagować na „Anschluss” niemiecko - austriacki. Czy tylko w formie protestu? Czy też istotnie nie dopuści do „Anschlusu” tak, jak w latach 1840 i 1842 Anglja nie dopuściła do unji celnej belgijsko - francuskiej? Słabość pozycji p. Brianda wywołana jest przedewszystkiem tem, że padł on ofiarą własnych haseł. Berlin i Wiedeń stale powtarzają, że „Anschluss” to nie innego, jak realizacja „paneuropy”. „Przecież upada jedna granica celna, przecież każdy może się przyłączyć do unji niemiecko - austriackiej, a p. Briand protestuje” — powtarzają emisariusze obu tych stolic. Istotnie p. Briand jest w kłopotcie. Blisko z nim współpracujący p. Benes, czeskosłowacki minister spraw zagranicznych, próbuje jeszcze przeciwstawić koncepcji niemiecko - austriackiej koncepcję ogólnoeuropejską, ale wszyscy coraz lepiej zdają sobie sprawę, że jest to już tylko teoria.

Liczono we Francji na Włochy. Tymczasem fala protestów przeciwko „Anschlussowi” we Włoszech nie popłynęła. Rząd włoski „bada” jeszcze całą tę sprawę. Prasa włoska jedynie informuje o przebiegu międzynarodowej dyskusji na temat „Anschlusu”. A sam Mussolini, przemawiając niedawno, wygłosił dwuznaczną opinię, że „Anschluss” może mieć też dobre następstwa.

Widać z tego, że Włochy w jednym szeregu z Francją nie staną. Można nawet wyczuć pewne zadowolenie we Włoszech, że „Anschluss” osłabia przedewszystkiem Małą Ententę, która jest formacją, szczególnie niepokojącą dyplomację włoską, bo przypomina jej mo-

Znowu katastrofa lotnicza

Warszawa, 9. 4. (Tel. wł.). — Jeszcze nie przebrzmiały echa strasznej katastrofy lotniczej z dnia 2 b. m., której ofiarą padło dwóch młodych oficerów - lotników, kiedy znowu mamy do zanotowania nowy wypadek.

Dzisiaj mianowicie w godzinach popołudniowych spadł z niewiadomych w

tej chwili jeszcze przyczyn na polach wilanowskich pod Warszawą samolot wojskowy typu „Avia”. Kapitan - pilot inż. Józef Orłowski uległ silnemu potłuczeniu.

Szczegółów tej nowej katastrofy brak narazie.

Katastrofa polskiego lotnika - podróżnika

Bangkok, 9. 4. (PAT). — Biuro Reutersa donosi, że lotnik polski Czarkowski, który rozpoczął niedawno podróż naokoło świata, wylatując z Londynu, przyczem zamiarem jego było odbycie części trasy, położonej nad lądem, drogą powietrzną, reszty

zaś okrętem, uległ wypadkowi w odległości 300 mil od Bangkoku. Czarkowski ranny jest w głowę. Został on odtransportowany samolotem sanitarnym do Bangkoku. Zauważyć należy, że Czarkowski całą podróż odbywa na własny koszt.

Nadzwyczajnej sesji Reichstagu nie będzie

Berlin, 9. 4. (Tel. wł.). Konwent senjorów odrzucił wczoraj wnioski komunistów, niemiecko - narodowych i hitlerowców, domagające się wcześniejszego zwołania Reichstagu, celem zajęcia stanowiska wobec dekretu prezydenta Rzeszy z dnia 28 marca b. r. Za zwołaniem Reichstagu głosowali tylko wnioskodawcy. W uzasadnieniu wniosku przedstawiciel niemiecko - narodowych powołał się na art. 24 Kon-

stytucji, przewidujący zwołanie Reichstagu na żądanie 1/3 ilości posłów. Nowe wnioski w tym względzie nie są jednak wykluczone.

Zachodzi pytanie, czy komisja spraw zagranicznych zbierze się przed wyjazdem Curtiusa do Genewy. „Berliner Tageblatt” dowiadyuje się, iż rząd tej komisji nie zwoła. Decyzja zależeć zatem będzie od jej przewodniczącego posła Scheidemanna.

Titulescu za utworzeniem gabinetu koncentracyjnego

Bukareszt, 9. 4. (Tel. wł.) Poseł rumuński w Londynie Titulescu przybył na zawezwanie króla dziś rano do Bukaresztu, przywitany na dworcu przez członków rządu.

Jeszcze w ciągu dnia dzisiejszego Titulescu podejmie rokowania z poszczególnymi stronicami.

Bukareszt, 9. 4. (Tel. wł.) Titulescu po przyjeździe złożył wobec przedstawicieli prasy następujące oświadczenie o względach, przemawiających za utworzeniem gabinetu koncentracyjnego:

Zjednoczenie sił uważam za rzecz niezbędną dla zwalczania kryzysu gospodarczego, wymagającego odważnej inicjatywy. Drugi wzgląd to czynnik psychologiczny, to wzrost zaufania, czego przykład dają nam inne kraje, posiadające rządy koncentracji. Wreszcie nie należy zapominać o zagadnieniach zewnętrznych, nasuwających się w chwili obecnej na wschodzie Europy z punktu widzenia socjalnego i na zachodzie z punktu widzenia gospodarczego.

Wizyta floty brytyjskiej na wodach niemieckich

Berlin, 8. 4. (PAT). „Vorwärts” donosi, że wczoraj w kołach londyńskich krążyły pogłoski o oczekiwaniu zaproszenia przez rząd Rzeszy oficerów i żołnierzy angielskiej marynarki wojennej do portu w Kilonji. Wizyta marynarki angielskiej nastąpić miała w lecie, w czasie wycieczki na wody bałtyckie. Wiadomość ta nie została potwierdzona, pogłoski te jednak zdają się być zgodne z prawdą — pisze dziennik — albowiem z żadnej strony im nie zaprzeczono.

Londyn, 9. 4. (Tel. wł.). Ag. Reutersa dowiadyuje się, że dotychczas nie ustalono jeszcze terminu wizyty floty brytyjskiej na wodach niemieckich. Jest jednak rzeczą prawdopodobną, że pierwsza tego rodzaju wizyta od czasu wielkiej wojny nastąpi w Kilonji lub Wilhelmshafen.

Projekt tej wizyty został gorąco przyjęty przez rząd niemiecki i niemiecką marynarkę.

Protest przeciw demonstracjom antypolskim w Sowietach

Warszawa, 9. 4. (PAT.) Bezpośrednio przed świętami wielkanocnymi poselstwo polskie w Moskwie złożyło w komisariacie spraw zagranicznych notę, protestującą przeciwko de-

monstracjom antypolskim, jakie odbyły się w ostatnich dniach na Ukrainie Sowieckiej a zwłaszcza w Charkowie.

narchję austro - węgierską, i że Francja, a wraz z nią państwa Małej Ententy tembardziej szukać będą poparcia we Włoszech. I Italja już wystawia ramię.

Witany tak niedawno radośnie układ morski francusko - włoski niespodzianie utknął przy szczegółowym redagowaniu konwencji. Nie zajmując się liczbami, zaznaczymy tylko, że chodzi o

zastąpienie pewnych starych jednostek bojowych Francji nowymi. Według porozumienia francusko - włoskiego, istniałyby właściwie do r. 1936 parytet francusko - włoski w nowych jednostkach, natomiast Francja miałaby przewagę przez zachowanie starych jednostek. O-tóż Francja pragnie ten stan utrzymać tylko do r. 1936, lecz potem chce zamienić stare okręty nowymi, przez co zyskałaby znaczną przewagę w świeżej marynarce nad Włochami. Rzym protestuje. Rozmowy techniczne odłożono do 14 kwietnia, i naogół prasa wyraża się o nich dość pesymistycznie. Nie jest jednak przypadkiem, że te ponowne komplikacje morskie francusko - włoskie nastąpiły w związku z trudnościami Francji w sprawie „Anschlusu”.

Nic więc dziwnego, że Francja utraciła narazie inicjatywę w polityce europejskiej na rzecz Anglii. Henderson przeforsował własne stanowisko formalne w sprawie „Anschlusu”. Mianowicie w myśl jego propozycji Rada Ligi Narodów, względnie Trybunał Międzynarodowy w Hadze zbadają jedynie prawną stronę zagadnienia, to znaczy, czy układ niemiecko - austriacki zgodny jest z zobowiązaniami międzynarodowymi. Czyli najważniejsza strona polityczna i gospodarcza całej kwestji badana nie będzie. A ściśle prawne rozważanie tego zagadnienia da zapewne aż nadto okazji do nieoczekiwanych interpretacji i wniosków.

Ale nie dość na tem. Jak bomba podziałała we Francji wiadomość, że Anglja zaprosiła na „przyjacielskie” rozmowy do Chequers pp. Brueninga i Curtiusa. Coprawda z powodu oburzenia we Francji wizytę tę odłożono aż na czas po sesji Rady Ligi Narodów, ale ministrowie niemieccy będą mogli teraz pojechać w maju do Genewy w nastroju znacznie spokojniejszym i pewniejszym siebie, bo widzą, że Anglja krzywdy im nie zrobi.

Tak tedy Francja znalazła się w kłopotach. Może byłyby one mniejsze, gdyby w Paryżu pomyślano dostatecznie o tem, co pisał Dmowski w czasie wojny w swoim memorjale o organizacji Europy środkowo - wschodniej, że jedyną siłą, zdolną przeciwstawić się Niemcom na wschodzie, jest Polska. Inna rzecz, że na to, aby taka opinja o Polsce utrzymała się we Francji, musiałby nasz kraj trochę inaczej prezentować się zagranicy pod względem swej polityki zarówno wewnętrznej, jak i zewnętrznej.

Studenci Polacy we Francji

Paryż, 9. 4. (Tel. wł.) Onegdaj i wczoraj obradował w Paryżu zjazd delegatów stow. studentów Polaków z całej Francji. Zjazd miał na celu zorganizowanie związku, grupującego ogół polskiej młodzieży akadem. we Francji. Wzięli w nim udział przedstawiciele Genoble, Lille, Nancy i Paryża. Obradom przewodniczył p. Grosman z Paryża. Zjazd opracował i uchwalił statut związku oraz wybrał zarząd, którego prezesem został p. Karłowski, prezes paryskiego związku studentów Polaków. Zjazd ustalił program działalności związku.

Jak jest naprawdę w Ameryce?

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego”)

Nowy Jork, w marcu. Słynny pisarz francuski spędził ostatnio kilka miesięcy w Stanach Zjednoczonych i wykladał na Uniwersytecie w Princeton literaturę francuską. Przyjmowano go z należytą czcią i pokazywano mu tylko to, co mogło pozostać w jego umyśle korzystne wrażenie. Rezultat przewyższył najśmielsze oczekiwania gospodarzy p. André Maurois. Nie są mi bynajmniej znane oświadczenia złożone w prasie francuskiej przez powracającego z Ameryki p. Maurois, natomiast zastanowiły mnie jego wywody, ogłoszone w berlińskiej „Vossische Zeitung”.

Maurois polemizuje z fikcyjnym przyjacielem, który aczkolwiek nigdy nie był w Stanach Zjednoczonych, to jednak odradzał wyjazd, opierając swe zdanie na następujących przesłankach: Ameryka jest męcząca, hałaśliwa, nie można tam wyciszyć, ani spać. Jest to kraj gdzie mężczyźni umierają z przepracowania w wieku lat czterdziestu, a kobiety już rano opuszczają dom, aby się bawić. Ludzie są bez duszy i mówią tylko o pieniądzu. Jedyną kulturą jest laienka, centralne ogrzewanie i sztuczna lodownia. Opisy rzeźni chicagowskich przypominają okropnie wizje apokaliptyczne. Sprawozdania z morderstw, popełnionych w biały dzień, pod okiem policji zapełniają gazety.

We wrażliwości, zamieszczonych przez berliński dziennik, polemizuje Maurois z podobnym rozpowszechnianiem o Ameryce poglądami, którą, jak zresztą zaznacza, widział tylko z maledo, ładnego miasteczka prowincjonalnego. Zamieszkiwał drewniany domek, otoczony kwiatami i porośnięty pnąciami roślinami, a oddzielony tylko żywopłotem od sąsiadów. Szare wieżki igrają przed oknami. Od czasu do czasu przejeżdża samochodem, a co dwie lub trzy godziny widać przechodnia. Główna ulica miasteczka przypomina życie prowincjonalne w Touraine. Kultura uniwersytecka zachwyca p. Maurois. Znajduje on również duszę wśród swoich kolegów i uczniów. Wywody znanego francuskiego autora idą dalej od tej samej linii myślowej, to też nie będziemy w całości ich przytaczać.

Otóż zaznaczamy przedewszystkiem, iż Princeton College, gdzie Maurois wykladał literaturę francuską, jest jedną z najstarszych i najlepiej znanych instytucji naukowych Stanów Zjednoczonych. Miasteczko, a raczej wieś tej samej nazwy żyje z uniwersytetu założonego w 1746. Majątek uniwersytecki wynosi 25.000.000 dol. Około 2500 studentów słucha wykładów 344 profesorów. Podkreślamy zatem, iż Maurois widział Amerykę w

warunkach zupełnie odmianych od tych, które urabiają opinie zwykłych śmiertelników. Gdyby był mieszkał w Nowym Jorku przy, pod, lub nad tramwajami, kolejami pod i nadziemną zrozumiąłby zużycie nerwów ludzi młodych. Gdyby spędził weekend wśród milionerów na pobliskiej Nowemu Jorkowi wyspie Long Island wyrobiłby sobie dostatecznie jasną opinię o rodzaju zabaw, w których pewna, nadająca ton klasa społeczeństwa się lubuje. Dziwi mnie, iż nie słyszał rozmów o pieniądzu szczególnie w obecnych czasach depresji ekonomicznej. Szkoda także, iż Maurois nie zwiedził rzeźni chicagowskich, gdzie żywe jeszcze barany obdzierają ze skóry, lub że nie rzucił okiem na dzienniki, zapełnione szczegółowymi opisami morderstw.

Z wrażeń p. Maurois wynika, iż nie opuszczał miasteczka Princeton. Otóż i mnie interesowało życie uniwersyteckie w Ameryce, to też w swoim czasie spędziłem dni kilka w temże samem Princeton i zamieniłem się w studenta, przywdziawszy powłóczystą czarną togę. Nie zaprzeczam, iż pod wieloma względami, życie studenta amerykańskiego sprzyja bardziej nauce, niż życie naszego, walczącego z codziennymi trudnościami inteligenta. Niestety stwierdzić muszę, iż poziom kultury uniwersytetu amerykańskiego może nam imponować jedynie pod względem lazienkowo - piłkarskim. Sport, życie klubowe, połączone często z pijaństwem, wątpliwej natury zabawy na samych granicach gminy Princeton, oto niestety pewne objawy, które uszły uwagi p. Maurois. Dodać trzeba, iż wyższe wykształcenie jest za małym wyjątkami przywilejem klas posiadających, wobec czego na uniwersytetach kwitnie snobizm, nie mówiąc już o widocznej (szczególnie w Princeton) ślepocie naśladowaniu podobnych instytucji angielskich.

Niech mi będzie wolno zaznaczyć, iż, będąc w Princeton w kilka dni po przelocie Lindbergha przez Atlantyk, natknąłem się w refektarzu na dyskusję pomiędzy studentami 4-go roku, którzy poważnie rozważali możliwość przelotu aeroplanem na księżyc. Na to zbliża się jeden z autoritetów w dziedzinie matematyki i fizyki (znany profesor) i rozpoczyna ku zdumieniu słuchaczy wykład, iż aeroplan nie może lecieć przez próżnię powietrzną o czem u nas wie każdy gimnazjasta. A co powiedzieć o profesorze Baker Brownell z chicagowskiego Northwestern University, który nie dawniej, jak 19 lutego r. b. wykladał, że długie spółnice towarzyszą depresji ekonomicznej? M. N.

List otwarty duchowieństwa do posła ks. Czuja (B. B.)

Księża katolicy czterech dekanatów: bobowskiego, goflickiego, grybowskiego i sandeckiego, wystosowali do ks. Jana Czuję, posła z B. B., list — jako do tego, który „piastując mandat poselski, powinien mieć możność bezpośredniego wpływu na sprawy publiczne, przyjmując zarazem za nie pełną odpowiedzialność”. Podpisani pod listem księża przypominają liczne wydarzenia lat ostatnich, które „podważają podstawy społecznego i politycznego życia”. Scharakteryzowali sprawę Brzeźcia, podpisani stwierdzają:

„Wyczekiwaliśmy, że ksiądz poseł, jako kapłan katolicki, podzieli sąd moralnie zdrowej ogromnej większości społeczeństwa. Byliśmy niewzruszenie przekonani, że ksiądz poseł, jako stróż praw boskich i ludzkich, uczyni wszystko, co jest w jego mocy, dla naprawienia krzywd, ukarania przestępców i zapobieżenia powtórzeniu się w Polsce podobnych wypadków, ewentualnie złoży mandat, jak to zrobili jego klubowi koledzy świeccy!

„Odpowiedzialność moralna zaciężyła na jego osobie. Odpowiedzialność ta nie jest sprawą li tylko osobistą, skoro ksiądz poseł należy do wielkiej rodziny kapłańskiej. Śmiemy przypuszczać, że ogół duchowieństwa nie może się solidaryzować z polityką księdza posła.

„Sprawa brzeska i inne zapoczątkowały wielki ruch moralny w społeczeństwie. W oczach narodu sprawcy brzescy mają moralnych współników w B. B. Nie chcąc, by ksiądz poseł powiększał ich liczbę, uważamy za konieczne

zajęcie zdecydowanego stanowiska w myśl naszą”.

W dalszym ciągu listu, kapłani przypominają projekt nowego prawa małżeńskiego, godzącego w pojęcia katolickie, ustawę alkoholową, „beprzekładnie ignorującą enuncjację episkopatu” oraz znane metody wychowawcze w szkołach i konkludują:

„Znamy cię, księżę posle, skądinąd, jako pełnego odwagi cywilnej kapłana, okazał się wyższym nad względy osobiste, czy osobiste korzyści, okazał się w dobie obecnej naprawdę kapłanem Chrystusowym!

„Za dekanat grybowski:

„ks. Jan Solak, proboszcz i dziekan grybowski, ks. Michał Sydek, proboszcz z Polnej, wicedziekan, ks. Edward Pykosz, proboszcz z Ptaszkowej, ks. Adam Wawrzykowski, proboszcz z Ropy, ks. Józef Waleń, proboszcz Gródka, ks. Władysław Kantor, proboszcz ze Stróż, ks. Władysław Szymanek, proboszcz z Kruźlowej, ks. Jakób Luraniec, proboszcz z Mogilna, ks. Roman Brożek, proboszcz z Kąclowej, ks. Józef Cwynar, proboszcz z Szalowej.

„Za dekanat bobowski:

„ks. Zygmunt Jakus, proboszcz z Lipnicy Wielkiej, ks. Stanisław Rodak, proboszcz z Wilczysk, ks. Augustyn Zaborowski, proboszcz z Siedlisk, ks. Władysław Trylek, proboszcz z Korzennej.

„Za dekanat gorlicki:

„ks. Ludwik Wikiewicz, proboszcz z Zagórzany, ks. Ludwik Wachowicz, proboszcz z Symbarku, ks. Władysław

Kędra, proboszcz z Łuźnej, ks. Paweł Mika, proboszcz z Bystrej, ks. Antoni Gorczyca, proboszcz z Moszczenicy, b dziekan, ks. Stanisław Horowicz, proboszcz w Sękowej, dziekan, ks. Bronisław Świejkowski, prałat z Gorlic.

„Za dekanat sandeckie — powiat Grybów:

„ks. Jan Lętek, proboszcz z Kamionki Wielkiej”.

Tyle dokument kapłanów czterech dekanatów. A konserwatyści z B. B. powiadają znowu, że to nie głos sumienia kapłańskiego, tylko — „intryga endeka”, która usiłuje „Pana Boga wziąć w monopol”, jak się wyraził senator Wielowiejski.

Senator Evert zjął maskę

Katolicka Agencja Prasowa pisze, co następuje:

Podczas ostatnich wyborów do ciał ustawodawczych, gdy na liście senackiej B. B. W. R. znalazło się nazwisko p. L. J. Everta, prezesa zboru ew.-augsburskiego w Warszawie, prasa katolicka, mając w pamięci antykatolickie wystąpienie p. Everta, wyraziła z powodu tej kandydatury swe uzasadnione obawy. W odpowiedzi na to p. Evert nadesłał redakcjom pism oświadczenie, w którym stwierdzał, że z całą lojalnością i życzliwością odnosi się do Kościoła Katolickiego i że wszystko uczyni, aby pokój religijny w państwie nie został zamącony. Blok Bezpartyjny W. R. ze swej strony również wydał odezwę w sprawie p. Everta, uspokajając wyborców katolickich, biorąc całkowite odpowiedzialność za poprawność p. Everta w stosunku do Kościoła Katolickiego. W rezultacie dzięki wyborcom katolickim p. Evert uzyskał mandat do Senatu.

Szwajcaria przeciw „Anschlussowi”

Genewa, 9. 4. (Tel. wł.). „Journal de Genève” zamieszcza artykuł wstępny, w którym wypowiada pogląd, iż Szwajcaria musi wypowiedzieć się przeciwko „Anschlussowi”. Z punktu widzenia gospodarczego „Anschluss” przedstawia dla Szwajcarii duże niebezpieczeństwo, gdyż dotychczas Niemcy i Austria były rynkami konkurencyjnymi, z czego korzystał przemysł szwajcarski, a obecnie mają otworzyć wspólny rynek gospodarczy, który zamknie się dla różnych działów przemysłu szwajcarskiego, a pozatem dążyć będzie do zalanania swojemi wyrobami Szwajcarię.

„Anschluss” przedstawia również duże niebezpieczeństwo polityczne dla Szwajcarii. Dotychczas polityka tego neutralnego kraju opierała się na utrzymaniu równowagi między czterema sąsiadami. Obecnie jeden z sąsiadów ma zniknąć i Szwajcaria znajdzie

Jak p. Evert dochowuje przyjętych zobowiązań, widać to z redagowanego przez niego tygodnika „Życie Polskie”. Niema numeru tego pisma, w którymby p. Evert nie atakował Kościoła Katolickiego i nie odnosił się z seklarską nienawiścią do postulatów katolickich. Straszy swych czytelników oklepanym frazesem o „zachłannem i upartem dążeniu kleru katolickiego do podporządkowania sobie każdego państwa, do nagięcia najżywniejszych interesów państwowych i narodowych do przemijających wyrachowań kurji rzymskiej” (Nr. 10).

W sprawie postulatów katolickich, dotyczących zmiany konstytucji, pisze p. Evert, że sfery katolickie „rozpoczynają akcję podjazdową na rzecz zwrotu społecznego życia państwowego w koryto wieku XVIII. Róć się poniekąd domorosłym politykom przeistoczenie Polski — trzydziestomiljonowego państwa — w prowincję Città del Vaticano z nadaniem jej jakiegoś niesamowitego nieznanego w żadnej koncepcji prawnej „ustroju katolickiego” (Nr. 11).

W sprawie ustawodawstwa małżeńskiego pisze, że „sfery katolickie w Polsce zajmują specjalnie uparte stanowisko”. Uparte trzymanie się średniowiecznej doktryny o dwoistości władzy nie da się dzisiaj w praktyce utrzymać” (Nr. 12) itd.

Z powyższych próbek cytów jasno widać, jak wygląda po wyborach „lojalność” i „życzliwość” p. Everta dla katolicyzmu. P. senator Evert stanowczo nadużył zaufania swych wyborców-katolików. Nasze społeczeństwo katolickie ma jeszcze raz naukę, że podczas wyborów do ciał ustawodawczych i samorządowych należy głosować tylko na kandydatów o zdecydowanym światopoglądzie katolickim.

się między trzema państwami, z których najsilniejszym pod względem liczebnym będą Niemcy. „Journal de Genève” uważa, że Anschluss będzie musiał spowodować zmianę polityki zagranicznej Szwajcarii, a zwłaszcza jej polityki wojskowej. Organizacja wojskowa Szwajcarii będzie musiała ulec wzmocnieniu.

„Journal de Genève” wyraża przy tej okazji żal, że po zakończeniu wojny światowej Szwajcaria nie skorzystała z oferty austriackiej Vorarlberg, która po upadku monarchii habsburskiej chciała się przyłączyć do Szwajcarii, widząc w tem ratunek przed ruiną gospodarczą. Wreszcie organ genewski wypowiada się zdecydowanie przeciwko przyłączeniu się Szwajcarii do unii celnej niemiecko-austriackiej, dowodząc, że byłoby to sprzeczne z tradycjami republiki helweckiej i rozdzieliłoby kraj na dwa odłamy.

Kandydatury na prezydenta Francji

Wybory odbędą się 13 maja

Paryż, 9. 4. (Tel. wł.). Kwestja kandydatów na stanowisko prezydenta republiki staje się coraz bardziej aktualna wobec zbliżającej się daty wyborów, które — jak wiadomo — odbyć się mają 13 maja.

Wysuwa się różne horoskopy: wedle dzisiejszego „Echo de Paris”, najprawdopodobniejszymi kandydatami są: prezes senatu Doumer, minister sprawiedliwości Leon Berard, senator Lebrun, minister Briand, prezes izby deputowanych Buisson, obecny minister wojny Maginot, b. premier Pain-

levé i b. minister Rolnictwa Hennesy.

Trudno dziś przewidzieć, kto zostanie wybrany. Wobec stanowczego zrzeczenia się Doumera oraz zastrzeżenia Brianda, że kandydatury swej nie zamierza stawiać, najwięcej szans ma sen. Lebrun oraz obecny minister sprawiedliwości Leon Berard. Według oświadczenia „Echo de Paris”, którego współpracownik miał w tej sprawie wywiad z Poincaré, kandydatami, wysuwanymi przez tego ostatniego są: sen. Lebrun i minister Berard.

Konferencja Harrimana.

Berlin, 9. 4. (Tel. wł.). „B. Z. am Mittag” donosi, iż Harriman przybywa jutro do Berlina. Po kilkudniowym pobycie tutaj ma się udać do Warszawy w celu przeprowadzenia rozmów na temat elektryfikacji południowo-zachodniej Polski. Europejski przedstawiciel firmy Harriman and co., Irving Rossi spodziewany jest tutaj już dzisiaj. B. Z. oświadcza na podstawie doniesień prasy polskiej, iż Harriman tak przekształcił swój plan, że wydaje się on rządowi polskiemu możliwym do przyjęcia.

Referendum ludowe w Prusiech.

Berlin, 9. 4. (Tel. wł.). W dniu wczorajszym na obszarze całych Prus rozpoczęło się składanie podpisów na listy referendum ludowego w sprawie rozwiązania sejmu pruskiego. Listy wyłożone będą do dnia 14 b. m.

Podróż „Zeppelin”

Berlin, 9. 4. (Tel. wł.). „Zeppelin” wystartował dziś rano o godz. 6 z lotniska Friedrichshafen w podróż do Egiptu. Na pokładzie „Zeppelina” znajduje się 25 osób. Podróż prowadzić będzie przez Marsylję, Korsykę, Rzym, Neapol, Kretę — stąd do Aleksandrii.

Matki! Chronie dzieci

przed zarazeniem się
przeziębieniem, anginą,
bitem gardła

zapomocą
Panflaviny
w PASTYLKACH.
Do nabycia we wszystkich aptekach

Echa nadużyć w Pow. Kasie Chorych w Strzelnie

Od zarządu Powiatowej Kasy Chorych w Strzelnie otrzymujemy następujące pismo:

„Pod nagłówkiem „Agitator „sanacyjny” defraudantem” ukazała się w nrze 138 „Kurjera Poznańskiego” korespondencja ze Strzelna, dotycząca zawieszania w urzędowaniu inkasenta Pow. Kasy Chorych w Strzelnie Tomasza Kaźmierczaka. W artykule tym zaznaczył autor, że „przed pół rokiem już raz przychycono K. na nieuiszczeniu w Kasie Chorych pobranych składek. Jednakowoż wówczas sprawa ucichła, ponieważ był to okres wyborów, a K. był silnie zaangażowany politycznie po stronie „sanacji”. W sprawie tej interwenjowała wysoko postawiona w powiecie osobistość”

„Ponieważ z treści artykułu tego domniemywać się można, że zarząd Kasy dopuścił się niedbalstwa służbowego i karalnej bezczynności, polegających na zatuszowaniu przestępstwa, popełnionego przez jego urzędnika, stwierdza zarząd Kasy niniejszem, co następuje:

„Prawdą jest, że w miesiącu wrześniu 1930 r. stwierdzono, iż inkasent Tomasz Kaźmierczak nie wpłacił do Kasy w czasie przepisowym lecz z czteromiesięcznym opóźnieniem, pobranych przez siebie w charakterze pom. egzekutora na m. Strzelno składek w sumie zł 27,24 (dwadzieścia siedem złotych i 24 gr), i że sprawa ta była rozpatrywana przez władze Kasy, w wyniku czego nie dopatrzono się w postępowaniu K. cech przestępstwa karnego, lecz wykroczenia służbowego, za które K. był odpowiednio upomniany.

„Nieprawdą natomiast jest, jakoby sprawa tego wykroczenia K. „ucichła” na skutek interwencji jakiegokolwiek osoby urzędowej lub prywatnej. Zarząd Powiatowej Kasy Chorych w Strzelnie kategorycznie stwierdza, że w danej sprawie żadnej interwencji jakowejś „wysoko postawionej w powiecie osobistości” nie było.

„Strzelno, dnia 4 kwietnia 1931 r. Zarząd Powiatowej Kasy Chorych w Strzelnie: (—) Barczak, przewodniczący; (—) Kubiński, dyrektor”.

Tyle sprostowanie. Ze swej strony musimy wyrazić zdziwienie, że przetrzymanie przez okres 4 miesięcy składek członkowskich przez inkasenta Pow. Kasy Chorych, zostało zakwalifikowane przez władze Kasy tylko jako „wykroczenie służbowe”. Uważalibyśmy za rzecz wysoce szkodliwą, gdyby podobnie „liberalne” poglądy miały się rozpowszechnić w naszych instytucjach i urzędach.

Tekst sprostowania zakomunikowaliśmy naszemu informatorowi strzeleńskiemu, od którego otrzymaliśmy następujące uwagi:

Zatem zarząd Powiatowej Kasy Chorych w Strzelnie nie zaprzecza, że istotnie p. Kaźmierczak dopuścił się w okresie przedwyborczym nadużycia jako inkasent składek członkowskich Powiatowej Kasy Chorych w Strzelnie. Stara się tylko wyjaśnić, że nadużycie polegało jedynie na „przetrzymaniu” składek przez cztery miesiące. Wyjaśnienie nie mówi, czy inkasent Kaźmierczak wpłacił powyższe składki dopiero wówczas do kasy, gdy poszkodowani przedłożyli zarządowi dowody zapłaty, czy też już wcześniej, gdy „przetrzymanie” to nie było jeszcze znane. Ze swej strony stwierdzam, że w okresie wspomnianym sprawa popełnionego nadużycia była już publiczną tajemnicą, była bowiem rozstraszana na wiecach publicznych.

W kwestji wyjaśnienia interwencji wysoko postawionej osobistości w powiecie, podtrzymuję twierdzenie, że w gabinecie jej toczyła się rozmowa, by w sprawie p. Kaźmierczaka nie wysunięto zbyt dalekich konsekwencji. Dowodami na powyższe służy.

Jeżeli sprawa istotnie miałaby się przedstawiać tak, jak mówi wyjaśnienie Kasy Chorych, to zapytuję się, dlaczego p. Kaźmierczak został z Powiatowej Kasy Chorych zwolniony? Stwierdzam ponownie, że p. Kaźmierczak, inkasent Powiatowej Kasy Chorych, a prezes „sanacyjnej” Federacji Pracy, członek wydziału i sejmiku powiatowego w Strzelnie, wiceprzewodniczący rady miejskiej w Strzelnie, zdefraudował — jak dotąd wykryto — około 600 zł. P. Kaźmierczak jeszcze przebywa na wolności.

Doniesie rozmowy Brianda z Lavalem

Paryż, 9. 4. (Tel. wł.) Briand i Laval odbyli w dniu wczorajszym rozmowę wielkiej wagi. „Echo de Paris” donosi, że rozmowa ta dotyczyła ostatnich wypadków dyplomatycznych, mianowicie pertraktacji morskich a zwłaszcza stanowiska delegacji francuskiej w Genewie. Według tego pisma Briand miałby przygotować obecnie plan organizacji, zmierzającej do utracenia umowy austriacko-niemieckiej i ograniczenia jej konsekwencji.

Zlikwidowana stocznia gdańska.

Gdańsk, 8. 4. (Tel. wł.). Od przeszło stu lat istniejąca stocznia Klawittera zwolniła w ubiegłą sobotę resztę robotników, zamykając tem samem swe przedsiębiorstwo.

Pomyłka w obronie własnej

Wilno, 9. 4. (PAT.) Sędzia Gołębiowski w lipcu ub. r. jechał samochodem z Grodna. W pobliżu wsi Krynicznej zastąpiło mu drogę kilka nieznanymi osobami. Sędzia, przypuszczając, iż jest otoczony przez bandytów, wyjął rewolwer i dał trzy strzały. Jedną z kul zabiła Jelina a dwie inne raniły jego towarzyszy. Domniemywanymi napastnikami byli kupcy, którzy chcieli prosić właściciela samochodu o przewiezienie ich. Sprawa ta znalazła się przed sądem okręgowym, który skazał sędziego Gołębiowskiego na 6 miesięcy aresztu, zawieszając wykonanie kary na 3 lata.

Urzędowa ceduła Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 9. 4. 1931 r.

Warunki: Handel hurtowy, parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.

Standardy: a) żyta 692,5 gr. (117,9 f w. h.), b) pszenicy 735,5 gr. (124,8 f w. h.), c) jęczmienia przemiałowego 667,0 gr (113,1 f w. h.), d) owsa 464,5 gr (77,5 f w. h.).

„Ceny transakcyjne”

Żyto 15 tonn par Poznań 25,00

Żyto 30 tonn par Poznań 25,50

„Ceny orientacyjne”

parytet Poznań

Żyto	24,50— 25,00
Usposobienie mocne	
Pszemka	31,00— 31,50
Usposobienie mocne	
Jęczmień przemiałowy	22,50— 23,50
Usposobienie mocne	
Jęczmień browarowy	25,50— 26,50
Usposobienie mocne	
Owies pastewny	22,00— 23,00
Owies jednolity nadający się do siewu	24,50— 25,50
Usposobienie mocne	
Mąka żytnia 65% wł work.	36,50— 37,50
Usposobienie mocne	
Mąka pszen. 65% wł work.	47,00— 50,00
Usposobienie mocne	
Otręby żytnie	20,50— 21,50
Otręby pszenne	21,00— 22,00
Otręby pszenne (grube)	22,00— 23,00
Rzepak	38,00— 40,00
Gorczyca	42,00— 47,00
Wyka latowa	45,00— 47,00
Peluszka	47,00— 50,00
Groch polny	26,00— 27,00
Groch Victoria	27,00— 31,00
Łubin niebieski	22,00— 24,00
Łubin żółty	34,00— 38,00
Seradela	85,00— 92,00
Koniczyna czerwona	300,00— 350,00
Koniczyna biała	340,00— 460,00
Koniczyna szwedzka	230,00— 260,00
Koniczyna żółta odłuszczona	140,00— 170,00
Koniczyna żółta w łuskach	60,00— 70,00
Przełot	200,00— 240,00
Tymoteusz	90,00— 105,00
Rajgras angielski	90,00— 110,00
Tataraka	25,00— 28,00
Ziemniaki jadalne	4,00
Ziemniaki fabryczne	3,50
Ziemniaki eksportowe	5,00— 7,50

Ogólne usposobienie mocne. Transzacje na odmiennych warunkach: żyta 165 tonn, pszenicy 297,5 tonn, jęczmienia 15 tonn, owsa 15 tonn.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 9. 4. 1931 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była mocniejsza, dotyczy to jedynie działu pap. procentowych, w którym zauważa się większy brak materiału, natomiast w akcjach zauważa się większy napływ materiału bez nabywców.

Na rynku pap. procent. poszukiwano w dalszym ciągu 5 proc. pożyczki konwers. po 48,60 proc., również płacono za 4 proc. pożyczki inwestycyjną 87.— Z pap. lokacyjnych P. Z. K. zwykły 8 proc. listy dolarowe (stare) na 90% proc. przy słabej podaży, zaś 8 proc. listy amortyzacyjne poszukiwano po starym kursie 86 proc. — 4 proc. listy zast. konwert. notowały 37%—

37 proc. w placeniu, natomiast zwykły 6 proc. listy żytnie do 17.— (za 1 ctr. mtr.) i pozostały po tym kursie w placeniu.

Z akcji bankowych wzgl. przemysłowych doszło do notowania jedynie Bankiem Związku po 85.— w tranzakcjach. Poza tem robiono mniejsze tranzakcje Herzfeldem po 20,50 w zaofiarowaniu i bez notowania.

Cedula Urzędowa Giełdy Poznańskiej.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominalu).

5% Pożyczka konwersyjna 48.60% P.
8% dolarowe listy Pozn. Ziemstwa Kred. 90% P.
8% listy dolarowe w złocie amort. 86% P.
4% listy zast. konw. Pozn. Ziem. Kredyt. 37%—37% P.

Kurs w złotych

6% listy żytnie Pozn. Ziem. Kred. 17.— P.
4% Premj. Pożyczka Inwestycyjna 87.— P.

Akcje bankowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję)

Bank Zw. Spółek Zar. I em. zł. 65.— + Tendencja mocniejsza.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie — zł; w Gdańsku na Warszawę 8.925 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu, płacił dziś za 100 marek niem. w dewizach 212.11 do 212.41 zł, gotówką 211.71 zł, za 100 guldenów gd w dewizach 173.01 zł do 173.27 zł, gotówką 172.67 zł.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 9. 4. 1931 r.

Waluty

Dolary St. Zjedn. tr.: 8.92½, sp.: 8.94½, kup.: 8.90½.

Dewizy:

	trans.	sprzed.	kup.
Bukareszt	5.31	5.32½	5.29½
Holandja	357.90	358.80	357.00
Londyn	43.36¾	43.47½	43.26
Nowy Jork czek	8.917	8.937	8.897
Nowy Jork kabel	8.926	8.946	8.906
Paryż	34.91	35.00	34.83
Szwajcaria	171.92	172.35	171.45
Sztokholm	238.94	239.54	238.34
Wiedeń	125.45	125.76	125.14
Włochy	46.73	46.85	46.61
Berlin	212.57		

Tendencja mocna.

Papiery wartościowe i obligacje:

4% pożycz. inwest. 88.00
5% pożycz. kotw. 49.50 49.50
10% pożycz. kol. 104.25 104.50

Akcje w złotych:

Bank Polski 130.00—130.50
Bank Zachodni 0.00— 63.00
Bank Zw. Sp. Zarobk. 0.00— 65.00
Mdrzejów 0.00— 7.00

Tendencja utrzymana

Komentarz

Dla pożyczek państwowych tendencja przeważnie mocniejsza, dla listów zastawnych słabsza, dla akcji utrzymana. Bank Polski nieco mocniejszy, inne utrzymane.

PLÓDY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1000 kg reszta za 100 kg.

Berlin, 9. 4. 1931 r.

Pszemka march. 75—76 kg.	288.00—290.00
Tendencja spokojna.	
Żyto march. 70—71 kg.	188.00—190.00
Tendencja mocniejsza.	
Jęczmień march. brow. od st. załadowania	229.00—240.00
Tendencja spokojna.	
Jęczmień pastewny i przemysłowy	212.00—228.00
Tendencja spokojna.	
Owies march. od st. załad.	168.00—172.00
Tendencja mocniejsza.	
Mąka pszenka	34.75—40.50
Tendencja spokojna.	
Mąka żytn. przemiał. do 60%	26.75—29.50
Tendencja stała.	
Ospa pszenka	13.30—13.60
Tendencja spokojna.	
Ospa żytnia	13.25—13.25
Tendencja spokojna.	
Groch Victoria	24.00—29.00
Groch drobnny jadalny	23.00—26.00
Groch pastewny	19.00—21.00
Peluszka	25.00—29.00
Bób polny	18.00—20.00
Wyka	23.00—26.00
Łubin niebieski	13.50—15.50
Łubin żółty	22.00—26.00
Seradela nowa	64.00—68.00
Makuchy rzepakowe	9.80— 10.20
Makuchy Iniane	14.40—14.60
Wytłoki suche paryt. Berlin	7.70— 8.00
Srót Soja	14.20—14.80
Platki ziemniaczane	14.70—15.00
Ziemniaki jadalne białe	1.50— 1.80
Ziemniaki jadalne czerwone	1.70— 2.00
Ziemniaki jadalne żółte	2.40— 2.80
Ziemniaki fabryczne	8½ fg.

Uwaga do ziemniaków: Ziemniaki wybrane większe ponad notowania.

Ogólna tendencja dobrze utrzymana.

Notowania złotego w Berlinie

z dnia 9. 4. 1931 r.

Wyplaty na Warszawę 46.925 47.125
Noty wielkie 46.75—47.15

Zmierch świetności Al Capone'a?

Po wyborach nowego burmistrza Chicago

Wiedeń, 8. 4. (PAT.) „N. Freie Presse” donosi z Chicago w związku z wyborami burmistrza miasta, że w czasie wyborów doszło do kilkakrotnych starć. Przewodniczący XIII okr. wyb. Fishman został uprowadzony w przeddzień wyborów przez uzbrojonych bandytów, później jednak wypuszczono go na wolność. W XVI okr. wyb. aresztowana została cała komisja wyborcza pod zarzutem oszustw wyborczych. Zwolennicy Czermaka noszą odznaki przedstawiające miniaturową miotłę, na znak protestu przeciw korupcji.

Czermak w przemówieniach swych zarzucał Thompsonowi, że za jego rządów król bandytów chicagowskich Al Capone mógł swobodnie uprawiać swo-

je rzemiosło. Thompson natomiast w przemówieniach swoich zwrócił uwagę na to, że 68 miast St. Zjedn. posiadających przeszło po 100.000 mieszkańców, wykazuje więcej zbrodni, niż Chicago. Obaj kandydaci twierdzą, że głównym powodem szerzenia się zbrodniczości w Chicago i innych miastach jest prohibicja.

Nowy Jork, 9. 4. (PAT) Opinia publiczna St. Zjedn. z wielką radością przyjęła wiadomość o klęsce burmistrza Thompsona przy wyborach w Chicago. Nowowybrany burmistrz Czermak zapowiada, że z całą energią będzie ścigał przestępców kryminalnych i że w mieście zapanuje okres ładu i bezpieczeństwa publicznego.

mniej 48 tygodni. (Zaznaczyć należy, że artykuł 2 ustawy „O zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia”, ustala, iż bezrobotny nabywa prawa do świadczeń, o ile przepracował 20 tygodni w 12 miesiącach przed dniem zgłoszenia swego bezrobocia.

Konfiskata odezwy P. P. S.

Warszawa, 9. 4. (Tel. wł.) — Kimisarjat rządu skonfiskował odezwę P. P. S. wydaną na dzień 1-go maja. (w)

P. P. S. kruszy się...

Warszawa, 9. 4. (Tel. wł.) — Na posiedzeniu Komitetu Okręgowego P. P. S. w Łodzi, przy udziale sekretarza Pużaka, przyjęto uchwałę, że wiceprezydent miasta Wiliński sam siebie postawił poza partją i postanowiono w stosunku do niego wyciągnąć wszelkie konsekwencje. (w)

Samobójstwo zropanzonej matki

Leszno, 8. 4. (PAT). Przy szosie zaborowskiej popełniła samobójstwo żona emerytowanego wachmistrza zandarmerji Sukniewiczowa. Przyczyną rozpaczliwego kroku był nieszczęśliwy wypadek jej syna, któremu amputowano obie nogi.

Proces o zamach na poselstwo sowieckie

Warszawa, 9. 8. (Tel. wł.) Dziś rano rozpoczęła się rozprawa w sprawie Jana Polańskiego o przygotowanie zamachu na poselstwo sowieckie w Warszawie. Komplet sędziów stanowią sędziowie: Kozakowski, Possemkiewicz i Rykaczewski. Oskarża prokurator Nisonson, bronią adwokat ci bracia Hofmokl-Ostrowscy.

O reorganizację ubezpieczeń społecznych

Warszawa, 9. 4. (Tel. wł.) — W związku izb handlowych i przemysłowych zdecydowano wystąpić do władz z postulatami sfer przemysłowych i handlowych w przedmiocie reorganizacji ubezpieczeń społecznych. Sfery gospodarcze występują z postulatem ograniczenia wypłat zasiłków z Funduszu Bezrobocia i pozbawienia części bezrobotnych prawa do zasiłku. W szczególności projekt związku przewiduje, że do korzystania z zasiłków winny być uprawnione jedynie osoby, które przepracują w ciągu roku conaj-

Niemiec nacjonalista o Gdyni

Mimowolny hold, złożony pracy polskiej nad Bałtykiem

Prasa niemiecka w dalszym ciągu z nieukrywana irytacją omawia budowę Gdyni, przyczem nie tai się z tem, że port gdyński wytrąca Niemcom z ręki jeden z najważniejszych o-rzędów w ich walce o ponowne zagrabienie Pomorza. Świeżo w organie ciężkiego przemysłu nadreńsko-west-falskiego, nacjonalistycznej „Rheinisch-Westfälische Zeitung” ukazał się obszerny artykuł korespondenta tego pisma, zatytułowany „Miecz gdyński”. Korespondent opisuje w tym artykule swe wrażenia, odniesione z Gdyni.

„Jak ongi Siegfried zatknił mieczem Balmungiem smoka, tak wedle prozy polskiej Gdańsk ma wyznaczyć ducha pod uderzeniem „miecza gdyńskiego”. „Miecz gdyński”, jak polskie pisma chętnie nazywają (?) swój „narodowy” port, jest nowy, jak z igły. Długość jeszcze nie ma on poza sobą próby życia. Zobaczyć się dopiero, czy jest dobrze wykuty, czy też łamliwy w budowie.

„Przedewszystkiem Gdynia jest dla Polski tem, co robi z niej propaganda warszawska: atutem narodowym. Na całym świecie wzbudza zdziwienie fakt, że polskie przesyłki pocztowe, wysyłane zagranicą, są zaopatrywane w urzędach w pieczęcie, agitujące za Gdynią i polskiem znaczeniem na morzu. Nigdy w historii Polski sława Polski nie opierała się na wielkich czynach jej siły morskiej. Mimo wszystko jednak potrafiło wbić w mózgi wszystkich Polaków pojęcie Gdyni. Gdynia jest koniecznością gospodarstwa polskiego, jest jedynym dostępow do morza, do świata, jest świadectwem polskiej woli życia. Gdynia jest rodzajem „terra sancta”, świętością, jest odpowiedzialnością narodu polskiego na hańbę, jaką przysporzył Wersal temu świeżo obudzonemu narodowi przez nieprzyłączenie do Polski Gdańska. Na tego rodzaju ton zasadniczy nastrojona jest propaganda polska na zewnątrz i na wewnątrz. Trzeba też przyznać, że do pewnego stopnia pracowała ona z sukcesem. Gdynia stała się w Polsce sprawą popularną. Przez urządzenie portowe dano dodatkowo „korytarzowi” nowy sens, by przez to równocześnie dostarczyć warszawskiej polityce zagranicznej nowej podpory przeciw niemieckiej pożądlivoci. Kiedy się mówi z politykami Europy zachodniej, to odnajduje się potwierdzenie tego, co zostało wyżej powiedziane. Ani konieczności gospodarze, ani polityczne nie warunkowały budowy portu gdyńskiego (!), lecz jedynie tylko życzenie, by utwierdzić szaleństwo granic dyktatu wersalskiego. Kola francuskie mają w tem dużą część winy. Gdynia jest atakiem przeciw Wersalowi (!) — i na to będzie Gdańsk w przyszłości wskazywał jeszcze silniej, niż dotychczas.

Następnie korespondent poświęca parę słów samej Gdyni.

„Obok Sopotu — czytamy w artykule — jedzie się niewielką godzinke przez pagórkowaty krajobraz. Ni stąd ni zowąd, jak wszędzie w tych stronach, bez żadnego motywu, wyrasta

granica. Paszport i auto podlegają rewizji. Urzędnicy polscy są uprzejmi, ale przesadnie dokładni. Nieufność należy do natury tych ludzi. Na prawo i lewo od drogi nowe domy, małe skromne wille. Nasz towarzysz wyjaśnia: „Sprawy stoją tak: Warszawa chciałaby nadać polskiemu wybrzeżu morskiemu charakter żywotny. Gdynia ma być punktem centralnym, a w obu kierunkach mają się dołączać do niej lotniska morskie i miejscowości odpoczynkowe. Każdy polski urzędnik, który przez pewien czas wraz ze swą rodziną przebywa dla odpoczynku na wybrzeżu polskiem, otrzymuje na podróż powrotną dużą zniżkę ceny biletu na kolejach polskich. Wszystko to idzie na konto wydatków propagandowych. Sprawy wyglądają jeszcze lepiej, gdy się widzi przed sobą Gdynię. Tutaj świat przestaje należeć do Europy wschodniej. Tutaj zaczyna się wybrzeże Florydy. Tutaj pulsuje tempo amerykańskie! Domy wyrastają jak grzyby z pod ziemi. Asfaltowane ulice ciągną się przez pola leżące odlego. Jasnieje wielkie miasto obok chat rybackich, pokrytych słomą. Droga od wsi rybackiej Gdyni z jej trzystu mieszkańcami do światowego portu Polski z 50 tys. mieszkańców rozpoczęła się w r. 1920. Wówczas dokoła starego dębu skupionych było parę tuzinów prymitywnych chałup rybaków kaszubskich, a dzisiaj jest tu polskie miasto z międzynarodowym życiem”.

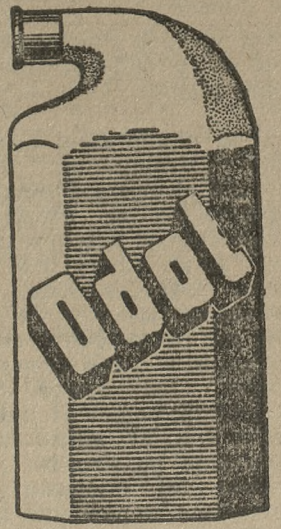
„Musimy jednak — pisze dalej korespondent — poczynić pewne ograniczenia, gdyż inaczej ten lub ów z czytelników mógłby popaść w polski optymizm. Według sądu rzeczoznawców technicznych i finansowo-gospodarczych Gdynia jest największym bluffem (!), jaki zaaranżowano od stu lat w Europie (!). Przez to nie lekceważymy bynajmniej niebezpieczeństwa, które Gdynia przedstawia dla Gdańska jako port. Bez względu na wszelkie obliczenia rentowności i bez względu na wydatki pieniężne gospodarze się tutaj za wszelką cenę, by pogrzebać handel gdański (!) i podminować stanowisko wolnego państwa”. (Cyba miasta — Red.)

W dalszym ciągu korespondent prorokuje, aczkolwiek bez zbytniego przekonania, że Gdynię spotka ten sam los, co belgijski port Zeebrügge, który zbudowany także pod wpływem ambicji narodowej, by nie być uzależnionym tylko od Antwerpji, położonej nad Skaldą, której ujście znajduje się we władaniu Holandji. Ze korespondent niezbyt wierzy w swoje przepowiednie, tego dowodzi fakt, iż w dalszym ciągu artykułu z niepokojem przytacza dane cyfrowe, dotyczące rozmiarów portu gdyńskiego, urzędów portowych itd., lejąc izy krokodylowe z powodu rzekomego upadku gospodarczego Gdańska, wywołanego konkurencją Gdyni.

Cały artykuł, mimo wszystkich zastrzeżeń i złośliwości, jest bądź, co bądź mimowolnym holdem, złożonym przez Niemca - nacjonalistę pracy polskiej na wybrzeżach Bałtyku.

Co to jest Odol?

ODOL nie jest wodą do ust w potocznym znaczeniu tego słowa, lecz przyjemnym środkiem antyseptycznym, którego stałe używanie nadaje oddechowi czystość i świeżość. Silne działanie dezynfekcyjne ODOLU wstrzymuje rozwój czynników gnilnych i fermentacyjnych, które powodują choroby zębów i szpecą je. Dzięki ODOLOWI posiadamy piękne i zdrowe zęby, które przyczyniają się do radości życia.

Tw 1298

sławieństwa niezależnego bytu pod strzechą rodzinną. Z pomocą kraju powinna „Opieka Polska” dotrzeć swym zbawiennym wpływem do każdego osiedla wychodźców polskich, aby żaden z nich nie czuł się zapomnianą sierotą. lecz miał tę świadomość, że na każdym kroku jego pielgrzymstwa życiowego czuwa nad nim troskliwie oko Macierzy”.

Tej treści odezwę, skierowaną do kapłanów i społeczeństwa, wydał ub. roku J. Em. ks. Prymas, gdy obejmował protektorat nad „Opieką Polską”. Z szczególną radością powitał ks. Prymas utworzenie wielkopolskiego oddziału „Opieki Polskiej” w Poznaniu i powstające w obu archidiecezjach liczne filje lokalne.

Wczoraj, 8 b. m. uczestniczył ks. Prymas na pierwszym walnym zjeździe tutejszego okręgu „Opieka Polska nad Rodakami na obczyźnie”, pragnąc osobiście przekonać się o działalności poznańskiego okręgu, którego biura mieszczą się w „Domu Rzemieślniczym”. Wysokiego protektora powitał prezes hr. Bniński, wyrażając uczucie synowskiego przywiązania i gorące podziękia za trud i pomoc w zbożnej akcji, a przedewszystkiem za okazanie tyle serca i zainteresowanie się rodakami na obczyźnie. Dalej powitał przewodniczący przedstawicieli władzy, pokrewnych instytucji, prasy, zarządu głównego z Warszawy, delegatów 40 kół i in. Zaznaczył, że jest to pierwszy publiczny występ w celu złożenia sprawozdania z działalności okręgu zachodniego.

Dalsze przewodnictwo objął starosta krajowy p. Begale, który na sekretarza powołał ks. Antoniego Kozłowskiego z Pleszewa. Ks. dr. St. Janicki, delegat ks. Prymasa, zreferował przebieg zebrań konstytucyjnego, które odbyło się w pałacu arcybiskupim.

Obszerne sprawozdanie, ilustrujące żywotną i wszechstronną działalność zarządu okręgowego i oddziałów „Opieki”, przedłożyła wiceprzewodnicząca p. A. Smoczyńska. Z referatu sprawozdawczego wynikało, że Stowarzyszenie „Opieka Polska nad Rodakami na obczyźnie” powstało w r. 1926 w Warszawie i ujęło jako swój naczelny program opiekę nad wychodźstwem w duchu katolickim i narodowym. Dzięki przyjęciu protektoratu przez ks. Prymasa sieć organizacyjna oddziałów „Opieki” znakomicie się rozbudowała. Praca powstałego 12. 9. 1929 tutejszego oddziału była wszechstronna i bardzo rozległa, wysyłano liczne korespondencje, odbywano ważne posiedzenia i utrzymywano stałą łączność z głównym zarządem i t. d. W rozbudowie sieci organizacyjnej „Opieki” oddała walną pomoc towarzystwu kancelarja Prymasowska. Pomoc tę zainicjował ks. Prymas sam przez zwołanie na konferencję księży proboszczów. Oddziałów „Opieki” jest dziś 45.

Utworzeniem oddziału w Poznaniu zajęła się osobna sekcja pod kierunkiem p. Smoczyńskiej. Oddział poznański liczy 110 członków, oddziałów zaś na prowincji 682. Pracy oświatowej podjęła się specjalna sekcja pod kier. p. dr. Dziegeckiej, która zajmowała się zbierką ksiązek, czasopism i widokówek, wysyłką lotnych biblioteczek, zasilaniem wychodźstwa wydawnictwami, szerzeniem idei pracy dla emigracji wśród młodzieży szkolnej i t. d. W okresie sprawozdawczym wysłano 7649 ksiązek i 28063 czasopism. Szczególną opieką otacza się robotnika polskiego we Francji i Niemczech. Lekturę wysyłano także na wszystkie kontynenty. Ścisły kontakt nawiązano ze Stow. Pomocy Oświatowej we Francji i z tutejszymi, zachęcając do zakładania kółek pracy dla emigrantów. Do licznych środowisk na

wychodźstwie wysłało stowarzyszenie dary gwiazdkowe. Na podstawie zezwolenia Urzędu Emigracyjnego „Opieka” w Poznaniu prowadzi biuro informacyjne dla wyjeżdżających emigrantów. — Działalność opiekuńcza objęła pałace potrzeby opieki nad robotnikami sezonowymi do Niemiec i wychodźcami do Francji i t. d. Badano panujące warunki na stacjach granicznych w czasie powrotu sezonowców. Program „Opieki” obejmuje też przyjmowanie wycieczek rodaków z zagranicy. Na terenie województwa urządzono „Tydzień Emigranta Polaka”, którym sprężyć kierował ks. dr. St. Janicki. „Opieka” wzięła udział w Kongresie Eucharystycznym i w organizowaniu sekcji emigracyjnej. — Wiceprzewodnicząca p. A. Smoczyńska zreferowała także stan kasy. Imieniem kom. rewizyjnej referował p. prezes Samulski, który wyraził zdziwienie, że akcja „Opieki” nie doznaje intensywniejszego poparcia materialnego ze strony rządu.

Ks. Prymas w przemówieniu swem podkreślił, iż jest zbudowany pracą, poświęceniem i ofiarnością okręgu, który w pierwszym roku swego istnienia wiele zdziałał dobrego dla naszej emigracji. Ze praca była intensywna, tego dowodem bogaty materiał sprawozdawczy. Wysoki Protektor podziękował też za niezwykłą inicjatywę przesowi hr. Bnińskiemu, p. Szoldrskiemu i p. A. Smoczyńskiej.

Bardzo zajmujący referat o psychice żywiołu robotniczego w Niemczech, o byczajowości, godności poczucia własnego, trzeźwości i pracowitości wygłosił b. konsul gen. w Berlinie p. St. Zieliński. Ramowy program pracy „Opieki” na przyszłość przedłożył ks. dr. St. Janicki. Zarządowi udzielono pokwitowania a po dokonaniu wyborze prezydium, zamknięto obrady. (z)

W piątek decyzja

Warszawa, 9. 4. (Tel. wł.) — Na piątek zwołano posiedzenie Rady ministrów, na którym ma być rozstrzygnięta sprawa redukcji poborów urzędniczych. Zmniejszenie płac wyniesie od 1-go maja prawdopodobnie 5 procent. (w)

Rolnicze Biuro Powiernicze

Stosując się do uchwały Zjazdu Fachowych Rolników w Warszawie oraz do opinii kierowników instytucji rolniczych i kredytowych w Wielkopolsce, — otwieramy nową placówkę, mającą służyć rolnikom - praktykom oraz instytucjom współpracującym z rolnikami.

Praca Biura zamierzona jest w kilku kierunkach:

1. **Porady:** w zakresie administracji ogólnej oraz poszczególnych działów techniki rolniczej, hodowlanej, leśnej i przetwórczej. — Porady prawne w sprawach administracyjnych i skarbowych. — Informacje handlowe.

2. **Regulacja interesów:** wywiad handlowy i taksacje, ułatwienia kredytów, komasowanie długów, układy z wierzycielami, parcelacja.

3. **Administracja:** Wykonywanie administracji z ramienia właściciela lub wierzycieli, dojazdowy nadzór, planowania gospodarze (płodowian, układ pasz etc.).

4. **Buchalterja:** Prowadzenie ksiąg według nowej i uproszczonej metody, dającej nie tylko dokładny ogólny wynik, lecz także wskaźniki organizacji i bieżącej kontroli gospodarstwa oraz jego poszczególnych działów.

Biuro to poza stałymi pracownikami posiada zapewnienie współpracy całego szeregu najwybitniejszych rolników.

Zarząd urzęduje w Poznaniu narazie we wtorki od godz. 9-tej do 14-tej w lokalu Biura — Gwarna 9, I p., tel. 1149 i 2149.

Za Zarząd
zw 28 758
Inż. Fryderyk Zoll,

Opieka polska nad rodakami na obczyźnie

Pierwszy walny zjazd okręgu zachodniego

„Poza granicami Rzeczypospolitej żyje nieledwie 7 milionów Polaków, czyli czwarta część narodu. Odliczając tych, którzy w ościennych państwach jako mniejszość narodowa siedzą na starych sadybach swych praocjów, dorachowujemy się pięciu milionów właściciwych wychodźców, którzy stale bytują poza rodzimymi środowiskami życia polskiego.

„A liczba tych naszych tułaczy życiowych idzie wzwyż. W dopiero roku ubiegłym roku opuściło kraj blisko ómierz miliona ludzi, nie licząc stutysięcznej rzeszy, która z każdą wiosną wyjeżdża na roboty rolne do Niemiec. Dalsze krocie wyruszą w przeciagu roku, aby się osiedlić w obcych krajach, zwłaszcza pozamorskich.

„Opaczność Boża policzyła niewątpliwie narodowi martyrologię, którą jego wychodźtwa przeżywało wtedy, gdy nie było się komu ująć za tułaczami polskimi. Dzisiaj niepodległość nakłada na nas obowiązek zatroszczenia się także o ich dole. Stusnie spodziewają się oni tego po Macierzy w swem opuszczeniu i niedostatku wśród obcych, często narażeni na wyzysk i poniewieranie, wy-maradawianie, a nawet uwikłani w sieci

bezbożnego radykalizmu i wywrotu rewolucyjnego.

„Już wielki czas, abyśmy sobie uświadomili powinności swoje wobec emigracji i ogrom pracy, który nas w tym względzie czeka.

„Wśród organizacji, które mają staranie o wychodźtwa, chlubnie wyróżnia się „Opieka Polska nad Rodakami na obczyźnie”. Zakreśliła ona sobie obszernie zadanie, bo poza dziedziną duszpasterską, zleconą Prymasowi Polski, pragnie ogarnąć całokształt zagadnienia emigracyjnego. Jej cechą i zaletą jest nawiązywanie do tego, co wychodźce najsilniej z krajem wiąże i co wskutek tego najmocniej na niego działa, czyli do zwyczajów ojczystych, do uczuć narodowych, do wyniesionych z rodzinnych stron zasad moralnych i wierzeń religijnych. Pojmując to zadanie jako świętą misję, wniosła w swą ruchliwą działalność pierwiastki ideału i poświęcenia, czem zdobyła sobie zaufanie sfer rządowych i społeczeństwa.

„Ruch ten powinien ogarnąć potężną falą całą Polskę, wychowując społeczeństwo do świadomości obowiązków względem tej części narodu, której stosunki nie pozwalają korzystać z błogo-

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

O 106 procent wzrosły ciężary socjalne od roku 1926

„Radosna twórczość“ przejawiała się na wszystkich, bez wyjątku, polach rządowej działalności wypompowywania kapitałów z wytwórczości. „Rozedma budżetów“ objęła zarówno instytucje państwowe, jak samorządowe, jak i wreszcie ubezpieczeniowe.

Tymczasem obliczenia „Lewiatana“ warszawskiego, ogłoszone na łamach „Przeglądu Gospodarczego“ (nr. 7-my, str. 301—306) opierają się na skrętnie zebranych danych większości polskich instytucji ubezpieczeń społecznych. Wynika z tych obliczeń następujący obraz wzrostu ubezpieczeń społecznych w ostatnich latach (w miljn. złotych):

1926:	314,5
1927:	422,8
1928:	570,8
1929:	632,4
1930:	650,9

Tak więc sumy wypompowane z organizmu gospodarczego w ciągu ubiegłego, po-majowego pięcioletnia wzrosły dokładnie o 106,7 procent! Równocześnie stan rezerw instytucji ubezpieczeniowych, wynoszący w r. 1926 — 211 miljn. zł wzrósł w 1927 r. do 328 miljn., w 1928 r. do 481,6 miljn., w r. 1929 do 600 miljn. zł, a według tymczasowych danych przekroczył w 1930 r. — 700 miljn. złotych...

I to mimo srożącego się z niebywałą gwałtownością kryzysu, mimo olbrzymiego bezrobocia, wzrostu niewypłacalności, — jednym słowem: mimo całej, naszej brzydki... Ot, co znaczy śruba w dobrych rękach!

Ale tak dalej iść nie może. Jest faktem notorycznym, że ciężary podatkowe i socjalne odebrały organizmowi gospodarczemu odporność w jego walce z przesileniem. Jeśli więc obecnie skutki kryzysu nawet ślepemu są widoczne, to chyba dość prosty, dość jasny powinien być wniosek: zmniejszyć ciężary podatkowe i socjalne, aby ulżyć życiu gospodarczemu, aby odbudować jego odporność. A jednak suma ciężarów nie maleje, a rośnie.

I gdyby to jeszcze było rzeczą trudną przeprowadzić redukcję świadczeń ubezpieczonych. Ale tak nie jest, jak zaraz się przekonamy.

Wskutek spadku kosztów utrzymania wartości realna zarobków robotniczych wzrosła od 1927 roku do lutego 1931 roku (dane urzędowe) o 31 procent. Wysokość zasiłków chorobowych oblicza się na podstawie płacy ustawowej. Gdyby więc nawet o 30 procent obniżyć wysokość zasiłku chorobowego, jego zdolność nabywcza byłaby identyczna ze zdolnością, jaką zasiłek posiadał w r. 1927!

Czyż więc w tych warunkach — obniżenie świadczeń ubezpieczeniowych, a co za tem idzie, i składek ubezpieczeniowych byłoby rzeczą trudną?

O! nie domagamy się gruntownej reformy systemu ubezpieczeń społecznych, bo dawno już wątpiliśmy w możliwość jej przeprowadzenia pod auspicjami tych, którym zawdzięczamy dwukrotny wzrost ciężarów socjalnych. Nie! nie o to nam chodzi; wskazujemy jedynie, że tak popularny obecnie, bo tak bardzo nieskomplikowany sposób automatycznego obcinania (patrz pensje urzędnicze) dałby się tutaj z powodzeniem zastosować... Chyba tego kiedyś wreszcie się doczekamy!

Krótkie informacje gospodarcze

— Z powodu długotrwałej depresji na światowym rynku frachtowym, 25 proc. norweskiej floty handlowej, t. j. 1.081 tysięcy trb. pozostaje obecnie nierucho- miona, co stanowi 275 milionów koron martwego kapitału.

— Rząd włoski złożył rządowi egipskiemu notę protestującą przeciwko nowej taryfie celnej na makę i tkaniny. Rząd egipski odpowiedział, iż nowa taryfa przeznaczona jest dla ochrony przemysłu rodzimego.

— Shell Oil Company dokonało ostatnio wiercenia naftowego do głębokości około 10 000 stóp. Jest to najgłębsze wiercenie w poszukiwaniu ropy na świecie. Dokonane zostało ono w Kalifornii.

— W prowincji Sin-Kiang w Chinach odkryto nowe złoża złota. Złoża te są podobno tak obfite, że znajdzie tam pracę 50.000 ludzi. Prawie cała produkcja wywożona będzie do Rosji Sowieckiej.

O hodowli trzody w Polsce

Rosnąca wciąż fala protekcyjizmu agrarnego ogarnia coraz więcej kraje przemysłowe Europy środkowej stwarzając nieprzebyte zapory eksportu produktów rolniczych krajów agrarnych. Dla Polski najboleśniejże następstwa sprowadził atak wymierzony w jej eksport artykułów hodowlanych w pośród których na pierwsze miejsce wysuwa się nierogaczyna. Warto zdać sobie sprawę, jaką rolę odgrywa w naszym życiu gospodarczym ostatnio wymieniona gałąź naszego eksportu jakoteż złączona z nią hodowla.

Według obliczeń Polska posiada obecnie przeszło 6 milionów sztuk świń w kraju i zajmuje drugie po Niemczech miejsce w Europie (jeżeli wyeliminujemy Rosję) pod względem ilości posiadanej trzody, piąte zaś miejsce w całym świecie po Stanach Zjednoczonych (61,5 milj. sztuk), Niemczech (22,9 milj. sztuk), Rosji (20 milj. sztuk) i Brazylii (16 milj. sztuk).

W tyle za Polską kroczą w hodowli nierogaczyny: Francja (6 milj. sztuk), Hiszpania (5 milj. sztuk) Kanada (4,5 milj. sztuk), Danja, W. Brytania itd.

Jakkolwiek zajmujemy w świecie całym tak poczesne miejsce pod względem ilości trzody, nie dowodzi to wcale, aby ilość ta była w stosunku do ludności kraju nadmierną. Wprost przeciwnie, można twierdzić, że w porównaniu z innymi krajami, ilość ta jest raczej zbyt małą. Polska stoi w Europie na 13 miejscu pod względem stosunku ilości pogłównia trzody chlewnej do zaludnienia. Wynika to stąd, że w Polsce przypada zaledwie 21 sztuk świń na 100 mieszkańców. Mniej więcej w tym samym stosunku co Polska, posiada świni Austrija (22 sztuki) i Czechosłowacja (19 sztuk) tj. kraje masami importujące trzodę z zagranicy, w tem przewodzi Niemcom z Polski. Nie możemy się równać pod względem pogłównia swińskiego ani z Danją (97 szt.), ani z Litwą (63 szt.) ani z Niemcami (36 szt.) nie mówiąc już o Stanach Zjednoczonych, które wzięte jako całość mają pogłównia 51 sztuk, ale niektóre stany posiadają i 300 sztuk na 100 mieszkańców.

Z zestawienia tych cyfr narzuca się pytanie, dlaczego kwestja eksportu świń ma dla nas tak wielkie znaczenie. Wywóz roczny świń z Polski wynosi około 20 proc. całego naszego pogłównia. Odpowiedź jest prosta. Nie możemy skomunować całej produkcji. Konsumcja w Polsce mięsa wieprzowego wynosi 16 kg na głowę rocznie, co w porównaniu z Niemcami (konsumcja 52 kg na głowę rocznie) jest cyfrą śmiesznie małą. Zwiększenie konsumcji o 4 kg rocznie na głowę przekreśliłoby wogóle kwestję eksportu. Okazuje się zatem, że rynek wewnętrzny stanowi w sobie problem, który może rozwiązać z łatwością sprawę zmniejszającego się eksportu (oczywiście przy odpowiednich warunkach konsumcji). Konsumcja wewnętrzna jest ograniczona wielką rozpiętością cen produktu przerobionego w stosunku do cen żywca np. 1 kg szynki kosztuje dziś 5—7 zł, podczas gdy 1 kg żywca 0,70—1 zł. Wielkie obciążenie towaru kosztami pośrednictwa, zła organizacja i ciężki aparat zbytu oto są powody małej konsumcji.

Jeszcze jedną przyczyną małej konsumcji wewnętrznej jest zbytnie nastawienie aparatu handlowego na eksport. Posiadamy czynnych w eksporcie w całej Polsce 40 firm handlowych, 4 spółdzielnie i 3 firmy bekonowe, razem 47 jednostek prawnych. Do wymienionych 40 firm handlowych należy 275 spółników. Z tych 40 firm przypada 4 na województwa zachodnie, 8 na wojew. centralne i wschodnie, a 28 na Małopolskę. Z 275 spółników 80 proc. tj. 220 przypada na Małopolskę, 42 na województwo centralne, 13 na wojew. zachodnie. Z zestawienia tych cyfr wynika że Małopolska przeladowana jest eksporterami drobnymi, przeważnie ubogimi, lecz dążącymi stale do ekspansji na rynki zagraniczne kosztem własnym i rolnika-hodowcy. Firmy natomiast z województw zachodnich i centralnych traktując eksport jako funkcję drugorzędną, działają zaś głównie na rynku wewnętrznym, przy tem posiadają odpowiednie środki obrotowe. Firmy małopolskie nastawione są wyłącznie na eksport i to przeważnie na rynki czeski i austriacki. To nastawienie Małopolski na eksport do krajów są-

siednich nie tłumaczy się tylko położeniem geograficznym, lecz w większej jeszcze mierze zależnością finansową od komisjonerów czeskich i austriackich. W takich warunkach handlu zamknięciem eksportu to katastrofa, za którą płaci głównie hodowca, bo kupiec stara się odegrać na cenie.

Katastrofa ta staje się nieuniknioną ze względu na obserwowaną stałą tendencję osiągnięcia samowystarczalności w państwach, które były lub są naszymi odbiorcami. Przykładem są Niemcy, które osiągnęły w dziedzinie trzody chlewnej zupełną samowystarczalność.

Czechosłowacja wprowadziła przed paru laty cło wychowawcze, a ostatnio podwyższyła jeszcze — jak wiadomo — ochronę celną. W Austrii panują również prądy protekcyjnistyczne, które wyrażają się w obostrzeniu przepisów weterynaryjnych i cłach. Prądy te znane są nawet w Anglii, twierdzy liberalizmu gospodarczego. Trudno jest znaleźć środki powstrzymania w Europie tendencji do samowystarczalności, a to jest właśnie katastrofa, która wisi nad naszymi eksporterami.

Katastrofa ta dotknęłaby u nas przede wszystkim Małopolskę, albowiem z tego terenu wywożymy 61,2 proc. świń żywych i bitych podczas gdy 15,4 proc. z województw centralnych i wschodnich a 23,4 % z woj. zachodnich. Przy tem 89,5 proc. świń bitych wychodzi z woj. zachodnich, zaś 68,5 proc. świń żywych z Małopolski. Ewentualna akcja ratownicza skierowana być winna zatem na Małopolskę. Firmy zachodnie, jak wspomniano już wyżej, są firmami znacznie bogatszymi. Ponadto właśnie na terenie woj. zachodnich jesteśmy świadkami bardzo szybkiego przestawiania się eksportu hodowlanego na eksport przemysłowy w formie bekonów i szynki.

Owej znamiennej ewolucji eksportu nie można bagatelizować — w niej bowiem leży przyszłość tej gałęzi eksportu.

O postępach ewolucji możemy się przekonać z następującego zestawienia. W ciągu ostatnich trzech lat wywieźliśmy żywca, bitej trzody, bekonów i szynki (po sprowadzeniu do wspólnego mianownika tj. sztuk świń):

	1928:	1929:	1930.
świnie żywe,			
bite i mięso	1 326 000	975 000	771 000
bekony	116 000	242 000	405 000
szynki	8 000	58 000	116 000

Razem 1 450 000 1 275 000 1 292 000

Daleko wyraźniej wypada to samo zestawienie w obliczeniu procentowym. Wynika z niego, że w roku 1928 z całości eksportu artykułów hodowlanych 91,4 proc. stanowił eksport handlowy, 8,6 proc. eksport przemysłowy, w r. 1929 na eksport handlowy przypadało już tylko 75,5 proc., a na przemysłowy 23,5 proc. w roku zaś 1930 eksport handlowy stanowił zaledwie 59,7 proc. podczas gdy przemysłowy wzrósł do 40,3 proc.

Jak z tego widać, ewolucja eksportu hodowlanego postępuje w szybkim tempie i przystosowuje go do zmieniających się warunków zbytu na rynkach zagranicznych.

Do całkowitego rozwiązania kryzysu hodowlanego będzie mogła się ona przyczynić na równo z pogłębieniem chłonności rynku wewnętrznego.

Ten ostatni problem jest bodajże jeszcze ważniejszy od racjonalizacji eksportu zagranicznego.

St. G.

KRONIKA GOSPODARCZA

Stosunki handlowe z zagranicą

Firmy polskie, interesujące się eksportem maki do Holandji, mogą otrzymać adresy odpowiednich importerów holenderskich w Miejskim Urzędzie Targu Poznańskiego, Poznań, Marsz. Focha 18.

Firma z Hamburga pragnie importować z Polski otręby.

Firmy niemieckie pragną importować z Polski przetworzone ziemniaczane, ziemniaki, jaja i masło.

Firma belgijska pragnie importować z Polski rośliny strączkowe.

Wszelkich bliższych informacji udziela Miejski Urząd Targu Poznańskiego, Poznań, ul. Marsz. Focha 18.

PODATKI I OPŁATY

(p) Czynny udział w zarządzie przedsiębiorstwa. Min. skarbu okólnikiem z 6 marca r. b. nr. 1348/2 wyjaśniło, że za osoby podlegające pod postanowienia art. 21 ustawy o podatku dochodowym należy u-

ważać osoby, wchodzące w skład zarządów, rad nadzorczych, komitetów wykonawczych i komisji rewizyjnych w charakterze członków lub ich zastępców oraz osoby upoważnione do samodzielniego prowadzenia całego przedsiębiorstwa. Wó- rzych czynny udział w zarządzie przedsiębiorstwa, uwarunkowany jest określeniem zgóry tak rodzaju i zakresu tego czynnego udziału, jak i wymiaru wynagrodzenia za świadczoną pracę, pracę chociażby w wysokości procentowej jednak ustalonej conajmniej co do należności i warunków wypłaty. Wynagrodzenie zaś osób wchodzących wprawdzie w skład zarządu, rad nadzorczych i komisji rewizyjnych, jednak nie spełniających żadnych konkretnych zgóry określonych czynności w związku z zarządzaniem, a zatem wynagrodzenie nie za pewne konkretne, zgóry określone czynności, podlega doliczeniu do dochodu opodatkowego, ponieważ nie może być uznane za koszta osiągnięcia, zachowania i zabezpieczenia przychodu w rozumieniu art. 6 ustawy. Tego rodzaju wynagrodzenie jest wydatkiem niezwiązanym z osiągnięciem dochodu. W związku z powyższym, przy ocenie kwot wypłaconych osobom wyższej administracji przedsiębiorstw należy przedewszystkiem zbadać i ustalić, czy kwoty wypłacone poszczególnym osobom mogą być uznane za koszta osiągnięcia, zachowania i zabezpieczenia przychodów w rozumieniu art. 6 ustawy. Kwoty wypłacone osobom, które nie spełniają danych zgóry konkretnie oznaczonych czynności dla przedsiębiorstw, należy doliczyć do dochodu podatkowego w myśl art. 6 i 21 ustawy, jako wydatek niezwiązany z osiągnięciem dochodu. Natomiast zgóry określone wynagrodzenie osób wyższej administracji przedsiębiorstw za pewne konkretne, chociażby niestale spełniane czynności, jakkolwiek jest kosztem osiągnięcia dochodu zasadniczo potrącalnym w myśl art. 6 ustawy. — podpada pod normy z art. 21 ustawy i nadwyżka ponad te normy podlega doliczeniu do dochodu podatkowego. (a)

Z KRAJU

(k) Ściąganie wierzytelności przez pocztę i przelewanie do P. K. O. W myśl porozumienia P. K. O. z zarządem poczty, właściciele rachunków czekowych w P. K. O., którzy wydają poczcie zlecenie ściągnięcia od dłużnika wierzytelności pieniężnej, mogą polecić odnośnemu urzędowi pocztowemu, by uzyskaną kwotę przekazał do P. K. O. Polecenie takie może być wydane w dwój- jakiej formie, a mianowicie: na przekazie zleceniowym, złączonym z wykazem zleceniowym, lub przez doczepienie do wykazu zleceniowego zwyczajnego blankietu nadawczego P. K. O. W pierwszym wypadku na przekazie zleceniowym winien zleceniodawca wypisać w rubryce, przeznaczonej na podanie adresu odbiorcy klauzulę: „do wpisania na konto „NR... NN...“ w drugim zaś wypadku kupuje się w urzędzie pocztowym sam wykaz zleceniowy w miejsce pocztowego przekazu zleceniowego dołącza się blankiet nadawczy P. K. O. Blankiet taki traktowany jest narówni z przekazem zleceniowym. Kwotę pobraną za wykupienie przez dłużnika dokument otrzymuje P. K. O.

(k) Komunikacja miejska w Gdyni. Na ostatniemu posiedzeniu miejskiego towarzystwa komunikacyjnego udzielono absolutorjum zarządowi oraz uchwalono uruchomić zamiast projektowanych pierwotnie trolleybusów — autobusy o motorach Diesela. Wprowadzenie trolleybusów mimo, iż eksploatacja ich kalkuluje się znacznie taniej, okazało się niemożliwym ze względu na stałe zmiany, związane z rozbudową miasta. Prezesem rady nadzorczej na rok bieżący w miejsce ustępującego mecenasa Krzemienieckiego wybrany został jednogłośnie mecenas Roszczyński (Tolu)

Z ZAGRANICZY

(z) Ubezpieczenia społeczne we Włoszech. Według danych oficjalnych ogólna suma świadczeń na rzecz ubezpieczeń społecznych we Włoszech wynosi rocznie 1.196.677.000 lirów. Suma ta składa się z następujących pozycji 42,7 proc. wynoszą świadczenia na rzecz ubezpieczeń od starości i inwalidztwa, 27,9 proc. od nieszczęśliwych wypadków w pracy przemysłowej, 11,2 proc. od bezrobocia, 2,9 proc. od nieszczęśliwych wypadków przy pracy rolniej, 0,6 proc. od wypadków przy pracy na okrętach itd. Pracodawcy płacą sumę ogólną 787.989.744 lirów podczas gdy pracujący ponad 405.000.000 lirów; rozdział procentowy tak się przedstawia: pracodawcy — 65 proc., pracobiorcy — 23,9 proc. i państwo 0,2 proc.

Z WYDAWNICTW

(w) „Przegląd Gospodarczy“. Wyszedł z druku zeszyt 7 „Przeglądu Gospodarczego“ z 1 kwietnia r. b., zawierający następującą treść: „Przegląd sytuacji“ — E. R.; „Trójprzymierze celno-gospodarcze austriacko-niemieckie“ — Dr. R. Battaglia; „Ubezpieczenia społeczne w liczbach“ — J. B.; „Handel zagraniczny Polski w 1930 r.“ — St. B.; „Z gospodarczego położenia W. Brytanji“ — Dr. Stefan Janicki; „Znaczenie i granice dumpingu sowieckiego“ — Stanisław Glass. Poza tem zeszyt zawiera: rynek pieniężny, rynki towarowe oraz kronikę.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Tylko dwa dni

dzieli nas od dorocznej atrakcji, biegu na przelaj o puchar „Kurjera Poznańskiego”

W niedzielę, w jedenastym biegu na przelaj o puchar wędrowny „Kurjera Poznańskiego” ujrzymy p. in. również na starcie najznakomitszego polskiego długodystansowca Janusza Kusocińskiego, który w ubiegłym roku zdobył po raz pierwszy nasz puchar i pragnie go bronić. „As” stołecznej „Warszawianki” znajduje się w doskonałej formie, a każdy jego start stanowi wielką sensację, gdyż Kusociński należy bezsprzecznie do czołowej klasy międzynarodowej.

Obok zeszłorocznego zwycięzcy stawali się na apel wszyscy najwybitniejsi biegacze z Wielkopolski, a również nadeszły zgłoszenia z innych ośrodków Polski. Całość zapowiada się więc niezwykle ciekawie i wywołuje ogromne, a zupełnie zrozumiałe zainteresowanie, wyrazem czego są p. i. liczne zapytania telefoniczne, oraz ustne, z prośbą o informacje w związku z biegiem.

Wszystkie nagrody są wystawiane w oknie firmy złotniczo-jubilerskiej St. Frankowski (ul. Fr. Ratajczaka 1). Można tam oglądać również nadesłany przez „Warszawiankę” efektowny srebrny puchar wędrowny „Kurjera Poznańskiego”, główną nagrodę niedzielnego biegu. Jest dalej ładny puchar, ofiarowany przez Centralną Poznańską Fabrykę Wyrobów Gumowych „Stomil” (Poznań-Starołęka) dla klubu względnie towarzystwa, w którego barwach będzie startować najwięcej zawodników. Wystawiono wreszcie puchar wędrowny ufundowany przez S. M. P. dla pierwszego z pośród człon-

ków Związku, oraz wszystkie nagrody ofiarowane przez nasze wydawnictwo i srebrną papierošnicę firmy St. Frankowski dla pierwszego poznańcyka.

Złodziejska trójka

Przylapaną na gorącym uczynku dosięgła karząca dłoń sprawiedliwości.

Na ławie oskarżonych w sądzie okręgowym w Poznaniu zasiadli sprawcy przynajmniej jednego z przestępstw w aresztu śledczego nieodstępni przyjaciele: Jan Ławiak, Wacław Kordylewski i Kazimierz Ryska. Wymienieni są notorycznymi przestępcami i nieraz już odsiadywali karę więzienia.

Tym razem odpowiadali za usiłowane włamanie do sklepu przy ul. Pocztowej 16. Obnajmijmy się jak najdokładniej z terenem, szajka zabrała odpowiednie narzędzia i wszyscy udali się do piwnicy wspomnianego domu. Wzięli się szybko do roboty — wzięli już z muru 7 kamieni i za chwilę przez zrobiony otwór zamierzali dostać się do wnętrza składu. W tym czasie przechodził akurat obok domu pełniący służbę posterunkowy. Usłyszawszy podejrzaną szmery i hałas, zorientował się szybko w sytuacji i zanim włamywacze zdążyli się połapać, zostali ujęci i osadzeni w areszcie.

Na rozprawie złodziejska trójka starała się wyłgać, ale nie udało się jej to. Prokurator wniosł o ukaranie wszystkich 5-letniem ciężkim więzieniem. Sąd wymierzył pierwszym dwóm po roku więzienia, a Ryska, który jeszcze nie był karany, dostał pół roku więzienia. Wszelkie narzędzia służące do włamania, a znalezione na miejscu czynu, uległy konfiskacie. (z)

WIECZORY, KONCERTY

— **Koncert Moniuszkowski.** Znane zaszczytnie na gruncie tutejszym i dużą żywotność objawiające Koło śpiew. „Chopin” na Wildzie urządza w najbliższą niedzielę, 12 bm. w auli Państw. Szkoły Budowy Maszyn przy Rynku Wildeckim wieczór wokalnno-muzyczny, poświęcony wyłącznie dziełom Moniuszki. Na program składają się potężna kantata mitologiczna litewska „Milda” oraz przepiękna i melodyjna kantata mitologiczna „Nijola”. Dyrygent p. Feliks Ruciński. Początek o godz. 19.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— **III Sejmik przeciwalkoholowy** odbędzie się w Poznaniu w dn. 12 i 13 bm. i to w Katolickiej Szkole Społecznej przy ul. Podgórznej 12b. Po nabożeństwie na intencję Sejmiku, które odbędzie się w kaplicy św. Józefa przy ul. św. Józefa o godz. 10, rozpoczyna się obrada o godzinie 11,30. Po południu będą obradować zjazd delegatów Związku Bractw Wstrzeźmielności, Katolickiego Związku Abstynentów i Związku Nauczycieli Abstynentów. Nazajutrz przedpołudnie przewidziane jest na kurs o napojach bezalkoholowych, po południu zaś obradują Naczelny Komitet Trzeźwości Młodzieży Katolickiej i Polska Liga Przeciwalkoholowa. Szczegółowy program wysłała Polska Liga Przeciwalkoholowa w Poznaniu, Al. Marcinkowskiego 26. Tel. 10-45.

— **25-lecie gimnazjum męskiego w Mławie.** Dnia 24 maja rb. (Zielone Świątki) w Mławie odbędzie się uroczysty obchód 25-lecia istnienia gimnazjum (byłej Szkoły Handlowej). Urządzeniem obchodu zajmuje się komitet, który prosi osoby zainteresowane o zgłaszanie swego udziału w tej uroczystości i podanie swoich adresów w terminie do 5 maja br. Wszelką korespondencję należy kierować pod adresem: Komitet obchodu 25-lecia istnienia Szkoły-Gimnazjum Państwowe im. St. Wyspiańskiego w Mławie.

KRONIKA MIEJSCOWA

— **Zjazd Związku Zakładów Teologicznych** rozpoczął w poznańskim Seminarjum Duchownym swe trzydniowe obrady przy udziale około 100 profesorów teologii z fakultetów teologicznych, seminarjów duchownych oraz studjów zakonnych. Zjazd rozpoczął się mszą św., celebrowaną przez J. Em. ks. Kardynała Prymasa dr. Hlonda. O godz. 10 otworzył obrady J. Em. ks. Kardynał Prymas — Obradują następujące sekcje: filozoficzna, biblijna, dogmatyczno-apologetyczna, teologiczno-moralna, prawno-kanoniczna, liturgiczna, pedagogiczno-katechetyczna, pasterska, historii kościoła, homiletyczno-patrologiczna, ascetyczna i nauk społecznych. Wieczorem uczestnicy zjazdu zebraли się w pałacu prymasowskim, aby przez usta przewodniczącego zjazdu, ks. prof. Szydelskiego ze Lwowa złożyć hold J. Em. ks. Kardynałowi Prymasowi. Obecny zjazd poznański jest szóstym z rzędu. Związek Zakładów Teologicznych w Polsce obchodził w tym roku swoje dziesięciolecie. Prezesem Związku jest ks. prałat Pilch, prof. Seminarjum Duchownego w Kielcach. (z)

— **Klub Szaradzystów „Enigma” w Poznaniu.** W dniu 24 marca w sali gmachu księgarni św. Wojciecha, Al. Marcinkowskiego 22, odbyło się roczne walne zebranie klubu szaradzystów „Enigma”. Przewodniczącym zebrania wybrano p. Teofila Sobockiego, sekretarzem p. Lecha Lenartowskiego. Po odcytnaniu protokołu walnego zebrania z ubiegłego roku oraz po sprawozdaniu z działalności zarządu, przystąpiono do wyboru nowego zarządu na rok 1931-32, w skład którego weszli pp. prezes — Edmund Miłowski, wiceprezes — Stefan Effert, sekretarz — Lech Lenartowski, skarbnik — Zbigniew Block, bibliotekarz — Anna Szmytowa, członek zarządu z głosem doradczym — Mieczysław Pfeiffer. Do komisji rewizyjnej wybrano pp.: Wiktora Kortylewicza, Teofila Sobockiego oraz Kazimierza Gilewicza.

KRONIKA POLICYJNA

— **Kradzieże i włamania.** Z mieszkania p. Lidji Osibachowskiej (Dworkowa 9) skradziono szkatułkę wartości około 350 złotych. — Emanuelowi Wojskiemu (Dąbrowskiego 52) skradziono rower męski marki „Torpedo” nr. rej. 3666, aparat fotograficzny i zegarek niklowy. — Z mieszkania p. Janusza Kocheńskiego (Dolna 5) skradziono bieliznę i odzież wartości około 1400 złotych. (z)

— **Usypiacze?** Włamano się do mieszkania cechmistrza rzeźnickiego w Bydgoszczy p. Błazaka. W nocy podczas snu domowników złodzieje skradli różne przedmioty oraz wyroby mięsne wartości 2 tys. złotych. Włamywacze wtargnęli nawet do sypialni pp. Błazaków i skradli z niej odzież. Nasuwa się podejrzenie, iż włamywacze usypili właścicieli mieszkania jakimś środkiem usypiającym. (k)

— **Włamanie do cerkwi prawosławnej.** W nocy na pierwsze święto Wielkiejnocy złoścynicy włamali się do cerkwi prawosławnej w Bydgoszczy. Włamywacze rozbili kilka skarbonek i zabrali z nich około 100 zł z ofiar przeznaczonych na cele kościelne i charytatywne. (k)

Przy zaparciu stolca, wzdęciu brzucha, nadkwaśności soku żołądkowego, bólach głowy, przeczuleniu, uczuciu strachu, ogólnym złem samopoczuciu i zmęczeniu łagodnie działająca naturalna woda gorzka „Franciszka-Józefa” daje łatwe wypróbowanie, uwalnia organizm od pozostałości w jelitach i w wielu wypadkach zapobiega zapaleniu ślepej kiszki. Żądać w aptekach. nw 9163

— **Zabójstwo widłami.** W Rogoźnie aresztowano Reinholda Weingolda, posądzonego o zabójstwo. W połowie marca rb. podczas bójkii powstałej na tle porachunków osobistych, Weingold uderzył widłami w głowę parobka Franciszka Bródkę, raniąc go tak ciężko, iż tenże zmarł wkrótce w szpitalu. (k)

— **Postrzelona przez bandytów.** — Zuchwalego niezwykle napadu rabunkowego dokonano w Złej Wsi (pow. bydgoski). Do mieszkania p. Marjanny Cichockiej wtargnęło przez okno dwóch zamaskowanych bandytów, przyczem jeden z nich strzelił dwukrotnie na postrach Rabinusie żądał pieniędzy i splądrował mieszkanie, zabierając rewolwer bębnowy z kilku nabojami, fuzję myśliwską (kal 16) oraz męski zegarek srebrny. Podczas szamotaniny się z p. Cichocką jeden z bandytów strzelił dwukrotnie z rewolweru, raniąc ją w rękę i nogę. (k)

KRONIKA WYPADKÓW

— **Dwie osoby ranione przez spadający gzym.** Dziś krótko po godz. 10 przy ul. Kościelnej narożnik Dąbrowskiego 65, spadający gzym spadł na chodnik i zranił ciężko przechodzącą tędy p. Ludwikę Ratajczakową (Pólna 5) i jej syna Józefa. Do pokaleczonych przywołano księdza z posługą duchową z pobliskiego kościoła Najświętszego Serca Jezusowego na Jeżycach, gdyż stan ranionej p. Ratajczakowej był bardzo ciężki. Pogotowie ratunkowe przewiozło ofiary wypadku do lecznicy miejskiej. (k)

— **Samobójstwo.** W mieszkaniu własnym przy Garbarach 24 w Bydgoszczy powiesił się 66-letni Adolf Both. Przyczyna rozpaczyliwego kroku jest narazie nieznaną. (k)

— **Śmierć na drodze.** W rowie przydrożnym w pobliżu stacji Runowo w powiecie wągrowieckim znaleziono zwłoki 75-letniego pastucha Jakóba Hincza z majątności Potulice. Powracający z Wągrowca starzec zastąpił po drodze i zmarł na udar serca. (k)

— **Tajemnicze zaginięcie.** W dniu 3 bm. zaginął bez wieści znany kupiec kościelny z branży żelaznej p. Stefan Soborski, liczący 53 lat. P. Soborski jest wzrostu 1 metr 65, krepły, zażywny nieco łysawy szatyn. Wszczęto już poszukiwania przez policję oraz przy pomocy radja. (k)

— **Utrata rękł.** Zatrudniony w tartaku „Lasy Polskie” w Brdywajcu pod Bydgoszczą robotnik Władysław Chleborowicz podczas obsługi maszyny został pochwycony za rękę przez tryby. W szpitalu musiano nieszczęśliwemu rękę odciąć. (k)

Z OSTATNIEJ CHWILI

— **Echa zastrzelenia na granicy.** W sprawie zastrzelenia na granicy polsko-niemieckiej pod Dobrcem w pow. kepickim 22-letniego Franciszka Soschera, okazało się w dochodzeniach, że Soscher wraz z 4 innymi ludźmi usiłował przebiec nielegalnie granicę. Goniący ich strażnik graniczny p. Ludwiczak przytrzymał Soschera, który jednak wyrwał mu się i uderzył go kijem. Uciekając w stronę Niemiec Soscher został ugodzony śmiertelnie kulą karabinu i zmarł wkrótce. (k)

— **Pożary w powiecie gnieźnieńskim.** W Baranowie wybuchł w nocy pożar w zabudowaniach rolnika p. Józefa Mellera. Spłonęła doszczętnie stodoła z zapasami paszy i narzędziami rolniczymi. Straty wynoszą około 10 tys. złotych. — W Czerniejewie spaliła się stodoła i chlew w zabudowaniach p. Józefa Illmanna. Z dymem poszły ponadto narzędzia rolnicze, zapasy zboża i paszy oraz nierogaczyna. — Straty wynoszą około 5 tys. złotych. (k)

— **Pożary w Siedliskach w pow. szubińskim** od iskier z komina zapaliły się zabudowania rolnika p. Michała Kurasia. Spłonęła doszczętnie kryta słomą chlew i stodoła, wartości około 5 tys. złotych. — W Czarnotulu w pow. mogileńskim, również od iskier komina spaliła się stodoła i obora z narzędziami rolniczymi i słomą, oraz część świniami, własność p. Jana Ciejka. W ogniu zginęły maciora, 10 prosiąt, 32 kury i 6 kaczek. Straty ocenia się na około 15 tys. zł. — W Sremie w pow. międzychodzkiem spaliła się stodoła p. Jana Knopa. Ogień podobno był podłożony. — W Rawiczu w niestwierdzonej przyczynie zapaliło się w sali łoża masonskiej. Ogień stłumiono wcześniej, tak że nie powstały większe straty. (k)

JARMARKI

— **Stęszew.** Jarmark na konie, drób zboże i towary kramne odbędzie się w czwartek, dnia 16 bm. Spędzają i bydła z powodu panującej zarazy jest niedozwolony.

Pod nożem chirurga

Rewelacyjny artykuł o operacji chirurgicznej wraz z oryginalnymi zdjęciami z sali operacyjnej w czasie operacji przynosi ostatni (28) numer „Ilustracji Polskiej”. W tym samym numerze znajdują Czytelnicy ciekawe zdjęcie oraz artykuł o zameczku myśliwskim Prezydenta Rzeczypospolitej w Wiśle p. t.

„Zamek z betonu i stali”

Niemniej zajmujący jest feljton oraz zdjęcia z Międzynarodowej Wystawy Kolonialnej w Paryżu p. t.

„Podróż naokoło świata w jednym dniu”

(Największe i najtańsze pismo ilustrowane dla szerokich kół publiczności. Pojedynczy egzemplarz tylko 45 groszy. Nabyć można u kolporterów ulicznych, w kioskach dworcowych „Ruchu”, w księgarniach oraz w agenturach naszych. Miesięczny abonament 1,50 zł, kwartalnie 4,— zł. bez kosztów przesyłki. — Egzemplarzy okazowych bezpłatnie należy żądać wprost od administracji: Poznań św. Marcin 70)

KALENDARZYK

Czwartek, 9 kwietnia 1931.

Słońce: wschód 5,10; — zachód 18,39; — długość dnia 13 godz. 29 min.

Księżyc: wschód 2,29; — zachód 8,46; — ostatnia kwadra.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn: Czwartek, godz. 7 rano: Temperatura powietrza niska minus 1 st. C., pogodnie, wiatr północno-zachodni, ciśnienie atmosferyczne wysokie 760 mm. — W ubiegłej dobie temperatura najwyższa plus 7 st. C., najniższa minus 4 st. C.

Przewiednia pogody na piątek: Pogodnie i ciepłe.

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych w Poznaniu Dziś plus 1,78 m.

Kal. rzk.: Kasyda P.; jutro Ezechjel Pr. Kal. słow.: Dobrosław; jutro Gorysław.

Zebrania

Jutro o 20 Zw. Pracowników Umysłowych Z.Z. P. w salce ul. Działynskich 3;

Biblioteka im. I. J. Kraszewskiego (ul. Wrocławska 17) otwarta codziennie od godz. 12—13 i od godz. 16—19; w soboty od godz. 12—15. Kaucja 3 zł, abonament 1,50 zł. wpis 50 gr.

Biblioteka im. Konopnickiej mieści się obecnie przy Rybakach 18a pokój 45 i jest otwarta codziennie między godziną 17 a 19.

Czytelnia dla Kobiet, ul. Kantaka 8-9 (II piętro), otwarta codziennie od godz. 11—13 i od 16—19, zaopatrzona we wszelkie nowości, Kaucja 3 zł.

Nocna służba aptek

Sródmieście: Apteka Czerwona, Stary Rynek 34. — Apteka Zielona, ulica Wrocławska 31. — Apteka 27 Grudnia, ul. 27 Grudnia 18. — Apteka K. Marcinkowskiego w „Bazarze”, ul. Nowa.

Jeżyce: Apteka „Pod Gwiazdą”, ul. Kraszewskiego 12.

Łazarz: Apteka Łazarska, ul. Małeckiego narożnik ul. Strusia.

Wilda: Apteka pod Koroną, G. Wilda 61. W innych dzielnicach miasta apteki tam się znajdująca.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— **XII zjazd delegowanych Stowarzyszeń Młodych Polek** odbędzie się dnia 11 i 12 bm. Rozpocznie się w sobotę, 11 bm. o godz. 15 w sali Biblioteki Uniwersyteckiej, Poznań, ul. Fr. Ratajczaka 4.

WYCHOWANIE, KURSY

— **Ważne dla pań domu i młodzieży żeńskiej!** Kurs o napojach bezalkoholowych wzbudził niewątpliwie żywe zainteresowanie wśród wszystkich gospodyń domu oraz przyszłych żon i matek. Albowiem wskaże im łatwe sposoby domowego wyrobu różnorodnych napojów smacznych, a bezalkoholowych. Jest to istotnie w praktyce najważniejsze zagadnienie w życiu towarzyskiem. Kurs ten odbędzie się już niezadługo i to w poniedziałek, 13 bm. od godz. 8,30 do 11,30 w Poznaniu w Katolickiej Szkole Społecznej przy ulicy Podgórznej 12b pod kierownictwem inżyniera rolnictwa p. Tilgnera. Bardzo pożądana będzie wymiana zdań na podstawie doświadczeń już poczynionych przez uczestniczki kursu

Z WIELKOPOLSKI

— **Kościan.** (Powszechne wykłady uniwersyteckie.) Prof. Uniw. Pozn. dr. Zygm. Wojciechowski wygłosi 12 bm. o godz. 16.45 w auli gimn. męskiego odczyt p. t. „Z pamiętek polskich w Wrocławiu”. Odczyt ilustrowany będzie przeobrażeniami. Wstęp dla dorosłych 50 gr, dla młodzieży uczącej się i wojskowych niższych stopni 20 gr.

— **Nowomiasto n. Wartą.** (Zakończenie kursu oświatowego.) Na zakończenie 6-miesięcznego kursu oświaty pozaszkolnej dla tuł. młodzieży żeńskiej komitet nauczycielski wraz z kursistkami urządził 12 bm. przedstawienie amatorskie pod tyt. „Bohaterka chrześcijańska”. Po przedstawieniu odbędzie się zabawa taneczna. (1.)

— **Września.** (Osobiste.) Aplikant sądowy p. Al. Frackowiak, syn dyr. kolejki powiatowej, złożył egzamin sędziowski i został przydzielony jako sędzia do sądu grodzkiego w Bydgoszczy.

— (Święcone dla bezrobotnych.) W Wielki Piątek Tow. Pań. św. Wincentego a Paulo urządziło wspólnie z komitetem miejskim święcone dla bezrobotnych. Do zebranych przemówił w serdecznych słowach ks. dziekan Fierek, poświęcając dary, które zebrano drogą ofiar od obywatelstwa z miasta i powiatu. (7.)

— **Wronki.** (Święcone dla biednych.) Tow. św. Wincentego a Paulo obdarowało najbardziej potrzebujących święconem, z którego korzystało około 100 osób.

— (Kradzież.) W nocy dnia 3 bm. dokonano kradzieży w wójstwie. Skradziono około 180 zł.

— (Zmiana własności.) Zabudowania fabryki wyrobów „Walma” przeszły drogą licytacji na własność tutejszego Banku Ludowego. (wr.)

— **Ostrów.** (Wybicie okien wystawowych.) Niewysłędzeni sprawcy wybili dwa duże okna wystawowe w składzie obuwia firmy „Bata”.

— (Nowy lekarz.) Osiedlił się tu lekarz specjalista chorób gardła, nosa i uszu dr. L. Tilgner. Przejął on praktykę po zmarłym specjalistcie-lekarzu, śp. dr. Stefanie Ożegowskim.

— (Nowy organista.) Opróżniona przez tragiczną śmierć T. K. Bartkiewicza posadę organisty przy kościele parafjalnym objął p. Osowski, dotychczasowy organista przy kościele na Łazarzu. (n.)

— **Kępno.** (Nieszczęśliwy wypadek.) Dnia 4 bm. uległo w Baldowicach (pow. kępiński) wypadkowi śmierci 2-letnie dziecko gospodarza Franciszka Kurzawy. W czasie zabawy przy stodole dziecko zostało tak silnie uderzone drzwiami, iż poniosło śmierć na miejscu.

— (Stan bezrobocia.) Dnia 7 bm. zarejestrowanych było w Urzędzie Pośrednictwa Pracy w Kępnie ogółem 1738 bezrobotnych. Kępno — 321, Ostrzeszów — 37, Mikstat — 5, Rychtal — 21, Grabów — 4; reszta przypada na miejscowości w powiatach kępińskim i ostrzeszowskim. W minionym tygodniu liczba bezrobotnych zwiększyła się znowu o 43 osoby. Wojskowych miejsc do usług domowych jest 6. Zarejestrowanych jest w pow. kępińskim 1463 mężczyzn i 82 kobiety, w pow. ostrzeszowskim 145 mężczyzn i 5 kobiet.

— (Przedstawienie amatorskie.) Stow. Młodzieży Polskiej urządziło wspólnie z Hucem Harcerskim w drugie święto Wielkiejnocy przedstawienie amatorskie. Odegrano dramat w 3 aktach J. Korzeniowskiego p. t. „Karpaccy górale”. Całość wypadła bardzo udanie, to też licznie zgromadzona publiczność zgotowała wykonawcom szczerą owację.

— (Bieg okrężny.) Szósty tradycyjny bieg okrężny Stow. Młodzieży Polskiej odbędzie się w dniu 3 maja o godz. 12 w południe. Trasa prowadzi ważniejszymi ulicami miasta. Nagrody stanowią srebrny puchar wędrowny, żetony itd. (ek.)

Spełnij swój obowiązek!

Czy jesteś już członkiem P. C. K.?

Błogostawicie Czerwony Krzyż w czasie wojny, a czy pamiętacie o nim w czasie pokoju? Bądź ofiarnym dla Polskiego Czerwonego Krzyża i otocz go serdeczną przychylnością. Niechaj lista członków Czerwonego Krzyża dziesięć-krotnie powiększy się, bowiem trzeba to zrozumieć nie tylko jako łaskę, lecz jako obowiązek społeczny. gdyż praca Czerwonego Krzyża nie obejmuje dnia dzisiejszego, lecz przewidyje także przyszłość, a o tej przyszłości myślicie obowiązani jesteście wszyscy.

Zbieranie składek na rok 1931 rozpoczęło się. Kursorzy zaopatrzeni w odpowiednie legitymacje z fotografją, uwierzytelnioną własnoręcznym podpisem, są upoważnieni do podejmowa-

nia wszelkich datków pieniężnych na cele Polskiego Czerwonego Krzyża Szanowną Publiczność uprasza się o kontrolowanie legitymacji i potwierdzenie sumy własnoręcznym podpisem. — Również nadmieniamy, że zapisywanie na członków Czerwonego Krzyża przyjmuje biuro Oddziału Poznańskiego, Piac Wolności 17, II ptr.

S. p. Siostra Józefa Mellin

Dnia 7 b. m. złożono w Gostyniu do grobu zwłoki s. p. Siostry Józefy Mellin, rodzonej siostry znanego jezuita O. Mellina. Niewiele mówila jej trumna mieszkanką Gostynia obecnym na pogrzebie, tam bowiem spędziła tylko ostatnie trzy lata. by przygotować się na śmierć. Postać jej znana jest poza licznym gronem przyjaciół i krewnych, przede wszystkim parafji zdunowskiej, gdzie przeszło 30 lat prowadziła zakład sierót.

Siostra Józefa wstąpiła do Zgromadzenia Sióstr św. Wincentego w czasach rozpętania się „kulturkampfu” pruskiego. Po krótkiej bytności na Śródcu, i w Chelmie, jako kierowniczka seminarzystek, została o śmierci s. p. siostry Kajsiewicz, pierwszej i długoletniej przełożonej zakładu dla chorych w Zdunach, powołana na przełożoną tamtejszego zakładu. Zduny, to placówka mała i zdawało się, stracona dla polskości. S. p. ks. prałat Jażdżewski, były proboszcz zdunowski, poseł do parlamentu niemieckiego, uważał jednak, że placówkę najslabsze i najdalej wysunięte należy najlepiej obsadzić. Dlatego też postarawszy się za czasów wolniejszych, t. j. w erze Capriviego, o pozwolenie na założenie polskiej ochronki, tam właśnie w Zdunach ją założył i wybudował. Siostrze Józefie przełożeni oddali w pięć dom sierót.

Pochodząc ze znanej pomorskiej rodziny Mellinów, miała siostra Józefa szerokie znajomości, które wykorzystywała dla dobra swego domu. Rząd pruski, który pozwolił na otwarcie ochronki, szukał później powodów, by ją zamknąć. Niespodziane rewizje, nietykty, prowokacje, zawsze rozbijały się z jednej strony o wzorowy porządek w zakładzie, a z drugiej o pełną godność i taktu osobę przełożonej. Patrząc na nią, odnosiło się wrażenie że podobnie wyglądać musiały przeorysze klasztoru Sióstr Norbertanek w Strzelnie. Przejawszy po s. p. siostrze Kajsiewicz wychowanki, była im drugą matką, za jej czasów wyszedł z domu sierót w Zdunach cały zastęp młodzieży. Gdzie oni potem nie byli! Jedne w habitach zakonnych, młodzieńcy na misjach, inni na roli, w rzemiośle, na urzędach, jedna była w konsulacie polskim w Berlinie. Lecz gdy bieda przycisnęła, wszyscy oni trafiali do serca matczynej siostry Józefy w Zdunach.

Dom sierót był tam obok probostwa ostoją polskości, a zarazem katolicyzmu. Miasteczko było przeważnie niemieckie. A ileż zimnej krwi okazała staruszka, gdy Grecuszc chciał zniszczyć jej zakład, z jaką boleścią patrzyła na to, gdy lekarz żyd bez udzielenia pomocy — sztycherzo kazał rannym powstańcom polskim umierać w zakładzie. To też słusznie przypisał jej p. Prezydent Państwa podczas swej bytności w Zdunach wysokie odznaczenie.

Mimo wieku podeszłego, już za polskich czasów powiększyła S. Józefa zakład, najpierw przez wykup nowego domu, dar p. Fr. Sz., i dalej przez 30 morgi roli, z małżonką Baszków, od X. Olgierda Czartoryskiego. Utrzymywała dom w większym rozmiarze dzięki pomocy miasta, cukrowni i obywatelstwa okolicznego. Założyła szwalnię ornatów i szandarów, znaną dziś w Wielkopolsce. Mając lat 77, została Siostra Józefa odwołana na emeryturę do Gostynia, by tutaj dokonać bogobojnego żywota.

Niech ta garść wspomnień będzie choć małym wyrazem wdzięczności dla zmarłej, która w pracy swojej w okresie Grecuszc i w późniejszych latach była mi gorliwą współpracowniczką na niwie Bożej i narodowej. X. J.

POPIERAJCIE TANIE KUCHNIE BO ONE KARMIA WSZYSTKICH GŁODNYCH!

SPORT

Piłka nożna

Kongres F. I. F. A. odbędzie się w dniach 22 i 23 maja w Berlinie. Aczkolwie na porządku dziennym nie ma ważniejszych punktów, to jednak należy przypuszczać, iż sprawa zawodowstwa, ogarniającego szeroką falą coraz to więcej krajów Europy, będzie w ten lub inny sposób poruszona. A z kwestją tą łączy się cały kompleks różnych zagadnień organizacyjnych, więc tematu do rozmów i pertraktacji nie zabraknie. P. i. związek rumuński postawił wniosek o zmianę statutu F. I. F. A. co do spotkań międzypaństwowych, a mianowicie, że graczami reprezentacyjnymi mogą

być litylko poddani zainteresowanych państw, przyczem, w razie zmiany poddaństwa, dany gracz może dopiero po 3 latach brać udział w drużynie swego nowego kraju. O ile zawodnik dotychczas brał udział w drużynach reprezentacyjnych kilku państw, to będzie on na przyszłość mógł bronić barw tego kraju, którego jest poddany. Powyższe zmiany mają na celu przeszkodzenie t. zw. „kaperowania” wybitnych graczy, którzy nieraz w rekordowo szybkim czasie stają się obywatelami swej nowej ojczyzny, aby — dla celów ściśle materialnych — zdobywać laury dla kraju, z którym ich duchowo nie łączy. (Tel. wł. — zw.)

P. K. S. obsadził zawody ligowe w dniu 12 kwietnia następującymi sędziami: „Polonja” i „Lechia” w Warszawie p. inż. Loth; „Wisła” i „Warta” w Krakowie, p. Gulicz; „Czarni” i „Ruch” we Lwowie, p. Rumlper; „L. K. S.” i „Cracovia” w Łodzi, p. R. Brzeziński. Zawody „Warszawianka” i „Legia”, które miały się odbyć w dniu 11 b. m. (sobota), zostały odwołane z powodu wyjazdu „Legji” do Rumunii. (Tel. wł. — zw.)

Zebranie International Board, najwyższej magistratury piłkarskiej dla spraw przepisów gry, odbędzie się w roku bieżącym w miejscowości Glencagle (Szkocja) w dniu 13 czerwca. (Tel. wł. — zw.)

Następujące ciekawsze spotkania międzypaństwowe odbędą się w miesiącu kwietniu: Austria i Czechosłowacja 12 bm. we Wiedniu; tegoż dnia Hiszpania i Włochy w Bilbao, oraz Węgry i Szwajcaria w Budapeszcie. Włochy przegrały w roku ub. spotkanie w Medjolanie, i gorąco pragną rewanzu na ziemi katalońskiej, odnosząc już w roku bież. takie sukcesy, jak pierwsze od 30 lat zwycięstwo nad Austrią (2:1) oraz wysoką wygraną z Francją 5:0. — 19 bm. walczy Portugalia i Włochy w Lizbonie, oraz 26 bm. Holandia i Niemcy w Amsterdamie. Reprezentacja Niemiec pragnie za wszelką cenę zwyciężyć, gdyż przegrana z Francją w Paryżu nadszarpięła opinię niemieckiego piłkarstwa. (Tel. wł. — zw.)

Rozgrywki o puchar Wschodu zostały zorganizowane przez F. I. F. A. pomiędzy reprezentacjami Egiptu, Grecji, Palestyny i Turcji; rozpoczynają się one w roku bieżącym. (Tel. wł. — zw.)

RADJO

Programy radiofoniczne

Piątek, dnia 10 kwietnia 1931 r.

Poznań (335 m.) godz. 7.15 Gazeta poranna; godz. 13.05 Koncert gramofonowy; godz. 14.00 Komunikaty; godz. 17.45 Koncert popołudniowy z Warszawy, godz. 18.45 „Silva rerum”; godz. 19.00 Kurs średni języka francuskiego; godz. 19.15 Kącik krótkofalowy; godz. 19.30 Kurs wyższy języka angielskiego; godz. 19.45 Kwadrans słowiański; godz. 20.15 Koncert symfoniczny z Filharmonji Warszawskiej; godz. 22.30 Sygnal czasu, komunikaty; godz. 22.45 Muzyka taneczna z cukierni „Polonja”

Warszawa (1412 m.) godz. 12.10 Muzyka gramofonowa; godz. 14.40 Dla maturzystów: „Mickiewicz” (Odczyt I) — prof. K. Górski; godz. 15.00 Dla maturzystów: „Idea Jagiellońska” — prof. H. Mościcki; godz. 15.35 „Kącik krótkofalowy”; godz. 15.50 Lekcja języka francuskiego; godz. 16.10 Komunikat dla żeglugi i rybaków; godz. 16.15 Muzyka gramofonowa; godz. 17.15 Odczyt: „Bitwa pod Iganiem”; godz. 17.45 Koncert orkiestry mandolinistów; godz. 19.10 Giełda rolnicza; godz. 19.25 Muzyka gramofonowa; godz. 19.40 Prasowy Dziennik Radjowy; godz. 20.00 Pogadanka muzyczna; godz. 20.15 Koncert symfoniczny z Filharmonji Warszawskiej pod dyr. G. Fitelberga, Irena Dubiska (skrzypce) i Stefan Askenazy (fortepian). Po transmisji i komunikatach — retransmisje ze stacyj zagranicznych.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zgony:

Dnia 8 kwietnia zgłoszono: Oton Kuntz robotnik, 42 l. Eugenjusz Sipiński, handlowiec, 23 l. Józef Szaj, 2 dni. Robert Prosch, blacharz, 45 l. Irena Marcinkowska, 2 l. Kazimierz Porankiewicz, inwalida woj., 31 l. Leon Buda, kołodziej, 73 l. Konstancja Szynkarkowa, z domu Jarzyńska, 37 l. Anna Przybylska, z d. Schmidówna, 54 l. Stanisława Klarczyńska, 70 lat.

EUGENJUSZ BODO przybywa do Poznania!!!

EUGENJUSZ BODO, polski Chevalier, filar teatru „Morskie Oko” w Warszawie, gwiazda ekranu polskiego, niezapomniany bohater filmu „Wiatr od morza” i wielu innych obrazów, — przybywa niebawem już do Poznania i wystąpi jedyny raz w naszym mieście

w sobotę, dnia 11 kwietnia b. r., o godz. 11 wieczorem w teatrze „Słońce”.

Znakomity artysta, niezrównany piosenkarz i pierwszy w Polsce imitator najsławniejszych postaci, jak „Lon Chaney, Chaplin, Chevalier i wielu innych” świetny twórca groteski scenicznej, — wykona wspaniały program, obejmujący szereg największych „przebojów” swego bogatego repertuaru. BODO reklamy nie potrzebuje. Wystarczy pójść choć raz do warszawskiego „Morskiego Oka”, a łatwo

przekonać się można, że Bodo jest bezkoncepcyjnym ulubieńcem publiczności stołecznej, — wystarczy wspomnieć genialną kreację Boda w filmie „Wiatr od morza”. — a przekonamy się chyba najlepiej, jak zdumiewająco ogromną jest skala talentu tego naprawdę fenomenalnego artysty.

Ponadto w sobotnim wieczorze udział przyjmą znakomici artyści rewjowych scen warszawskich, a więc: uroczą, pełną wdzięku i pikanterji, do niedawna jeszcze ulubienicą Poznania ZOSIA DURANOWSKA, doskonały monologista STANISŁAW BELSKI i świetna para baletowa IRENA TOPOLNICKA i KONRAD OSTROWSKI, którzy zaprezentują publiczności poznańskiej szereg najpiękniejszych poematów tanecznych.

Niewątpliwie sobotni wieczór znakomitych artystów w najwyższym stopniu zainteresuje cały Poznań i jak poprzednie wieczory Krukowskiego i Ordonki, zgromadzi w komplecie całą elitę naszego miasta. Bilety po cenach b. przystępnych są już do nabycia w składzie cygar p. Szejbrowskiego, ul. Gwarna 20, Tel. 56-38, zw 28 769

Hallo Dzieci!

Wkrótce zjeżdża do naszego miasta na jeden występ w sali teatru rewji „Dobry Wieczór” przy ulicy Fr. Ratajczaka 21-g, w niedzielę, 12 kwietnia, o godz. 4-tej po południu „Pierwszy w Warszawie teatr dla dzieci”, który w ciągu ubiegłego sezonu w stolicy zdobył rekordowe powodzenie wśród sfer rodzicielskich i pedagogicznych. Imponującą ilość 88.450 dzieci zgromadziły przedstawienia tego teatru, a 8.740 biednych dzieciaków zachowało wdzięczność dla Dyrekcji Teatru za udzielenie im bezpłatnych biletów. Prasa stołeczna z entuzjazmem pisze o poczynaniu tego najlepszego teatru dla dzieci w Warszawie. — Wybitni znawcy teatru, jak E. Świerczewski, M. J. Wielopolska, poświęcają długie artykuły o widowiskach tego sympatycznego teatru.

Dla naszego miasta występ staje się sensacją niebylejaką dla działwy, pozbawionej rozrywkę tego rodzaju, tembardziej, że wystawioną będzie zachwycająca „Królewna Śnieżka” ze śpiewami i tańcami piera T. Ortyma. Rolę krasnoludka i kuchcika wykona fenomenalny komik — najmniejszy artysta polski Pawełek Dudziński, — oraz Bohdanek Chomętowski. Ceny miejsc najniższe. Przeprowadź w kolekturze Loterii Państwowej J. Langerera, ul. Fredry. zw 28 771

Troski zginą

gdy spędzicie wieczory w „Dobry Wieczór” przy ul. Fr. Ratajczaka 21-g, gdzie za minimalną opłatą dają codziennie wspaniałą rewję wiosenną w 18 obrazach p. t. „Wiosna idzie” w świetnym wykonaniu MELI GRABOWSKIEJ, Blanki Orszafskiej, Eugenji Popielewskiej, Marji Zerańskiej, Michała Daneckiego, Pawła Dobieckiego, Jana Fabiana, Romana Juraszka, Kazimierza Szerszyńskiego, Jerzego Sulimy i prof. Z. Zawrockiego, — w bogatych kostjumach i oryginalnych dekoracjach pędza art. mal. W. Skworcoffa — „W moim buduaru”, „Pochwała walca” (stawa Arn. Swinarskiego), „Taniec amerykański”, „Azalje”, „Kotka” i „Lola” — to są gwiazdy obecnego programu przy otwartej kurtynie, rześcisie oklaskiwane i bisowane. Kapelmistrz Brunon Kubik, kompozytor „Kótek” i „Tańca amerykańskiego”. Codziennie dwa przedstawienia o godz. 7.15 i 9.15 wieczorem.

Przedprzedaż biletów w kolekturze Loterii Państwowej J. Langerera przy ulicy Fredry nar. Sew. Mielżyńskiego, zw 28 770

Teatr Wielki

DZIŚ — „Holender tułacz”. Piątek, 10. 4. „Młyn djabelski”. Sobota, 11. 4. „Lady Chic”. Niedziela, 12. 4. popoł. „Holender tułacz”. Niedziela, 12. 4. wiecz. „Lady Chic”. Poniedziałek, 13. 4. „Opowieści Hoffmana”. Wtorek, 14. 4. „Lady Chic”.

Przedprzedaż biletów w biurze ogłoszeń „Par” ul. 27 Grudnia 18, od godz. 10 do 17. W niedzielę i święta w Teatrze Wielkim od godz. 11.30 do 13.45.

Teatr Polski

DZIŚ — „Koniec i początek”. Piątek, 10. 4. „Koniec i początek”. Sobota, 11. 4. „Ulica”. Niedziela po południu 12. 4. „O żonach złych i dobrych”. Niedziela, 12. 4. wiecz. „Koniec i początek”. Poniedziałek 13. 4. „Ulica”.

Początek o godzinie 8 wieczorem. Bilety poprzednio nabyć można w kasie teatralnej.

Teatr Nowy

DZIŚ — o godz. 8 wiecz. „Gdy kawaler zostaje papą”. Gościnnie występ Junoszy-Stępowskiego. Piątek wiecz. o godz. 8 „Gry kawaler zostaje papą” — występ Junoszy-Stępowskiego.

Sobota wiecz. o godz. 8 „Tamten” — gościnnie występ Junoszy-Stępowskiego. Początek o godzinie 8 wieczorem. Bilety wcześniej do nabycia w składzie cygar p. Zygarłowskiego, narożnik ul. Gwarnej.

Teatr Rewja — Dobry Wieczór DZIŚ — „Wiosna idzie”.

Stronictwo Narodowe

Koło Łazarz

Zebranie miesięczne Koła odbędzie się dziś w czwartek, 9 kwietnia r. b. o godz. 20-tej w lokalu „Cukierni Słowiańskiej”, ul. Marszałka Focha 70. Na porządku dziennym referat polityczny. Wszystkich członków, mężów zaufania i sympatyków, zaprasza Zarząd.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

ŻYCIE KULTURALNE

CO POCZNIE WARSZAWA Z TEATRAMI MIEJSKIEMI?

Donoszą nam z Warszawy: Wieść o rokowaniach, jakie prowadzi magistrat z dr. Arnoldem Szyfmanem o objęcie kierownictwa także teatrów miejskich, jest sensacją i przedmiotem nieustannej dyskusji w kołach interesowanych. Ma to być „komercjalizacja”. Teatry miejskie mają być oddane spółce z ograniczoną odpowiedzialnością, utworzonej przez reprezentantów miasta i dr Szyfmana. Mają być przedsiębiorstwem samowystarczalnym. Zarząd spółki składałby się z 3 osób, przedstawiających obydwie strony zawierające umowę. Kontrakt sam miałby być zawarty na lat pięć.

Rokowania prowadzą się oczywiście po cichu, co jest zupełnie zrozumiałe, gdyż takie powinny być zawsze, jeżeli sprawa ma się udać — coż dopiero, gdy chodzi o takie gniazdo os, jakim jest każdy teatr warszawski zaś może przed innymi. Już same pogłoski o układach wywołały niezadowolone, w którym przoduja kandydaci na dyrektorów, bardzo z takiej możliwej „pestryfikacji” niezadowoleni. W szczególności dają się w prasie wyczuć gniewy jednych z nich, który w swych stosunkach ze sferami rządowymi pokładał niemałe nadzieje na fotel dyrektorski, a kandydaturę swoją stawiał do pewnego stopnia publicznie, za pomocą mów teatralnych, wygłaszanych w radzie miejskiej.

Niemniej interesują się nowym projektem aktorzy, bo „strustowanie” teatrów warszawskich oznaczałoby dla nich w wielkiej mierze zerwanie z epoką wyrubowanych nad miarę gaź. Dr Szyfman w swoich teatrach już je znacznie zredukował — to samo czekałoby dzisiejsze teatry miejskie, które pod tym względem stanowią istne Eldorado.

Te dwa ogniska niezadowolonych i obaw wystarczają, aby narobić dużo dymu. Buchnie on też z pewnością gęstymi kłębami, sądząc po pierwszych chmurkach, jakie się ukazują. (tw)

POLONICA WŁOSKIE

W Nowarze o kulturze polskiej. Ruchliwy instytut A. Begaya w Turynie rozwija swoją działalność także i w mniejszych miastach Piemontu. Po swoich turyńskich odczytach udał się prof. Maver z ramienia tego instytutu do Nowary, gdzie dnia 19 marca w Tow. artystyczno-literackim (Convegno Amici dell'Arte) wygłosił odczyt o pierwiastkach włoskich i oryginalnych polskich w naszej kulturze. (P.)

LITERATURA

„Manhattan Transfer”. John Dos Passos jest obok Sinclaira Lewisa i Dreisera napoczytniejszym może z poważnych autorów amerykańskich. Kto wie, czy nie dobiega poczytnością tych dyletanckich i sentymentalnych historyjek, które w różnych „magazynach” rozchodzą się milionami między zestandardyzowanych (made in U. S. A.) głupeców płci obojga. Zawdzięcza to z pewnością nie swemu pogłębieniu — chociaż nie jest ono znów tak przerażające — lecz swojej kinowości, swym oderwaniem od siebie a przeciw wciągającym się obrazom, swemu kapitalnie fotogenicznemu reportażowi rzeczywistości „Manhattan Transfer” to ćwierć wieku życia w Nowym Yorku. Od pierwszych gilletek do pierwszych podróży poślubnych własnym hydroplanem, już po wojnie. Robotnicy, milijarderzy, policja, jazzband. Współczesna Ninwe, oświetlona milionem elektrycznych reklam. Losy ludzkie kreślone w zadyszanych skrótach, migające się obrazek za obrazkiem. Brutalność tych scen bywa chwilami równie odpychająca, jak brutalność tych ludzi. Dos Passos jest w tem swoim tempie opowiadania i w tych migawkach najbardziej może amerykańskim pisarzem ze wszystkich dotychczasowych. Jego styl, jego chwyt pisarski, jego dar kształtowania rzeczywistości tętni rytmem motoru i obrabiarki. Paul Morand ze swoim słynnym opisem Nowego Yorku wygląda przy Dos Passosie jak kareta na pasach przy samochodzie, chociaż tak współczesne amerykańskie przybiera pozę. Kto zna tylko fałszowaną Amerykę sentymentalnych filmów i głupich detektywizmów, zobaczy u Dos Passosa prawdziwą. Nie zyskuje ona na tem bliższym poznaniu, ale my na niem zysujemy niemało. Jako czytelnicy i jako ludzie. Po zamknięciu takiej książki można być dumnym że się jest Europejczykiem. (ln)

SZKOLNICTWO

Szkola w „Szyfłowych pracach”. W „Przyjacielu Szkoły” podaje p. Kowalczyk rozbiór metodyczny „Szyfłowych prac” Zeromskiego. Autor omawia pracę w szkole wiejskiej w Owczarach, potem pracę w gimnazjum w Kłerykowie. Kończy stwierdzeniem, że powieść Zeromskiego jest nie tylko przetworzoną artystycznie dokumentem historycznym z dziejów szkolnictwa polskiego pod zaborem rosyjskim, lecz jest ona i dziś jeszcze aktualna przez to, że wskazuje na t. zw. psychozę niewoli. Otrząśnięcie się z tej psychozy jest konieczne, jeśli praca w Odrodzonej Polsce ma być twórczą. (St. N.)

MUZYKA

Dla czego pieśni włoskie? Z Warszawy donoszą nam: Jakaś firma zagraniczna zwróciła się do klasztoru jasnogórskiego z oryginalną propozycją. Klasztor miałby mianowicie nabyć dla siebie i ustawić na wieży wielki przyrząd grający, zaopatrzone w megafony, dosłyszalne na odległość 20 kilometrów od klasztoru. Przyrząd ten wygrywałby pieśni nabożne. Aż dotąd wszystko jest w porządku. Wszelako firma ta proponuje aby nadawać jej aparatem pieśni nabożne Perosiego. Przyrząd taki, o ile klasztor uznałby go za potrzebny, mógłby jednakowż nadawać nasze polskie pieśni nabożne, których nam nie brak i to bardzo pięknych. Sięganie do Perosiego nie miałoby żadnej podstawy i byłoby mimowolnym świadectwem ubóstwa dla naszej muzyki, świadectwem na dobitkę zupełnie błędnym. (wm)

„Requiem” w Wilnie. Piszą nam z Wilna: Uczciliśmy 175 rocznicę urodzin Mozarta koncertem, na którym „Lutnia” z chórem początków odśpiewała „Requiem”. W kwartecie solowym uczestniczyli m. n. p. Wanda Hendrichówna, oraz prof. A. Ludwig. (mw)

DROBNIEJSZE SZTUKI W WIELKIEJ OPERZE

Z Paryża donoszą nam:

Jeden muzyk hiszpański i jeden francuski złożyli się na operowo-baletowy wieczór w naszej Wielkiej Operze. Wieczór wysoce interesujący. Raul Laparra wziął do swojej „L'illustre Fregona” tekst od ni mniej ni więcej tylko samego Cervantesa, który w swoich „Novelas ejemplares” opisuje w sposób bardzo zawily losy biednej pomywaczki, okazującej się w końcu szlachcianką i wychodzącej za dobrze za męża. Muzyka jest w przeciwieństwie do intrygi najzupełniej prosta i najszczerzej hiszpańsko-ludowa. Śpiewano wspaniale, zwłaszcza końcowy septet jest arcydziełem wdzięku i wyakalnego czaru. Ale też obsadę dano wyjątkową, np. słynna nasza Lapeyrette śpiewa istnego „ogona”, małą partijką służącej, Fanny Heldy użycza swego dzwonkowego sopranu roli tytułowej, tenorową zaś powierzono Villabelli, artyście zjawiskowego głosu i ekspresji. Wreszcie do zatańczenia wkładki baletowej sprowadzono najświetniejszą tancerkę hiszpańską, Laure de Santelmo.

Miejscowy balet miał tego samego wieczoru również niemały triumf. Guy Ropartz skomponował mianowicie balet pod przydługim tytułem „Preludjum niedzielne i sześć utworów tanecznych na każdy dzień tygodnia”. Muzyka — to małe utwory fortepianowe Ropartza, zorkiestrowane przejrzysto i pikantnie. Treść... jest cała w tytule. Idąc za poszczególnymi dniami tego tańczonego tygodnia, mamy poniedziałek („dies lunae”) jako wizję dziewcząt, tańczących w świetle księżycy; wtorek („dies Martis”) przynosi trzech wojowników i ich taniec wojenny; środa, dzień Merkurego, jest wyobrażona przez samego bożka kupców i złodziei, który wśród piruetów oszukuje czterech handlarzy. We czwartek, dzień Jowiszowy, tańczy pani Junona na cześć swego małżonka. Szczególnie ciekawym jest piątek, dzień Wenery („dies Veneris”) a to dla tego głównie, że panna Lorcja, która tańczy Venus, nie jest bynajmniej półnaga, lecz przeciwnie, ma na sobie długą i faldzistą tunikę, która przepięknie się układa. Na sobotę zaś zbierają się wszystkie dni tygodnia i tańczą razem wielkie finale.

Cały wieczór jest wysoce artystyczny i ma niemałe powodzenie. Operka Lapparry zawita chyba i na inne sceny europejskie. (pm)

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

Stara Warszawa i sztuka współczesna. Z Warszawy donoszą nam: Wiadomo, że warszawskiem Starem Miastem interesują się coraz żywiej artyści jako kopalnią motywów i nastrojów. Podsumował to zainteresowanie p. T. Cieślowski (syn) wybitny artysta grafik, charakteryzując w ostatniej „Ziemi” dzieła sztuki, powstające na tle przepięknych zaułków Starego Miasta. Pierwszym malarzem Warszawy był za Stanisława Augusta Włoch, Canaletto, potem wyróżnił się Gierymski, T. Cieślowski (ojciec), Stankiewiczówna, N. Kopczyński, F. Jablczyński, Z. Kamiński, Konstanty Brandel i Wł. Skoczylas. P. Cieślowski charakteryzuje barwnie ich sposoby ujęcia tematu i rzuca niejedną ciekawą myśl do urzeczywistnienia. (pw)

„SUMMUM CACUMEN” „ŁAD” I JEGO DROGA

NA CZEŚĆ KRÓLOWEJ TATR

Doczekała się swojej biografii swego zyciorysu królowa Tatr Wysokich: Łomnica, a dawno już na niego zasłużyła. Od wieków zachwycono się pięknnością tej odosobnionej od innych wierzchołków piramidy skalnej, w rozlicznych utworach sławiono jej niedostępność i cudowny widok z omszałego garbu szczytowego na morze tatrzańskich turni i rozległe złote niziny Spisza i Liptowa. Mówiono, że w dniu pogodnego lśnią daleko na północy dachy Krakowa. Jak najwyższy Gerlach (2633 m) jest królem, tak Łomnica (o 29 m odeń niższa) nosi dawne miano Królowej Tatr. Od XVI wieku a nawet dawniej jeszcze uważano ją za najwyższy szczyt Tatr, „summum cacumen Montibus” i na wyniosły garb od niepamiętnych już czasów kierowały się wyprawy.

Z początku byli to poszukiwacze skarbów w tajemniczych urwiskach Miedzianych Ławek, później poszukiwacze wrażeń i przygód na podniebnych granicach. Łomnica też ma wyjątkowe znaczenie wśród wierzchołków tatrzańskich w historii nauk przyrodniczych i tatarnictwa a imię jej silnie związane jest z polskimi uczonymi (Staszic). Te wszystkie powody skłoniły redakcję „Taternika” do wydania zbiorowej monografii tego Mickiewiczowskiego „Kępaku”, która ukazała się właśnie jako podwójny numer tego pisma, cała jego treść ma tylko na widoku Łomnicę.

Z historycznej rozprawy Jana Alfreda Szczepańskiego dowiemy się ciekawo skalnych poczyniń czytelnik o historii pierwszych i późniejszych wejść na Łomnicę wszelkimi drogami, a także bezdrożami. Udało się stwierdzić, że pierwszym turystą na Łomnicę był Anglik, dr. Robert Townson w roku 1793 a nie Dawid Frölich, profesor liceum kieżmarskiego, który za pierwszego uchodził. Krążyła mianowicie w literaturze „łomnickiej” wersja, że już w czerwcu 1615 roku Frölich wyszedł był na szczyt — tymczasem badania dr. Romana Kordysa wykazały, że wyprawa Frölicha stanęła nie na Łomnicy lecz na niedalekim Kieżmarskim Szczycie a wszystkie późniejsze wycieczki na ten wierzchołek się kierowały.

Przez cały czas „odkrywczej” ery tatarniczej, od Jana Gwalberta Pawlikowskiego, przez Janusza Chmielowskiego aż do Wincentego Birkenmajera, młodego fanatyka „Szklanej Góry” zdobywano szczyt wszelkimi ścianami i granicami. Prym w tych odkryciach wiodą oczywiście Polacy. Zaciekawej czytelnika barwny opis przejścia przepaścistej ściany zachodniej; dokonano go dwa razy po wielu uciążliwych próbach. Jeden ze zdobywców już nie żyje; zginął w Tatrach na Ostrem Szczycie a serdeczne wspomnienie poświęca mu współtowarzysz wycieczki Wincenty Birkenmajer. Miłą dla każdego tatarnika i amatora Tatr monografię urozmaicają dwa dodatki ilustracyjne oraz mnóstwo wiadomości, dotyczących Łomnicy i wycieczek w jej dzikie okolice. Nieliczni wybrańcy otrzymają „Łomnickiego Taternika” na czerpanym papierze, w ograniczonej ilości egzemplarzy z autografami wszystkich autorów. Będzie to „biały kruczek” bibliofilski i kiedyś okaz, godzien pogoni amatora.

Z monografii Łomnicy może dowiedzieć się wielu ciekawych szczegółów o Tatrach każdy, kto je widział i pragnie poznać. Dotrze też ona pewnie poza koła tatarnicze, które z niej mają radość i pożytek. J. M.

Pisma nadesłane

„Ruch Teologiczny”. Nr. 4. Treść: X. A. Gerstmann: „Sw. Augustyn jako teolog, duszopaster, człowiek”. — Ks. Noryski: „Etyka św. Augustyna”. — Nowsze publikacje teologiczne.

„Pamiętnik Literacki”. Rocznik XXVIII. Zesz. I. Treść: S. Skwarczyńska: „O pojęciu literatury stosowanej”. — J. Birkenmajer: „Legenda lysogórska o Bolesławie Chrobrym”. — J. Wokuliska-Piotrowiczowa: „Powieści kozackie” i „Ukraińskie” Michała Czajkowskiego”. — B. Nadolski: „Podręcznik epistolograficzny Łukasza z Nowego Miasta”. — S. Brodnjak: „Autorstwo „Historji prawdziwej”. — A. Brückner: „Tasso polski”. — H. Barycz: „Geneza i tło historyczne „Dziewczęcia z Szcza”. — W. Hahn: „Karol Estreicher jako tłumacz utworów dramatycznych”. — L. Bernacki: „Materiały do zyciorysu i twórczości Ignacego Krasickiego”. — A. Czartkowski: „Po powrocie z wygnania” (Z nieznanego spuścizny po T. Zaniewi — Recenzja).

Wystawa „Ładu” w Poznaniu, którą długo będą pamiętali miłośnicy rodzimego zdobnictwa, daje bezpośrednio w nas aktualność uwagom, jakie o tej instytucji rzuca jeden z jej głównych twórców, Jerzy Warchałowski, na łamach „Pamiętnika warszawskiego”. Jest to jakby rozmowny zarys dziejów „Ładu”, które otwierają nowy rozdział w naszym narodowym zdobnictwie.

Kilka lat temu w mansardzie Szkoły Sztuk Pięknych, w ciemnym kącie, za przepierzeniem z desek przewodnią „Ład”. Potem, krok za krokiem szedł naprzód, rozrastał się, zakładał pracownie: kilimkarską, farbiarską, tkacką, dywanową, ceramiczną, stolarską, zdobywał, przerabiał, nadbudowywał lokale w odległej ulicy Czarniakowskiej, ogłaszał konkursy, urządzał wystawy, pomnażał doświadczenia, doskonalił metody, stwarzał nowe własne typy przedmiotów, organizował się, kształtował swoją myśl przewodnią, swoje dążenia w czasie i przestrzeni, stosując się do warunków, a nie lekceważąc przekonania i intuicji swych przewodców, szukał dla nich ujścia, szukał praktycznych rozwiązań, słowem — układał się, tak, jak się układają sploty tkaniny, ścięgi haftu, formy naczyń, meble w mieszkaniu. — W międzyczasie święcił triumfy na wystawach w kraju i szeroko poza jego granicami, zdobywał pierwsze nagrody, sympatię w społeczeństwie, uznanie w sferach rządzących, często doraźną pomoc dla zadań swego Instytutu doświadczalnego. — Nazwa „Ładu” popularyzuje się, wpływy rosną...

I oto nieznacznie, niepostrzeżenie, dzieje się cud, marzenia stają się prawie rzeczywistością. „Ład” jest na ustach jeśli nie wszystkich, to bardzo wielu. W Warszawie pełno go. Instytucje państwowe jedna za drugą zwracają się do „Ładu” o poradę o zaprojektowanie wnętrza, zakupując gotowe wyroby. Coraz częściej spotkać można artystów „Ładu” w innych warsztatach rzemieślniczych, w fabrykach, gdzie podług ich projektów wykonują się większe zamówienia. I tam już nastąpiło jakby jakieś poruszenie, jakby lekki niepokój, że trzeba czuć, że nie można już bezkarnie narzucać publiczności byle czego, obcych modeli ściąganych z zagranicznych katalogów. Każda wystawa, dbająca choć w najmniejszej mierze o artystyczny charakter, prosi się o udział w tej czy innej formie „Ładu”, który ratuje nieraz sam jeden sytuację, reprezentuje, dekoruje, mówi głośno o swej odrębności, o nowym świecie wyrazie w sztuce, o twórczości artystów. Iluż ludzi marzy pocichu o makacie, o wazonie, o meblu z pracowni „Ładu”, — zbiera pieniądze, oszczędza, cieszy się z góry, że do domu wejdzie gość niecodzienny, coś świeżego. Ilek razy, taki jeden przedmiot, inny niż banalne otoczenie, burzy cały dotychczasowy „porządek” w mieszkaniu, przekreśla dotychczasowy pogląd na świat właściciela, obrzydza mu to, co dotąd uważał za dobre, piękne, czy choćby znośne, wywołuje dyskusje w domu, w biurze, rozmowy, których dawniej nie bywało.

W ten sposób — stwierdza na zakończenie p. Warchałowski — rzucano społeczeństwu naszymu pytanie, czy w dziedzinie sztuki i kultury plastycznej potrzebuje tego odnowienia, odrodzenia narodowego, tego własnego przepracowania i przemyślenia — tego o czym marzą artyści, do czego stale dążą i co już z takim powodzeniem i tak hojnie w wielu razach społeczeństwu dali? Z przyjęcia się „Ładu” wyciąga p. Warchałowski wniosek, że społeczeństwo dało odpowiedź potakującą. I tak jest — potwierdzmy — w istocie, na chwałę twórców polskiego zdobnictwa i na pożytek narodowej kultury. (pz)

Jutro

POLSKA KRÓLEWNA
NA HISZPAŃSKIM TRONIE
przez
Dra Władysława Folkierskiego

Książki nadesłane

Ks. Fr. Walczyński: „Podręcznik do kazań i nauk o rzeczach ostatecznych” Tarnów 1931. Nakł. Księg. Z. Jelenia.
Ks. Paweł Wieczorek: „Genowefa” Tragedja hrabiny pustelnicy w sześciu aktach, Tarnów 1931. Nakł. Księg. Z. Jelenia.

Protest zbiorowy z powodu Brześcia

Do protestu zbiorowego z powodu Brześcia przystąpili w dalszym ciągu:

WOJEWÓDZTWO POZNAŃSKIE

Kcynia: Szymański Ignacy, kupiec — Gierczyński M., handlarz bydła — Kozłowski Józef, kupiec — Sobeci Jan, kupiec — Kozłowski A., kupiec — Czechak Tadeusz, drogerzysta — Sytek Piotr, kupiec — Potoniec Michał, przemysłowiec — Tomkowiak, rolnik — Witucki Jan, kupiec — Pietrykowski Fr., kupiec — ks. Marusarz, wikariusz — Pietrykowski Ignacy, rzemieślnik — Kowalski St. — Batog Wojciech, kupiec — Błaszyk Jakób, kupiec — Książkiewicz, kupiec — Woliński T., dentysta — Opończewski W., techn. dentyst. — Burzykowa Franciszka — Tkaczowa Rozalja — Goralczykówna Anna — Dejówna Anna — Teski Bogusław, kupiec — Andrzejewski Wincenty, mistrz krawiecki — Dyk M., kupiec — Teodor Bajer — dr. Jedwabny, lekarz — Witucki Jan, budowniczy — Sobczyński Hieronim, kupiec — Sobczyński Edmund, kupiec — Wiśniewski Piotr, kupiec — Cybulski Anastazy, kupiec — Kaźmierczak Józef, mistrz rzeźniczy — Krzysztofak Aleksander, kupiec — Olszak Stefan, właśc. księgarni — Gutowski Antoni, kowal — Bloch Fr., kupiec — Kierejewski W., kupiec — Gdaniec Wiktor, kupiec — Ratkowski Ignacy, rządcą majątności Miastowice — Günther Bronisław, gorzelany majątności Miastowice, p. Kcynia — Polcyn Augustyn, mistrz rzeźniczy — Polcynowa Pelagja — Beytka Apolinary, przedsiębiorca budowlany — Wabich Stanisław, mistrz piekarski — Wabich Stanisław, mistrz piekarski — Luranc Agnieszka — Luranc Stanisław, rolnik — Michalak Józef, mistrz rzeźniczy — Koczorowski Jan, rolnik — Karolak Józef — Karolak Władysław — Szymański Ign. jun., kupiec.

Kępno: Barcewiczówna Halina, mag. farm. — Pilarczykówna Zbigniewa, pom. apt. — Pilarczykówna Franciszka, właśc. domu — Pilarczyk Stanisław — Pilarczykówna Irena — Grim Helena, kupcowa — Tomczak Klara — Słowikówna Irena — Lepka Edmund — Jarczyńska Marta — Szymkowiakowa — Hajduk Wanda — Michalska Anna — Schwach Anna, gospodyni — Walas Franciszek, sofer — Jańska M. — Jańska Władysława — Jańska Marja — Jański Stefan — Jański Michał — Stankiewicz Franciszek — Stankiewiczowa Marja — Stankiewiczówna Janina — Kowalczykówna Marja — Kowalczykówna Helena, krawcowa — Cierpikówna Marta — Pawelka Marta — Pawelka Paulina — Pawelka Agnieszka — Szczepaniakówna Zuzanna — Dzięgielowa Marja — Szydłakowa Anna — Taborska Agnieszka — Karłowska Teodozja — Krzysztofak Agnieszka, pokojowa — Mikołajczak M. — Nowakówna Wanda — Zakrzewska Józefa — dr. Kasprzak Marcin, lekarz — Kasprzakówna Lucyna — Wittoń Władysław, dentysta — Wittoniowa Eleonora — Kowalski Jan, kuchmistrz — Kowalska Bolesława — Białkowska Helena — Chmara Helena, krawcowa — Szafarkiewiczowa Leonarda — Lis Wiktor, kapitalista — Lisowa Stanisława — Orsztynowiczówna Zofja, kupcowa — Tomczak Jan, kupiec — Tomczakowa Klara — Wojtasik Władysław, cukiernik — Lorenc Michał — Mierzwiak Józef, fryzjer — Kaźmierczak Piotr, obuwnik — Kaźmierczak Józef, malarz — Adamska Walerja — Sikus Władysław, mistrz rzeźniczy — Heising Józef, mistrz rzeźniczy — Domagała Jan, kupiec — Mikołajczyk Jan, kupiec — Tyc Czesław, kupiec — Turowski Ludwik, przemysłowiec — Grossek Ludwik, sekr. adw. — Grosskowna Gertruda — Skrzypczak Antoni, kupiec — Bogucki Julian, kupiec — Bogucka Helena — Mikołajczak Mieczysław, kupiec — Bytońska, kupiec — Bombicki Antoni, kupiec — Dzwonkowski Stanisław, kupiec — Zimochowa Paulina — Matczak Józef, kupiec — Zak F. — Cebulski Wiktor, kupiec — Trocha Józefat, m. piekarski — Dembecki Teofil, bankowiec — Ruskowski Józef, m. fryzjerski — Skiba Tomasz, m. ślusarski — Jański Michał, m. siodlarski — Śpikowski Joachim, m. krawiecki — Wróblewski Jan, m. krawiecki — Ruskowska Marja — Wróblewski Antoni — Rabięga Leopold, m. malarski — Majewski Stanisław, m. fryzjerski — Wyderkowski Stefan, m. piekarski — Machiński Franciszek, kupiec — Doktor Czesław, m. tokarski — Mielcarek Antoni, stolarz — Steżaly Józef, m. krawiecki — Dembecka Marja — Czodrowski Józef, adwokat — Karolewski Adam, kupiec — Borowski Franciszek, fryzjer.

Poznań: Marcinkowska Kamila — Marcinkowska Halina — Żółtowska-Dąbrowska Zofja — Michałkiewiczowa Zofja — Brzostowska Marja — Przybylska Ludwika — Czamańska Franciszka — Włodkowska Wanda — Figaszeńska Pelagja — Kruszczyńska Helena — Beyerowa Władysława — Nolka Stanisława — Śniegocka Marja — Śniegocka Marta — Zemlerska Wanda — Otulabiecka — Nowicki Stanisław, radca miejski — Rózek Marcin, rzeźbiarz-artysta — Woronicz Ludwik, inżynier — Reszalski Franciszek, em. nauczyciel — Neumanowa Janina — Neuman Janusz, stud. U. P. — Tepper Józefa — Wysztelewska Adolfa, em. nauczycielka — Meyser Michał — Koźlicka Marja, właścicielka firmy — Filipkowska Julja — Robaczynska Konstancja — Kozłowska Stella, dziennikarka — Kozłowska Helena — Wlekiński Jan — Mrówczyński Leonard — Ligocka Waldemara — Cichocki Stanisław, kupiec — Jesionek Jan, emer. dyrektor poczty — Jesionek Jan, kupiec — Jesionkowna Kazimiera — Andrzejewski Czesław, kupiec — Andrzejewska Teodozja — Ochmański Alfons, prof. muzyki — Jasińska Halina — Pohland Franciszek, aptekarz — Dudek Kazimierz, kupiec — Nowak Tadeusz, korespondent — Dudek Józef, rzemieślnik — Dudek Franciszka — Kurczewski Henryk, drogerzysta — Dondajewski Józef, drukarz — Dudkówna Józefa, ksiązkowa — Dudek Stanisław, pośrednik — Bojerska Hygina — Nowak Katarzyna — Misiak Szczepan, stolarz — Łopątkowa Antoni, robotnik — Dondajewski Aleksander, farbiarz — Dondajewska Stanisława — Błaszyk Franciszka — Kaniastowa Stefania — Kaniastówna Helena — Kowalska Ludwika, właścicielka domu — Białecki Jan, kupiec — Białecka Wiktoria — Nolka Kazimierz, blawatnik — Wodczikowa Janina — Walent Franciszek — Walentowa Stanisława — Walent Kazimierz — Walentowa Teresa — Walentówna Urszula Julja — Kochanowska Helena — Templewiczowa Aleksandra — Boesche Józef, właściciel nieruchomości — Nowak Franciszek, kupiec — Hołdowski Stanisław, kupiec — Zamorski Alojzy, kupiec — Chorobiński Wiktor, kupiec — Majerówna Julja — Pietruszyński Jan, kupiec — Szymczak M., kupiec — Majerwicz Władysław, kupiec — Kąkrowski Mieczysław, kupiec — Pietrucha Stanisław, kupiec — Grudziński Henryk, redaktor — Cyrankowski Stanisław, kupiec — Klajnert Stefan, kupiec — Wędzioch Józef, kupiec — Pilarzyński Józef, kupiec — Tomasek Karol, kupiec — Mroczkowski Kazimierz — Bogajewski Kazimierz — Raczek Stanisław — Rozmarynowicz Jarosław, kupiec — Leitgeber Władysław, kupiec — Jozefiak St. — Święcicki Tadeusz — Mizgalska Helena — Mizgalska Marja — Błaszczyńska Zofja — Raczekiewicz Bronisław, prokurent — Raczekiewiczowa Stanisława — Weigelt Maksymilian — Weigeltowa Ludwika — Brodniewicz Wiktor, kupiec — Brodniewicz Teofil, por. rezerwy — Sroka Stanisław, kupiec — Zakrzewski Eulogjusz — Weselik Stefan — Człapczyński Stefan, hurtownik — Ruciński Metody — Dłuska Marja, kresowianka, b. właścicielka ziemska — Chilecka Janina — Wiśniewska Bronisława — Gielnikówna Marja — Rączkowski Aleksander, przemysłowiec — Woźniak Marja, prokurentka — Gostowski Henryk, ksiązkowy — Friedrich Stefan, technolog — Nowak Jan — Felczykowski Bronisław — Nożyńska Jadwiga — Krajewski Henryk, redaktor — Januszczak Marjan — Jurdziński Edmund — Budnik Stefan — Zaluski Stanisław — Zalusowska Joanna — Pietraska Marja — Chwilkowska Teodozja — Niklewiczówna Izabela — Nodelski Zygmunt, major w st. spoczynku, prof. gimn. — Nodelska Stanisława, nauczycielka — Podlaskiewicz Szczepan, m. piekarski — Podlaskiewiczowa Stanisława — Marcinkowski Stanisław, aptekarz — Kazik Klementyna — Barełkowski Józef, kupiec — Barełkowska Helena — Siwczakówna Leokadja, ekspedjentka — Siwczak Michał — Siwczakowa Konstancja — Siwczak Kazimierz — Siwczak Edmund — Korach Franciszek, woźnica — Korachowa Marja — Weber Jan, stolarz — Weberowa Monika — Kaczmarek Władysław, ślusarz — Kaczmarek Kalina — Schmidt Jan, robotnik — Schmidt Magdalena — Schmidt Weronika, robotnica — Schmidt Józef, murarz — Szopka Michał, robotnik — Szopka Wiktoria — Janicki Józef, kowal — Kaczmarek Józefa — Mielnik Edmund — Fortuński Paweł, obuwnik — Fortuńska Walerja — Niebój Amand, zwrotniczy P. K. E. — Niebojowa Jadwiga — Niebojowa Marja, szwaczka — Niebój Edward, elektromonter — Rajewska Teresa, hałciarka — Gałęska Anka — Gałęska Joanna — Konieczny Antoni, dziennikarz — Senft-Fontanna, Stefan — Konieczna Wiktoria — Wyrzykowski Stefan, dziennikarz — Rakowski Edmund, dziennikarz — Janowska Władysława — Mayer M. Bolesław — Hoffmann Leon, kupiec — Krajewski Henryk, urz. przyw. — Wieczorek Maksym., urz. przyw. — Rybicki Władysław, urz. przyw. — Gielda Roman, urz. przyw. — Szulc Stanisław, urz. przyw. — Chudziński Leon, urz. przyw. — Szczepański Antoni, urz. przyw. — Czapliski Witold, urz. przyw. — Romala Marjan, urz. przyw. — Brykarczykówna Lucja — urz. przyw. — Skóra Mieczysław, urz. przyw. — Węzandówna Leokadja, stenot. — Przykucki Tadeusz, urz. przyw. — Tucholski Władysław, urz. przyw. — Pawłowski Bogdan, urz. przyw. — Józefczak Kazimiera — Gawarecka Marta — Janosówna Helena — Szulczykówna Irena — Lichočka Jadwiga — Pankeska Janina — Kulczak Leon, dziennikarz — Gromadzka Władysława — Jankowiak Stani-

slawa — Mielcarek Czesława — Lisiecka Wanda — Cybulska Katarzyna — Nowisko Walentyna — Kozłowska Ludwika — Pruszyńska Gertruda — Pruszyńska Lucja — Marchlewska Kazimiera — Rózakówna Zofja — Stróżycka Zofja — Osipow Tatjana — Baranówna Marja — Katafiaszczówna Marja — Matysiakówna Antonina — Junge Władysława — Jaśkowiakówna Helena — Klimek Józefa — Jankowska Zofja — Bajerówna Władysława — Pietówna Bronisława — Bajerówna Ewa — Johnówna Gertruda — Rutkowska Marja — Waliszakówna Helena — Szaszuła St. — Nowak J. — Szmaniol W. — Kowalska M. — Sternalówna Gerta — Matybówna St. — Nowak A. — Cwiertnia Antoni — Baranowski Konstanty — Klak Stanisław — Czerniak Wincenty — Bakerek Władysław — Komorowski Stanisław — Tomiak Franciszek — Kaźmierczak Szczepan — Filipiak Waclaw — Kulesza Jan, rzemieślnik — Kieliszewski Walenty, robotnik — Kowalski Stanisław, robotnik — Szymański Stanisław — Nowak Piotr, robotnik — Antkowiak Czesław, robotnik — Harkiewicz Włodzimierz — Naril Waclaw — Marciniak Franciszek, robotnik — Michalski Jan — Donaj Michał — Salatówna Halina — Jackowski Czesław — Łukaszczuk Stanisław, robotnik — Bartkowiakówna Stanisława, robotnica — Kwaśniewska Wanda — Cybulska Józefa — Czekalówna M. — Czerwiński Kazimierz — Maciejewska Stanisława — Tworowska Jadwiga — Koczykówna Seweryna — Popławska H. — Kędziorzanka J. — Smitowski Bogdan — Pawlakówna Stanisława — Kusztelski Wincenty — Trzonowska Stefania — Przywecka Marja — Mikołajczakówna Agnieszka — Sterczalówna Kazimiera — Kwimińska E. — Gielowa St. — Kurzawski L. — Perzewska Zofja — Kaźmierczakówna Irena — Kieliszewska St. — Białożyńska Helena — Plewkówna Helena — Roszakówna — Potrawiakówna Stanisława — Wittcherówna Zofja — Pohlówna — Pyczkowski Bogdan — Centkiewiczówna — Kieliszewska Marjanna — Hencówna Zofja — Tworzińska Wanda — Cielewiczówna Stanisława — Cwiertnia Marcin — Kaczmarekówna M. — Wyrmińska A. — Łażewska Marja — Kruti A. — Hoppelówna J. — Jasekówna L. — Jaskólski W. — Kubiak Jan — Szilutowa Jadwiga — Jankowiakówna Agnieszka — Brzozówna Marja — Szaroleta Antonina — Pietrucha Stanisław — Marwowa Kazimiera — Kwaśkiewiczówna J. — Krauze Kazimierz, kupiec — Szczerkowski Henryk, ppor. rez. — Grabianowski Kazimierz, kupiec — Grześkowiak Wincenty, kupiec — Karpiński Jan, przemysłowiec — Kozłowski Stefan, kupiec — Krauze Antoni, kierownik spółdzielni — Friebe Stefan — Hurcy Alfons, piekarz — Kubacki Stefan, kupiec — Mendrzyński Józef, kupiec — Radziński Marcell, krawiec — Skóra Stanisław — Wypych Ignacy — Wypychowa Wiktoria — Wypychówna Pelagja — Wypych Waclaw, handlowiec — Wypych Jan, rzeźnik — Krzyszkiewicz Z. — Dembińska Marja — Nowacka Zofja — Sikorska W. — Czajkowska J. — Matheusówna W. — Binikowa St. — Górska P. — Bruzdzińska Marja — Komendzińska Zofja — Szymczakowa M. — Biskupska Małgorzata — Wiśniewska Seweryna — Łaganowska M. — Jagodzińska Rozalja — Jagodzińska Aniela — Szyszka Zofja — Adamska Jadwiga — Mardzińska Anna — Arłowa Zofja — Biskupska St. — Pawłowicz Marja — Guzik Bolesław — Krajewska Zofja — Sobczyk Stanisław, m. krawiecki — Sobczykowa Marja Jańczyk Leon, pomocnik krawiecki — Czosnowski Józef, krawiec — Dorożala Stanisław, m. krawiecki — Ciesielska Marja — Bentkowska Jadwiga — Bartkowiak Jan — Plocki Jan, krawiec — Szatkowski Antoni, krawiec — Szatkowska Aniela — Tomaszewski Tomasz, ślusarz — Tomaszewska Elżbieta — Polus Józefa — Budna Marta — Mosińska Zofja, krawcowa — Mosińska Stanisława — Talarczyk Stanisław, krawiec — Talarczyk Wiktoria — Lemańska Agnieszka — Markiewicz Józef, emeryt — Wiczorek Antonina — Maciejewska Janina — Maciejewski Mieczysław, urzędnik — Czarnecka Teodozja — Czarnecki Władysław, fotograf — Czarnecki Marjan, technik — Czarnecki Witold, fotograf — Pawlak Jan, urzędnik — Grabicki Bernard, rzemieślnik — Wiecheć Jakób, robotnik — Zgrzeba Jan, robotnik — Krzyżńska Adela, właścicielka — Krzyżński Marjan, rzeźnik — Krzyżńska Ludwika — Szymczakowa Katarzyna — Zerbowa Magdalena — Banecka Marja — Stałowska Helena — Drygalska Bolesława — Łukaszykówna Marja — Kosakówna Regina — Kaszubiak Antonina — Kołodziejczak Stanisława — Czamańska Franciszka — Olejniczak Marja — Sobek Cecylja — Sobek Marja — Gnie wowska Anna — Jankowiak Jadwiga — Szperlińska Anna — Solarek Michałina — Naradowska R. — Karabas Julja — Wiśniewska St. — Pokrykówna W. — Kostrumówna Zofja — Dreierowa Marta — Lysiak Franciszka — Sonnek Agnieszka — Borkowska Marja — Simonówna Maryla — Simonówna Józefa — Wesółkówna Stanisława — Wrzesińska Wanda — Chudzińska Pelagja — Pokladecka — Pawłowska Stanisława — Wróblewska Bronisława — Nowakowska Wiktoria — Jankowiak Marja — Rózalska Stanisława — Błażejewka Klara — Błażejewka Zofja — Górna Helena — Płazalska Janina — Grześkiewicz Marja — Kurlusowa Marja — Kaczmarek Walerja — Juchniewiczowa Agnieszka — Miszewska Wanda — Krystkówna Bronisława — Hojan Helena — Niedbalska Paulina — Janowska Mieczysława — Szule Czesława — Domagałówna Józefa — Siedlarska Weronika — Noskowiak Fr. — Noskowiak St. — Strzelecka Zofja — Jerzewska Weronika — Łopiński Zygmunt — Łopińska Jadwiga — Gochniak Zofja — Jankowiak Antonina — Gochniak Marja — Knaflowski Leon — Knaflowska Pelagja — Koszewski Ludwik — Knaflowska Sabina — Bieganska Marja — Knaflowski Zygmunt — Fierek Witold — Kaczmarek Jan — Stachówna Marja — Wąglówna Halina — Butowska Stanisława — Walczak Ludwik, kupiec — Walczakowa Czesława — Walczakówna Cecylja, ksiązkowa — Brzostowicz Alfons, kowal — Molińska Marja, hałciarka — Chociński Stefan, handlowiec — Marcinkowska Bronisława — Marcinkowski Stefan, magazynier — Modliński Antoni, obuwnik — Modlińska Marja — Szczygielska Marta, krawcowa — Modlińska Franciszka — Giećówna Władysława — Wolińska Stanisława, urzędniczka bankowa — Wolińska Balbina — Wolińska Katarzyna — Wylegałowa Stanisława — Wylegałówna Kazimiera — Appelbaumowa Anna — Appelbaumówna Anna — Mosińska Władysława — Nawrot Wiktor — Łodyżanka Jadwiga — Lemański Marcin — Wylegał Józef, inkasent — Kuczma Marja — Wegner Bolesław, stolarz — Wegner Helena — Kuczma Ignacy, m. rzeźbiarski — Jasiewiczówna Marja, krawcowa — Jasiewiczówna Helena, fryzjerka — Wasielewski Stefan, urzędnik — Wasielewska Zofja — Jasiewicz Władysław, stolarz — Polus Józefa — Kaszowa Antonina.

Pisma, godzące się na protest, uprasza się o powtórzenie nazwisk, powyżej podanych.

Komitet z p. Wyczyński,
em. starosta krajowy
Poznań, Aleje Marcinkowskiego 29.

Sprytny Żyd, który udawał Kostka-Biernackiego

W Białymstoku wpadł wreszcie po długich poszukiwaniach w ręce policji niejaki Cederbaum, Żyd łódzki, b. student wydz. prawa uniw. warszawskiego. Aresztowanie tego aferaży zwanego „królem niebieskich ptaków” jest poniekąd znacznym sukcesem policji, ponieważ miał on niezwykłą zdolność wymykania się z rąk sprawiedliwości. Już kilkakrotnie chwytano go, jednak zawsze zdolał zbiec. Raz nawet zdolał umknąć eskortującemu policjantowi, usypiając go wódka, zaprawioną środkiem nasennym. Innym razem — jak podaje łódzki „Głos Poranny” — jako więzień osadzony w twierdzy brzeskiej, wykradł się pewnej nocy i przebrany w mundur wojskowy przyjechał do tego samego więzienia na inspekcję jako plk. Kostek-Biernacki. Po lustracji więzienia i po dokonaniu odprawy, odjechał niepoznany przez nikogo.

W roku 1922 odsiedział rok więzienia za to, iż udawał urzędnika ubezpieczeniowego. Następnie dokonał fałszerstw w Tomaszowie, w Toruniu i Poznaniu. Ostatnio zaś objeżdżał wraz z kochanką swą, teren Rzeczypospolitej, podając się wszędzie za specjalnego delegata ministerstwa spraw wewnętrznych do kontroli kabaretów i teatrzyków. Jedną taką wizytę złożył również w Łodzi. Podczas tych lustracji w kabaretach jadł i pił na rachunek artystów.

Wyrafinowanego przestępcę przewieziono z Białegostoku do Łodzi, gdzie w więzieniu pod zdwojoną strażą oczekuje wyroku za swe sprawy.

Polska pielgrzymka narodowa

na Kongres Euchar. w Dublinie

(KAP) Na prośbę stałego komitetu międzynarodowych Kongresów Eucharystycznych w Paryżu i na wniosek międzynarodowego komitetu Kongresu Eucharystycznego, który w przyszłym roku odbędzie się w Dublinie, ks. Kardynał Prymas w porozumieniu z ks. Pawłem Sapiehą i hr. Adolfem Bnińskim, reprezentantami centralnego komitetu na Polskę, powierzył organizowanie polskiej pielgrzymki narodowej na rzeczony Kongres ks. dr. St. Janickiemu, referentowi swej przybocznej kancelarii.

Muzyka polska zagranicą. W Lozannie odbył się koncert kompozytorski Henryka Opieńskiego. Pianista p. Gamboni wykonał warjacje fortepianowe, kwartet smyczkowy, oparte na polskim (góralskim) temacie ludowym, oraz szereg pieśni odśpiewała p. Lydja Barbran-Opieńska. Na programie znalazły się też cztery pieśni samej p. Barbran, które spotkały się z najszczerzejszym uznaniem krytyki („Gazette de Lausanne”, „Tribune de Lausanne”, oraz „Feuille d'avis de Lausanne”). Ci sami krytycy podnoszą głęboką wartość dzieł Opieńskiego W szczególności zaznaczają — jak jeden z nich się wyraża — że aczkolwiek pisane przed mniej więcej czterdzielkiem, „nie zestarzały się wcale, bo nowość przeszła, piękno zostało”.

Kłątwa złego czynu

Obóz „sanacyjny” zamiarkował poniewczasie, że metody „zalecające” wysyłanie pocztówek na Madere, przetrwały się w widowisko zgoła gorszące, więc poczęły się próby odwrotu.

P. ministrowi oświaty Czerwińskiemu nie powiodła się w Sejmie 20 marca b. r. próba wykazywania, że wszystko było w szkołach z wysyłką pocztówek „imieninowych” w porządku także między innymi w Zalesiu na Pomorzu, bo ojciec pobitych dzieci p. Hinc, podtrzymał w sprostowaniu do pism, wysłanym z powołaniem się na przepisy prasowe, stwierdzenie, że obaj jego synowie byli pobici.

P. wojewoda pomorski Lamot na walnym zgromadzeniu pomorskiego okręgu Towarzystwa Nauczycieli Szkół Wyż. dnia 24 marca b. r. powiedział:

„Znalazły się tepe głowy, które potraktowały tę akcję jako rodzaj pensum szkolnego i prowadziły kontrolę wypracowań szkolnych, a może nawet znalazły się takie marne lokajskie charaktery, które wyobrażały sobie, iż niepotrzebna i przesadna w tej sprawie gorliwość może stać się drogą nawet dla kariery.”

Równocześnie jednak z temi odzwoniamy toczy się dalej nieubłagane kłątwa złego czynu. Oto bowiem p. inspektor Zatorski w Świeciu rozesłał już po imieninach, dnia 20 marca b. r. następujący okólnik do nauczycieli.

„Okazało się, że nierozprzedanych przez szkoły pocztówek imieninowych inspektorat do źródła ich pochodzenia zwrócić nie może, jak to pierwotnie zamierzał. Wobec tego zwraca przesłane tu z powrotem pocztówki tamtejszej szkole, celem dalszego ich rozprzedawania do dnia 31 marca 1931 r. i zaznacza, że w powyżej podanym terminie można je wysłać przez dzieci w sposób, podany w poprzednim, dotyczącym tego przedmiotu okólniku. W tym samym terminie przesłać należy tu również dodatkowe sprawozdania i wykazy. W ostatecznym razie wskazuje się możliwość pokrycia zakupu pocztówek dla dzieci niezamożnych z oszczędności pozycji budżetowej „na materiały pisarskie”. Należytość za pocztówki byłoby pożądaną pokrywać przez płatników rejonowych

przy okazji wypłaty poborów, celem oszczędzenia portorjum. W tym celu nadesłała tu kierownictwa szkoły ewtl. pełnomocnictwa dla płatnika rejonowego listem ryczałtowym do dnia 29 marca 1931 roku. Nienadesłanie w tym terminie pełnomocnictwo uważane będzie za milczącą zgodę na potrącenie z poborów należności za pocztówki.”

Czyż można sobie wyobrazić dalej posunięte wymuszanie: albo dalej sprzedawać, choć imieniny minęły, co oczywiście jest niemożliwością — albo wziąć z pozycji budżetowej na materiały pisarskie, co jest jawnym nadużyciem pieniędzy — albo... zapłacić z własnej kieszeni.

„Słowo Pomorskie” zaznacza wobec tego:

„Jedno jest dla wielu zrozumiałe, a mianowicie: jeżeli ktoś jest inspektorem, kierownikiem 7 kl. szkoły powszechnej i zawodowej, czyli że pobiera sam trzy pensje, ten nie odczuwa jako auto: okólników tego, co odczuwają ci, którzy je muszą czytać i wypełniać.”

Oto wymowne dopełnienie obrazu czasów i stosunków obecnych.

Ucieczka deportowanych z bezludnej wyspy

Kilka dni temu prasa angielska donosiła, że grupa politycznych wygnańców z Chili, deportowanych przez rząd w Santiago na wyspę Wielkanocę wskutek rewolucyjnego przewrotu uciekła w tajemniczy sposób z miejsca wygnania. Obecnie — jak donoszą z Auckland w Nowej Zelandji do „Corriere della Sera” — uciekinierzy w liczbie pięciu wylądowali na wybrzeżach N. Zelandji. Są to: general Henryk Bravo, pułkownik Grobe, Ludwik Sala, Karol Frientos i Piotr Ulgade, którzy we wrześniu ub. roku usiłowali zbuntować wojsko w Conception przeciw rządowi generała Ibaneza i których, po ujęciu skazano na dożywotnie wygnanie na wyspie Wielkanocy. Ucieczka — według depesz z Nowej Zelandji — jest jedną z najbardziej śmiałych, jakich dokonano kiedykolwiek na świecie. Wyspa Wielkanocę jest oddalona 3500 kilometrów od wybrzeża Chili na wschodzie. Na zachodzie najbliższą ziemią jest wyspa Pitcairn, w odległości 1250 km.

Wyspę Wielkanocę zamieszkują dzicy, po większej części trędowaci. Dostęp do wyspy jest zabroniony wszelkim okrętom, nie posiadającym specjalnego pozwolenia. rzadko udzielanego, a rzadziej jeszcze wymaganego gdyż odstrasza od nich malarja, żółta febra i inne. Skazani na pobyt w tak straszliwym piekle, nie zawahali się zaryzykować wszystkiego byleby się z wyspy wydostać. Po wielu trudach zbudowali sobie z kory drzewnej rodzaj łódki, która zaopatrzyła w nieco żywności, i wodę. W nocy wyruszyli, nie w zamiarze dotarcia do najbliższego lądu, — było to bowiem rzeczą nie do pomyślenia — lecz celem zbicia się do drogi, którą czasem przepływają okręty z kanału Panama w kierunku Auckland lub Sydney i zatrzymują się dla nabrania wody w pobliżu wyspy Pitcairn. Po 16 dniach zmagania się z falami Oceanu, zbiegów zauważył okręt — gdy prawie wyczerpani z głodu i pragnienia znajdowali się już w odległości przeszło 300 kilometrów od wyspy Wielkanocy. Zabrano ich na pokład. Przewrotność nakazywała im oświadczyć kapitanowi okrętu, że są rozbitkami. Dopiero przy wylądowaniu w Auckland, uradowani skazańcy przyznali się do tej śmiałej ucieczki. Ale obecnie już nie im nie grozi.

Kilka lat temu, kiedy nastąpiła moda krótkich sukien, nie przypuszczano, że w Rosji moda ta przyjmie się wobec długotrwałej zimy rosyjskiej z ostrymi mrozami. Ale zarówno młode jak i starsze kobiety musiały się poddać modzie, bo zgadzała się ona tym razem z interesami ustroju sowieckiego.

Lekceważąco ustosunkowała się również riatyletka do kosmetyków damskich. Kupuje się zagranicą maszyny, bawełne, herbatę, ale na ołówki do warg, puder i perfumy kredytów niema. Miejscowi „kosmetycy” wyrabiają ołówki do barwienia warg, ale są one z tak podłego materiału, że zostawiają tłuste i brudne ślady przy największej nawet umiejętności barwienia. Również miejscowy puder, jako że nie zawiera niezbędnych części składowych, zbija się w kuleczki, jak mąka w brytwannie.

Wiedeński stadion przed wykończeniem

Gmina Wiednia urządza w Praterze stadion, który, jak się zdaje, będzie największym nowoczesnym boiskiem w Europie. O'brzymi ten gmach, którego trybuna pomieścić mogą 55.000 widzów, dobiega ku wykończeniu i już z początkiem listopada bieżącego roku zostanie uroczystie otwarty. Budynek betonowy wznosi się w środku wspaniałego parku ze stawami, pomnikami i basenami do pływania. Budowa trwała w całości trzy lata.

Zjazd lekarzy uzdrowiskowych

Związek Lekarzy Państwa Polskiego zwołuje na dzień 26 kwietnia r. b. w Warszawie Zjazd lekarzy balneologów i klimatologów w celu naradzenia się nad całym szeregiem spraw żywo obchodzących lekarzy, działających na terenie zdrojowisk i uzdrowisk. Organizacją Zjazdu zajmuje się istniejąca przy Związku Lekarzy P. P. sekcja lekarzy uzdrowiskowych, która pod kierunkiem dr. L. Dydyńskiego opracowała program zjazdu, wysuwając kilka zasadniczych tematów do dyskusji, a mianowicie: 1. Zrzeszenie lekarzy uzdrowiskowych w ramach Związku Lekarzy P. P., 2. współpraca lekarzy uzdrowiskowych z zarządami uzdrowisk w organizacji lecznictwa. 3. Balneologia i klimatologia jako konieczne przedmioty studjum lekarskiego na uniwersytetach i dokształcanie w tej dziedzinie lekarzy praktyków, 4. lekarz balneolog i klimatolog jako specjalista.

Biuro zjazdu mieści się w lokalu Związku Lekarzy P. P. (Chmielna 58 — tel. 772-55) i udziela w sprawach zjazdu wszelkich wyjaśnień.

Radio — wróg kanarków

W Stanach Zjednoczonych, gdzie bardzo rozpowszechnione jest hodowanie kanarków w pokojach, zauważyli miłośnicy wdzięcznych tych ptaków, że stopniowo tracą one swoje zdolności śpiewacze, nie wiedzieli wszelako, czemu przypisać dziwny ten objaw. Obecnie zagadka została rozwiązana przez jednego z największych amerykańskich hodowców kanarków, F. Coopera z Baltimore, który od pół wieku nieomal poświęca się rozwijaniu daru śpiewaczego skrzydlatych stworzeń. Otóż okazało się, że winowajcami zaniku głosu kanarków w mieszkaniach są głośniki radiowe. Kanarki, z natury posiadające dar nadsłuchania, usiłują śpiewać równie głośno jak głośnik radiowy, a nawet przekrzykując go, wskutek czego w bardzo szybkim czasie zrywają swoje struny głosowe.

Piatyletka a moda damska

Stalin, dyktator Z. S. S. R., pogardza dyktatorami mody damskiej światowej, jak Patou lub Chanel: kobiety w Rosji nadal noszą krótkie suknie sprzed kilku lat.

Według statystyki sowieckiego przemysłu tekstylnego, dzięki krótkim sukniom, w ciągu jednego roku oszczędza się kilkaset milionów metrów materiału, wobec czego „wzorowe” suknie dla robotnic są krótkie.

Dnia 8-go kwietnia 1931 r., rozstał się z tym światem, po ciężkich cierpieniach, zapatrzony św. Sakramentami, ś. p.

Edward Cegielski

długoletni prezes zarządu i główny udziałowiec firmy „Ed. Litwiński Towarzystwo z ogr. poręką”

Od zarania naszego towarzystwa był nam serdecznym i niestrudzonym przewodnikiem, zawsze gotowy do pomocy dobrą i światłą radą, podejmując dla dobra firmy każdy trud i znoj. Szlachetna Jego postać wyryła w sercach naszych wrażenie niezatarte i poczucie serdecznej wdzięczności.

Pełni głębokiej czci i szczerego żalu, chylimy głowy nad drogą sercom naszym mogiłą, zachowując Mu stałą pamięć.

Zarząd, Udziałowcy i Personel kupiecki

firmy „Ed. Litwiński, Towarzystwo z ograniczoną poręką”.

Pw 10428-14,38

Eksportacja z domu żałoby do kaplicy w Zakrzewie, odbędzie się w piątek, o godz 6 po południu. W sobotę, o godz. 10 nabożeństwo żałobne, poczem spuszczenie zwłok do grobu.

22-ga Loteria Państwowa

(Bez gwarancji)

W dwudziestym trzecim dniu ciągnięcia 5-ej klasy wygrane padły na numery następujące:

Po 5.000 zł na nr. nr. 67578 160581.

Po 3.000 zł na nr. nr. 85640 171106.

Po 2.000 zł na nr. nr. 5658 19605 24572

20462 41600 48424 57992 64916 79776 86518

87269 88576 88617 88892 100611 104691 105960

135884 161255 168725 182773.

Po 1.000 zł na nr. nr. 6753 12127 12621

20806 30434 34825 43404 49836 51437 57028

81238 101716 130062 130938 138705 142178

163526 164790 167929 173642 176058 177273

190365 191030 203356.

Po 500 zł na nr. nr. 97 196 587 5397 6585

7799 7828 8534 9009 9299 10957 14575 15036

16218 16824 17180 18426 18617 26932 29527

35323 36027 36885 38914 40940 42541 45125

51083 53815 54165 57496 57529 58400 59368

60875 61204 65442 66486 67896 70590 71295

71553 71559 72518 74244 77009 80524 81387

82502 83981 84455 85229 85692 86131 86320

86362 93596 94627 96072 98261 100018 100771

101187 101439 101991 105187 106229 106945

108336 108354 108768 109637 110761 110826

111460 111918 121112 113527 114648 115159

116286 116606 117568 119185 120480 122389

122854 123412 124998 126361 127535 130839

131628 132014 132284 132645 134310 134801

135403 136085 136627 137568 138505 146073

148177 150702 152035 152497 153428 153607

153630 155298 155864 157584 157865 158555

159381 161907 163865 166825 168945 170821

172937 173091 173982 174109 175698 175918

177588 181427 181535 183857 184830 185100

186300 187214 187784 189628 191660 191841

193276 193417 198084 199607 202714

204463 205354 206673 207839 209800.

Po 250 zł wygrały numery następujące:

45 105 6 217 19 356 510 36 782 96 853 906

57 1015 25 355 78 89 716 879 943 58 2010 449

79 85 561 647 80 766 861 65 910 68 3128 236

59 96 311 52 58 60 597 615 67 74 876 4193

252 366 425 599 645 75 5109 283 86 331 477

94 540 618 64 737 829 53 79 92 938 6010

29 57 166 86 264 358 437 588 78 956 83 7004

42 277 330 36 68 404 571 86 605 8 11 22 52

795 8017 161 227 447 567 734 961 9013 28 36

40 70 97 111 244 45 317 41 61 62 411 63 579

641 10255 72 308 86 450 591 798 813 61 11064

217 60 84 97 426 602 31 731 66 70 913 30 87

12030 191 271 409 29 93 515 64 76 81 604 16

58 816 19 60 978 13008 434 511 41 91 646 59

734 890 972 14224 361 92 402 88 512 20 772

804 36 993 15224 79 321 482 507 45 55 608 19

98 53 71 896 984 16001 4 38 265 515 67 749

17198 665 800 17 67 915 89 18063 83 137 276

317 30 556 95 695 779 91 812 33 982 19053 55

426 620 859 905 17 34 92 20075 81 149 299

356 502 86 633 701 81 98 808 21079 91 107

449 504 766 990 91 96 22016 261 394 493 564

662 753 63 95 907 56 23141 238 96 431 513

633 72 769 78 89 846 76 915 34 24003 13 46

125 398 430 580 86 686 761 62 879 97.

25026 259 94 614 785 839 917 26033 73 88

195 314 60 436 596 619 28 32 70 708 29 76

811 85 947 27061 156 221 40 54 66 67 77 523

53 613 753 59 906 94 28186 95 376 77 552 72

709 871 83 994 29016 321 675 717 21 821 920

66 30065 111 329 74 95 507 868 89 928 31012

135 63 222 367 88 589 637 65 700 4 95 833 60

969 78 32087 383 94 485 559 61 664 74 715

46 75 80 83 846 934 95 33050 111 13 54 57

250 353 83 90 96 944 644 724 94 910 34065

163 67 428 76 554 621 43 707 805 74 84 985

89 35012 122 76 203 7 33 89 348 88 486 540

61 609 57 75 733 50 70 805 67 69 918 36152

63 203 81 88 324 57 61 527 59 625 62 710 27

84 940 88 37002 7 15 49 130 33 370 76 433

66 85 503 23 91 771 890 929 38063 165 96 253

351 64 583 645 723 86 39068 236 377 448

40025 60 83 218 57 326 67 518 26 63 65 633

876 906 65 41152 66 225 323 33 435 542 86

790 986 42028 42 239 384 457 95 508 72 686

737 871 903 43083 95 133 59 65 204 74 318 27

408 39 85 536 56 76 67 671 738 937 44129 48

201 57 95 385 060 45051 57 206 72 309 33 53

436 636 47 59 896 923 46025 77 134 43 83 290

381 455 57 602 700 869 905 38 97 47304 435

504 62 641 48128 300 80 93 456 534 686 711

12 28 903 74 49012 96 113 233 583 680 731

834 41 83 995 96.

50086 117 639 739 57 969 51012 27 162 67

72 81 300 24 46 58 408 54 522 71 81 624 855

65 93 90011 42 52027 132 60 236 44 49 312 48

409 29 73 555 86 37 50 868 923 53140 93 411

686 700 33 805 10 21 54041 183 355 405 32 54

549 83 641 70 713 854 62 923 24 69 55251 437

807 52 66 87 984 56062 318 77 435 539 83 94

645 715 941 57192 244 321 63 77 434 605 747

48 880 939 58013 44 101 48 93 253 307 31 64

446 635 91 704 12 52 876 59064 121 237 84 308

71 445 60 651 68 725 41 79 60065 74 208 26 97

410 14 59 515 46 815 97 907 29 85 61056 266

479 565 649 70 79 852 62168 211 28 56 95 364

535 59 700 857 63000 25 85 395 503 761 868

64270 97 345 54 68 403 6 55 602 716 921 65069

134 375 421 25 76 505 724 855 66005 24 172

73 238 316 85 429 75 625 67015 112 41 73 354

445 64 589 644 94 99 731 839 83 985 68107 243

305 12 57 527 46 98 603 779 94 846 942 69018

27 139 350 487 548 74 706 70 70092 200 42 97

304 93 524 61 602 37 773 809 11 12 25 70 919

74 71069 203 8 9 412 19 36 523 941 72141 226

301 67 492 530 48 56 614 67 80 729 875 925

73049 113 89 98 275 354 91 571 723 99 940 84

74047 83 88 162 298 439 54 518 47 62 72 692

739 99 803 911 24 69 79 96.

75215 304 17 47 51 852 669 852 991 76008

189 97 636 831 84 88 99 931 77081 340 62 504

51 52 614 18 768 989 94 78007 66 211 57 67 72

98 371 402 16 78 88 812 79134 69 224 300 1 422

555 697 851 73 80027 107 8 387 464 761 69 856

60-95 995 81016 145 237 352 409 99 534 630

766 860 67 99 82237 39 317 18 71 404 8 82 626

37 46 82 94 785 909 55 83194 340 499 546 807

821 55 916 18 77 8984041 56 94 105 63 283 478

524 616 22 61 748 817 91 85004 420 99 508 649

76 96 848 86051 212 359 47 89 414 73 594 636

75 843 917 87009 131 33 57 270 539 605 24 706

88040 347 83 90 579 759 814 987 88 89 98

89080 110 98 237 46 345 81 426 506 30 80 629
91 764 830 86 978 90019 131 236 77 490 528 45
603 13 944 91003 7 61 110 235 325 68 405 532
70 81 603 15 17 23 736 862 67 907 92159 71
211 465 513 89 705 91 97 968 84 93 93073 107
36 39 82 294 306 423 65 581 654 714 26 30 33
806 16 19 44 73 997 94105 214 74 431 81 602
7 13 24 52 917 21 52 95017 52 93 214 309 15 59
81 509 13 51 78 675 806 914 78 96010 43 112
230 436 501 20 23 835 928 58 97064 205 31 76
318 36 421 70 753 74 91 812 24 70 72 75 941
98011 49 253 306 450 609 701 985 99032 95 117
32 78 235 78 321 35 68 74 435 86 523 32 83 92
608 839 50 979 81.

100117 65 377 417 35 608 10 101046 94 124
50 292 485 89 648 773 102065 406 58 98 530 75
712 59 832 54 935 56 61 67 99 103938 92 270
370 71 429 512 71 613 760 848 949 104095 341
466 568 87 681 82 99 867 79 98 105003 52 132
241 58 63 339 50 53 424 40 518 71 685 829
106047 75 116 266 84 307 37 568 793 825 48
88 91 902 44 70 107000 224 69 494 752 84 828
30 24 77 108010 14 92 166 79 218 329 649 75
85 169144 88 279 483 90 607 28 82 790 803 73
954 56 71100399 57 62 129 74 219 21 386 496
530 37 53 61 703 801 21 27 110022 12 50 81 147
85 93 208 313 424 67 611 790 811 15 66 112160
480 544 96 696 784 113001 199 288 333 84 428
37 81 585 681 748 846 74 966 114049 51 82 285
441 556 76 652 115036 60 61 147 57 219 94 313
89 412 505 27 67 610 81 995 116053 107 69 87
98 265 68 300 403 7 825 60 117026 78 92 117
79 286 317 81 447 517 19 60 616 20 764 844 53
916 23 78 91 118955 150 57 308 80 431 664 69
736 55 68 86 969 119014 27 34 138 461 516 21
43 87 81875 120076 89 121 276 430 527 35 53
61 64 65 85 824 75 98 969 121178 92 326 411
29 502 13 51 55 610 799 838 122080 94 164 72
92 541 51 634 787 867 988 123187 209 361 424
548 96 665 97 721 80 890 960 124022 253 365
441 605 24 740 804 72.

125127 33 91 286 351 450 579 94 625 703 23
847 126173 85 321 63 402 85 584 649 67 765 899
127009 172 380 441 51 61 65 537 50 687 762 90
898 128088 139 63 229 39 90 390 464 580 750 58
897 98 928 129073 82 154 515 42 43 675 987
130077 178 200 31 63 334 661 68 858 83 921 28
121072 75 159 211 57 92 635 750 942 82 132193
213 351 61 444 52 83 612 84 864 925 94 133104
5 23 51 233 89 346 414 564 713 94 833 942
134029 40 87 121 33 48 85 242 325 26 34 74 462
75 546 630 39 846 928 32 97435004 96 102 3 203
8 339 43 442 48 584 89 631 723 31 864 66 93 901
22 136063 228 64 424 38 531 49 650 700 952
137425 41 56 97 565 74 94 676 762 73 138049
84 139 77 291 362 472 574 681 719 82 826 43 51
950 86 139284 341 519 34 35 60

Dnia 7 kwietnia 1931 roku, o godz. 2 w nocy, rozstał się z tym światem, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., mój najdroższy mąż, nasz najukochańszy ojciec, teść i dziadek, ś. p.

Wiktor Falkenstein

przeżywszy lat 75. Pogrzeb odbędzie się w piątek, dnia 10 b. m., o godz. 5 po południu, z kaplicy cmentarza parafji Bożego Ciała w Dębcu.

Ciężko strapiona
rodzina.

zw 28 764

Dnia 7 kwietnia 1931 r. zmarł długoletni członek nasz, ś. p.

Wiktor Falkenstein

przeżywszy lat 76. Pogrzeb odbędzie się w piątek, dnia 10 kwietnia b. r., o godz. 5 po poł., z kostnicy cmentarza w Dębcu. O liczny udział pod sztandar proszę

Zarząd Tow. Bratnia Pomoc Pracowników Zakładów Miejskich S. i W. w Poznaniu.

Dnia 7 kwietnia 1931 roku zmarł po ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., mój najdroższy mąż, nasz ukochany syn i brat, ś. p.

Eugenjusz Henryk Sipinski

przeżywszy lat 25. Pogrzeb odbędzie się w piątek, dnia 10 b. m., o godz. 16.30, z Domu Starców na Śródcie na stary cmentarz św. Jana, o czym donoszą

w smutku pogrążeni
żona, rodzice i rodzina.

Poznań, Sienna 4, Ostrów Wlkp. zw 28 760

Dnia 7 b. m. zmarł członek-jubilat Towarzystwa naszego, ś. p.

Leon Bogajski

Pogrzeb odbędzie się w piątek, 10. 4. 1931 r., o godz. 16-tej, z domu żałoby Plac Bernardyński 4. O liczny udział członków w pogrzebie proszę

Tow. Młodych Przemysłowców w Poznaniu.

Wypadek 203.

Czcigodn. Duchowieństwu, wszystkim Krewnym, Przyjaciółom, Działwie Szkolnej z Nauczycielstwem i Znajomym za liczne dowody współczucia, za wieńce i kwiaty i za oddanie ostatniej przysługi najdroższemu synkowi i braciškowi naszemu

Januszkowi

składają serdeczne

Bóg zapłać!

Bronisławostwo Pawłowscy z córeczką.

zw 28 776

Za liczne wyrazy współczucia oraz oddanie ostatniej przysługi Zmarłemu, ś. p.

Piotrowi Smoczykowi

składamy wszystkim, którzy brali udział w pogrzebie, a mianowicie Wielebn. Duchowieństwu, p. radcy Nowakowskiemu, wszystkim Kolegom, Krewnym i Znajomym nasze najserdeczniejsze

Bóg zapłać!

Stroskani

zw 28 777 siostry, brat, szwagrowie i krewni.
Poznań, Gniezno, Suchyła, Helenki, Rogaczewo.

Wielmożnemu Panu

Dr. Janczewskiemu

Poznań, Dąbrowskiego 36

specjaliście chorób skórnych i wenerycznych dziękuję za wyliczenie mnie z ciężkiej choroby, w której byłem uważany dotąd za nieuleczalnego. zw 5 801 Wdzięczny pacjent.

Pełny wspaniały biust

Jak go zdobyć w krótkim czasie, wskazuje bezpłatnie Pani E. Feldt, Gdańsk, Leegethor 15/62.

zw 228

Dnia 7 b. m. zasnął w Bogu, opatrzony Sakramentami św., współpracownik nasz, ś. p.

Eugenjusz Sipinski

W Zmarłym straciliśmy gorliwego i zdolnego urzędnika. Cześć Jego pamięci! Pogrzeb odbędzie się w piątek o godz. 4.30 z domu starców na Śródcie.

Dom Ekspedycyjny „Express“
Fr. Wilczyński.

zw 28 759

Dzisiaj o godz. 6 rano zasnął w Bogu, zaopatrzony kilkakrotnie Sakramentami św., po dłuższej chorobie, mój najdroższy mąż, ś. p.

Dr. Hipolit Ostoja Lniski

szambelan papieski i kawaler krzyża Ofic. Orderu Odrodzenia Polski w smutku nieutulona

Chojnice, dnia 8 kwietnia 1931 r.

żona.

Ekspozycja odbędzie się w piątek z domu żałoby do kościoła parafjalnego o godz. 5 po poł., ceremonie pogrzebowe rozpoczyna się w sobotę o godz. 9 przed poł. Osobnych uwiadomień nie wysyła się. dw 3292

Saletra Wapniowa 15,5% N.

Najsukuteczniejszy, natychmiast działający nawóz sztuczny zawierający azot pochodzenia saletrzanego.

Rolnicy żądajcie u kupców i organizacji handlowych. Pw 9 852-11,132

Załadowanie następuje natychmiast.

Korespondent

polsko-niemiecki, z gruntowną znajomością obu języków, umiemy dobrze tłumaczyć, obeznany również z nowoczesną propagandą potrzebny możliwie zaraz. Zgłoszenia z fotografią osób inteligentnych posiadających odpowiednie wykształcenie przyjmuje „Par“, Al. Marcinkowskiego 11 pod nr. 14,35

Pw 10 419-14,35

Ogrody Fundacji Kórnickiej

posiadają do sprzedaży:

wyborowe drzewka owocowe karłowe, jabłoni, grusz, czereśni, moreli, brzoskwiń; krzewy owocowe porzeczek, malin i agrestu. Bzy i rżce szczepione w najpiękniejszych nowych odmianach oraz piękne i rzadkie gatunki drzew i krzewów ozdobnych, szplikowych i liściastych.

Katalogi i specjalne oferty na żądanie wysyła:

Dyrekcja Ogrodów Fundacji Kórnickiej w Kórniku koło Poznania, Telefon 33. dw 3190

Potrzebne jest

MIESZKANIE

na I piętrze, 6-8 pokoi, przy placu Wolności lub jego sąsiedztwie, od lipca lub sierpnia r. b. Oferty do ekspedycji Kurjera Poznański, pod zw 28 775

Szkło

okienne, ogrodowe, katedralne, surowe, druciane, ornamentowe, kolorowe, djamenty, kit szklarski itp., lustra i szyby wystawowe poleca

Polskie Biuro Sprzedaży Szkła Sp. z o. o. — Poznań
Małe Garbary 7a, telefon 28-83.

Zalobne Kapelusze

stałe na składzie

T. Ludwiig

Poznań, Szkolna 9.

Pw 8 108-1,70

Tanio do sprzedania

SAMOCHÓD

Laurin Clement otwarty sześciuosobowy. Firma:

Brown Boveri, Słowackiego 8.

zw 24 61

Farbowanie

włosów, brwi i rzęs. Trwała elektr. ondulacja, manicure, masaże głowy i twarzy i wszelkie inne zabiegi w wykonaniu starenem. Ceny przystępne.

Salon de Coiffure

M. Muszyński (dla Pań i Panów)
ul. 27 Grudnia 4 i 3 Maja nr. 3.
Pw 10 254-11,119

Siatki na płoty

Drut kolczasty
Siatki zielone do okien
Szpadle ogrodowe
Grabie żelazne
Okucia do drzwi i okien
Narzędzia rzemieślnicze
Artykuły rolnicze
Armatury garniarzkie

Jan Deierling

skład żelaza POZNAŃ,
al. Szkolna 3, Tel. 3518-3543
Pw 10 418-14,34

KINO RENAISSANCE

ul. Kantaka 8/9.

Wyświetlamy parodję głośnego w całym świecie filmu p. t.:

„Na zachodzie bez zmian“

(czyli Przygody Tili),
wymienita komedia wojennocyrkowa ze słynnym Conkili-nem w roli głównej.

Pw 10 418-14,32

Stenotypistka

początkująca poszukuje posady za małym wynagrodzeniem. Łaskawe oferty Kurjer zdw 79 118

UCZNIA

z odpowiednim wykształceniem szkolnym poszukuje zaraz

Najstarszy Dom Delikatesów

WOŹNIAK i KOSICKI,

dawn. Jacob Appel Pw 10 610-14,28

Al. Marcinkowskiego nr. 7.

WĘGIEL

górnolaski, koks hutniczy, brykiety, drzewo opałowe w szczapach oraz rąbane w wiązki poleca po bardzo niskich cenach hurtownie i detalicznie

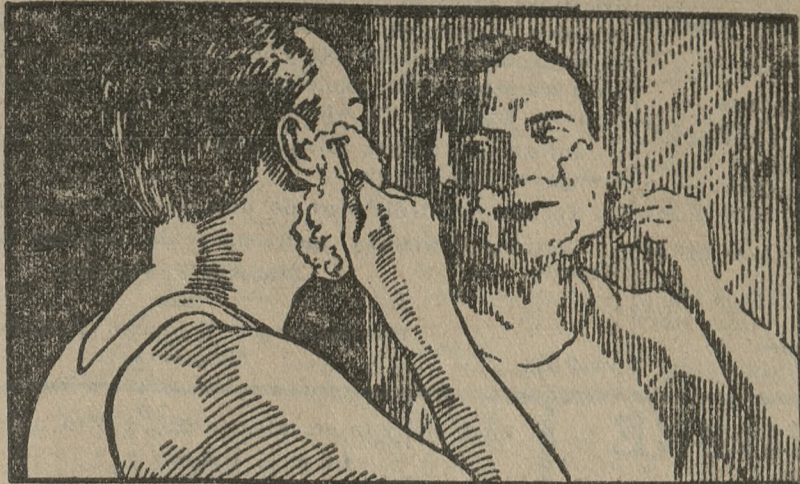
„Unitas“ Spółka węglowa z ogr. odp. Katowice oddział w Poznaniu, Przemysłowa 21
Telefon 71-89

Zagwarantowana waga przez dostawę w dom w workach plombowanych.

Pw 9750-11,19

Nie kupuj, póki się nie przekonasz

Bezpłatna, próbna tubka kremu do golenia za pośrednictwem poniżej umieszczonego kuponu.

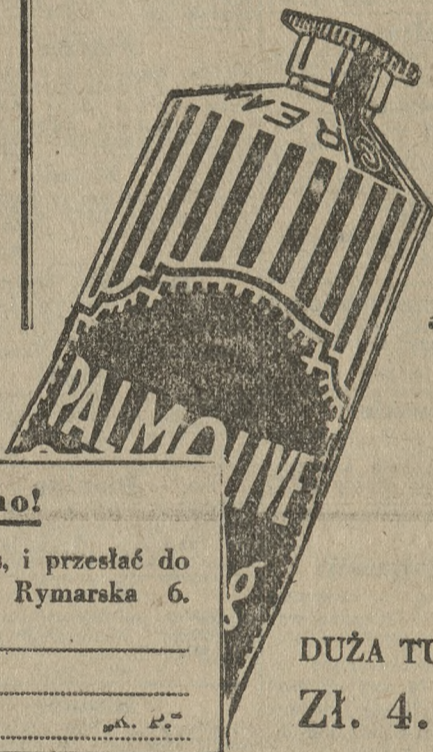

Ryzyko po naszej stronie! Ryzykujemy, bo wiemy, że na 100 mężczyzn, którzy spróbowali raz krem do golenia PALMOLIVE, 86 nie używa już innego kremu, czy mydła do golenia.

Krem do golenia PALMOLIVE, który niedawno ukazał się na rynku, dziś rozchodzi się szybciej, niż jakiegokolwiek inne mydło, czy krem do golenia na świecie. Powodem popularności kremu PALMOLIVE jest jego bezwzględna doskonałość. Zanim przystąpiliśmy do fabrykacji kremu, zwróciliśmy się do 1000 mężczyzn z zapytaniem, jakie zalety, ich zdaniem powinien posiadać krem do golenia. Ich zdanie było dla nas drogowskazem. W naszym laboratorium pracowano mozolnie, by stworzyć idealny krem do golenia: Nareszcie 130 próba udała się doskonale. Osiągnęliśmy upragniony wynik — krem do golenia odpowiadający w zupełności życzeniom wszystkich mężczyzn. I dlatego też zamiast opisu kremu PALMOLIVE, dajemy jego próbkę, aby każdy mógł się przekonać osobiście o zaletach tego kremu do golenia.

5 Wybitnych zalet

1. Pieniać się rośnie 250 krotnie.
2. Wydelikatnia zarost w przeciągu 1 minuty.
3. Przez 10 minut zachowuje pełną pianę.
4. Silne bańki mydlane trzymają pionowo włosy zarostu.
5. Dzięki zawartości oleju palmowego i oliwkowego po goleniu ma się przyjemne uczucie świeżości.

DUŻA TUBA
Zł. 4.—

Tydzień golenia za darmo!

Prosimy wypisać wyraźnie imię, nazwisko i adres, i przesłać do COLGATE — PALMOLIVE Co. Warszawa, Rymarska 6.

Imię i nazwisko _____
Miejscowość _____
Ulica _____

Dobrze utrzymany kompresor amoniakalny
o 30.000 kalorii na godzinę z chłodnicą słodkowaną oraz **aparat do wyrobu lodu**
na 30 do 50 ctr. lodu, jest z powodu powiększenia urządzeń do sprzedania natychmiast. Maszyny można obejrzeć jeździec w ruchu przez 3 tygodnie. Zgłoszenia: Emil Schneider, Browar i fabryka sztucznego lodu w Lesznie (Wlkp.) nw 9 176

Wszelkie
NASIONA
w znanej i wyborowej jakości poleca:
B. Hozakowski, Toruń
skrzynka pocztowa nr. 1.
Skład i Hodowla Nasion
Zakłady Ogrodnicze
Na życzenie wysyłam bezpłatnie mój najnowszy ilustrowany katalog główny.
d.w. 32/16

Poważna miejscowa hurtownia poszukuje od 1 lipca r. b. w górnej części miasta

składu dla detalicznej sprzedaży
Oferty uprasza się nadesłać do firmy „Par”, Al. Marcinowskiego 11, pod nr. 54.170. Pw 10 412-54.170

Poszukuję
zaraz do mego składu kolonialnego i delikatesów

2-eh rzutkich i oglednych pomocników,

przytem dzielnych ekspedjentów z branży win i delikatesów, jednego młodszego, drugiego zaś starszego, na stanowisko kierownika sklepu. Reflektuje się li tylko na sily fachowe, pierwszorzedne i wymowne, które mogą wykazać się kilkuletnią praktyką zawodową w powaznych domach handlowych.

Zgłoszenia z odpisami świadectw, dołączeniem fotografii, podaniem referencyj i dobrymi poleceniami oraz podaniem żadanego wynagrodzenia przy całodziennym utrzymaniu, mieszkaniu i opraniu, kierować: „Gdyński Dom Kolonialny” Fr. Grzegowski, Gdynia, ul. Starowiejska nw 9 170

BARDZO DUZO OSOB POLEPSZYLO SWOJE ZDROWIE
I TAKOWE UTRZYMUJE PRZEZ UZYWANIE
PARYSKICH PIGULEK PRZE-
CZYSZCZAJACYCH
Dr. KOWENA
(Dr. CAUVIN)
OCZYSZCZAJA KREW I REGULUJA CZYN-
NOSCI KISZEK - ZAWSZE PRZYNOŚA ULGĘ
PIGUŁKI KOWENA
SA DO NABYCIA
WE WSZYSTKICH APTEKACH
OSTRZEŻA SIĘ PRZED NAŚLADOWNICTWEM

Ceny niższe
NA WYPRAWY
OLBRZYMI WYBÓR.
Największy magazyn
porcelany, fajansu, szkła stołowego,
kryształów,
sprzętów kuchennych.
W. JANASZEK
Poznań, ul. Jezuicka 1
tuż przy Starym Rynku.
Pw 10 411-14.24

Rok założenia 1896.

Wypożyczam porcelanę, szkło, sztućce

Sok czosnkowy
wysoc skoncetrowany oddawna wypróbowany środek do-
mowy przeciw zwapnieniu żył wszystkim chorobom prze-
miany materji. 1 butelka 7 zł 3 butelki 18 zł nw 8 648
Dr. Caspary & Co., Gdańsk, Oddział 162

*Leczenie i
wypoczynek
w*

Karlsbadzie

Informacje przez wszystkie biura podróży, przez T-wo „Unitas”, Warszawa, Miodowa 10 oraz przez Zarząd Uzdrowiska Karlsbad. Naturalna woda mineralna oraz naturalna sól źródłana wysyła Karlsbader Mineralwasserversendung Löbel Schottländer, G. m. b. H., Karlsbad. Tw 1289

WALNE ZEBRANIE
Akcjonariuszów Spółki Akcyjnej **HURTOWNIA SKÓR**
w Poznaniu
odbędzie się dnia 25 kwietnia 1931 r., o godz. 11 przed poł. w lokalu Spółki, ul. Wodna 22 (Nowy Rynek 5), z następującym porządkiem obrad:
1. Sprawozdanie Rady Nadzorczej i Zarządu za rok 1930 oraz przedłożenie bilansu i rachunku zysków i strat.
2. Przyjęcie bilansu i rachunku zysków i strat, oraz udzielenie pokwitowania Radzie Nadzorczej i Zarządowi.
3. Uchwała dotycząca wykazanej straty bilansowej.
4. Wybór Rady Nadzorczej.
5. Wolne wnioski.
Akcjonariusze, chcący brać udział w Walnym Zebraniu, winni zgłosić swe akcje najpóźniej do godziny 12 tej w południe 24 kwietnia 1931 r. w biurze Spółki, ul. Wodna 22 (Nowy Rynek 5), przyczem w razie zgłaszania kwitów depozytowych, bankowych lub notarialnych winny być podane numery akcji i seryj. Pw 10 420-14.36

BILANS
Banku Spółdzielczego Urzędników
Polskich Sp. z o. o. w Poznaniu

Aktywa	per 31 grudnia 1930 r.	Pasywa
3 834.19	Gotówka	
2 408.04	Banki	158 469.84
	Udziały	20 817.56
	Fundu-z zasobowy	1 000.—
285 965.20	Rezerwa specjalna	
52 853.17	Weksle	
14 189.15	Dłużnicy z tyt. zapr. weksli	
444.45	Chwilówki	
	Koszty procesowe	
	Wkłady oszczędnościowe	96 194.66
	Wierzytiele	38 365.56
	Uplaty wekslowe	10 534.33
	Redyskont weksli	32 830.—
	Sumy przechodnie	806.92
2 580.11	Ruchomości	
3 786.49	Blankiety weksli i zn. stpl.	652.10
	Dywidenda	5 589.88
	Zysk do dysp. Waln. Zebrania	
365 260.80		365 260.80

Na rok 1930 przeszło 1813 członków. W roku 1930 przystąpiło 139 członków a ubyło 243 członków. Na rok 1931 przechodzi 1704 członków. zw 28 774

Bank Spółdzielczy Urzędników Polskich Sp. z o. o. w Poznaniu
ZARZĄD: (—) Lewalski (—) Hoffmann.

3. F. 8/30. **WYWOŁANIE.** Cezary Spychalski, blacharz w Jarocinie, postawił wniosek o wywołanie listów hipotecznych na hipoteki zapisane w księgach wiecz. Jarocin wykazy 214, 273 i 370 w dziale III pod l. 10 wzgl. 11 wzgl. 10 na kwotę 1800 mk. z 5% odsetkami oraz pod l. 11 wzgl. 12 wzgl. 11 w kwocie 1190 mk. z 5% odsetkami. Obie hipoteki zapisane są na rzecz Kasy Pożyczkowej oraz Banku Ludowego Sp. zap. z nieogr. odpow. w Jarocinie. Posiadacz tych dokumentów wzywa się, by najpóźniej na terminie w dniu 14 lipca 1931 r., przed połudn. o godz. 9-tej, w podpisanym Sądzie, pokój 9, odbyć się mającym, swoje prawa zgłosił i dokumenty te przedłożył, w przeciwnym bowiem razie nastąpi unieważnienie dokumentów. Jarocin, dnia 19 marca 1931 r. Sąd Grodzki. nw 9 040

Licytacja znalezionych przedmiotów.
W sobotę, 11 kwietnia, o godz. 10.30, sprzedawac będą w ubikacjach Poznańskiej Kolei Elektrycznej, ul. Gajowa 1, najwięcej dającym za gotówkę: Pw 10 421,14,26
większą ilość parasoli, lasek, portfeli, torebek, te-
szek oraz pierścionki, zegarki, broszki itd
Brunon Trzeciak
zaprzys. rzeczoznawca urządzeń domowych, pokojowych i gospodarczych, zaprzys. i ustanowiony aukcjonator na województwo poznańskie. Ul. Wroniecka 4. Tel. 21.26

5. K. 24/30-7. PRZETARG PRZYMUSOWY. Nieruchomości położone w Kościanie i w chwili uczynienia wzmianki o przetargu zapisane w księdze gruntowej Kościan tom XVI wykaz 681 i 682 oraz tom XVIII wykaz 775 na imię Jana Florkowskiego, mistrza siodlarskiego, i jego żony Joanny z Wypychów w Kościanie, w ogólnej wspólności majątkowej, zostaną dnia 26 maja 1931 r., o godz. 10-tej przed południem w drodze egzekucji wystawione na przetarg w niżej wymienionym Sądzie, pokój nr. 17. Nieruchomości Kościan wykaz 681 i 682 składają się z parcel nr. 487 wzgl. 1098-488 (podwórze i ogród domowy) o powierzchni 16,90 ar wzgl. 6,08 ar wraz z znajdującymi się na niej budynkami (dom mieszkalny, chlew i warsztat). Wartość użytkowa jako podstawa podatku budynkowego wynosi 540 mk. Matrykuła podatku gruntowego art. 472 i 473. Księga podatku budynkowego nr. 577. Nieruchomość Kościan wykaz 775 składa się z parcel nr. 1267-463, 1268-464 i 1269-464 o powierzchni 20,40 ar (podwórze, ogród domowy, dom mieszkalny, 2 chlewy) i o wartości użytkowej jako podstawa podatku budynkowego 144 mk. Matrykuła podatku gruntowego art. 471. Księga podatku budynkowego nr. 578. Wzmiankę o przetargu zapisano w księdze gruntowej dnia 20 listopada 1930 r. Kościan, dnia 18 marca 1931 roku. nw 9 039 **Sąd Grodzki.**

PRZYMUSOWA LICYTACJA
W sobotę, dnia 11 kwietnia 1931 roku, w Podrzewiu sprzedawane będą najwięcej dającym za gotówkę: o godz. 3 po poł. rozmaite drzewo porządkowe, o godz. 4 po poł. krowe, o godz. 4.30 po poł. świnie, o godz. 5 po poł. 2 średniaki, 4 prosięta i o godz. 6 po poł. średniaka. Zbiórka przed restauracją p. Fechnera, n 8853 Juja, kom. sąd. w Pniewach.

Izba Przemysłowo-Handl. w Bydgoszczy, Nowy Rynek 8 ogłasza
KONKURS
na stanowisko referenta Izby w charakterze kierownika Referatu Administracyjno-Prawnego.
Wymagane: wyższe wykształcenie prawniczo-ekonomiczne, praktyka zawodowa, szczególnie przygotowanie w zakresie podatkowym i socjalnym. Znajomość języków pożądana.
Objęcie stanowiska natychmiast, pobory około 600 zł. zależnie od kwalifikacji.
Podania należyce udokumentowane z podaniem życiorysu należy wnieść na ręce Urzędującego VPrzewesa Izby.
(-) R. Stob. -ki
Urzędujący VPrzew. Izby. dw 3281

Przetarg
na wydzierżawienie prawa eksploatacji kamienia w powiecie kościerskim.
Wydział Powiatowy w Kościerzynie—Pom. odda w dzierżawę eksploatację kamienia narzutowego. Przedsiębiorstwo posiada własną bocznice normalnotorową, kolejkę wąskotorową około 6 000 km., place, barak, z urządzeniem warsztatowym i pomieszczeniem dla dwu parowozów. Dostawy kamienia dla władz są zapewnione.
Informacje udziela zarząd drogowy Wydziału Powiatowego w Kościerzynie.
Termin składania ofert do dnia 15 kwietnia b. r.
Wydział Powiatowy zastrzega sobie dowolny wybór oferenta.
Starosta Powiatowy
jako
Przewodniczący Wydziału Powiatowego
Malanowski
nw 9 038

Napisowe słowo (tłusto) 30 groszy, każde dalsze słowo 20 groszy, 5 liczb = jedno słowo, i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo.
Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

OGŁOSZENIA DROBNE
Ogłoszenia wśród drobnych:
1-linowy milimetr 60 groszy

Znak oferty (naprzykład: n 2395, z 21205, d 1811 i t. d. = 1 słowo.
Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10.

1 SPRZEDAŻE

Zakład fryzjerski
sprzedam Califski, Zbaszyn, nr 9154

Meble
wszelkiego rodzaju, nowe i używane po zniżonych cenach na najdogodniejszych warunkach spłaty poleca Stefan Pahl, ul. Marszałka Focha 29, magazyn mebli, Telefon 64-25.

Gramofony
Płyty — Przybory
Sprzedaję po najniższych cenach. F. Balań, Wozna 12, Pw 9 539-10.53

Sypialnie
ładne, solidne, jasnobłowe nadzwyczaj tanio sprzedaje Stolarnia, Kwiatowa 6, zdw 78 548

Z
powodu wyjazdu sprzedam handel kolonialno-deliakatesowy przy głównej ulicy, bardzo dobre miejsce też dla innej branży. Oferty Kurjer Poznański zdw 78 780

Gabinet
sypialnia eleganckie okazyjnie. — Gasiorowski 5, I. lewo, zdw 79 213

Zakład
fryzjerski, nowoczesnie urządzone tanio sprzedam, Marszałka Focha 96.

Róże krzacaste
silny towar, w dużym odmianach w cenie 10 sztuk 8 zł, 100 sztuk 70 zł poleca W. Loll, Inowrocław, Szymborska 17, zdw 79 097

Skład
spożywczy mieszkaniem sprzedam, Adres Kurjer zdw 79 049

Bemberga pończochy
po cenie fabrycznej oddamy detalicznie za 4.50 zł. Hurtownia Pończoch „Atlantyk” Wrocław, ska 15, I. piętro, Pw 9 860-54.65

Starożytności
przedmioty okazyjne: stylowe meble antyczne, srebra, brązy, kryształy, porcelana i inne po okolicznościowo bardzo zniżonych cenach poleca Antykwarjat Antoni Pióro (dawnej Bracia Pióro), Aleje Marcinkowskiego 28 Pw 9867-12.134

Meble
używane oraz inne przedmioty sprzedaje i kupuje, Poznański Dom Komisowy, Dominikańska 3 Pw 9509-1.65

Parcele
budowlane na dogodnych warunkach spłaty, blisko Poznania przy szosie Poznań — Tarnowo — sprzedaję Zgłoszenia przyjmuje: Spółka Osadnicza w Poznaniu, Sp. Akc., ul. Rzeczypospolitej 1, Pw 10 322-13.174

Futra
skórki, ceny hurtowe Hankiewicz, Wielka 9 (wchód Szewska), zdw 78 732

Motory
6 motorów od 4—14 KM, 440 volt prad stały w zupełnie dobrym stanie z rozrusznikami i szynami, z powodu likwidacji korzystnie do nabycia. Carrosin, T. A. Poznań, ul. Wenecjańska 16/17, zdw 78 441

Drukarka
Okazyjnie na sprzedaż drukarka z czcionkami, żyrandol trójramienny elektryczny. Adres Kurjer zdw 79 236

Fortepian
mało używany marki Beting — sprzedam tanio, Adres Kurjer zdw 79 228

Samochód
osobowy, 6 cylindrowy Brazier, po gruntownym remoncie korzystnie sprzedam, Zgłoszenia Kurjer zdw 79 220

8 tys. patentowych butelek
od piwa, lemoniady i wody sprzedam Orzeł Strzelecka 15, zdw 79 217

Taksówka
Ford na sprzedaż, Piekary 8 a, m. 30, zdw 78 863

Maszynę
do sieczki w dobrym stanie sprzedam oraz 4 koła nowe do bryczki, W. Hein, Lagiewniki, poczta Złotniki pod Poznaniem, zdw 79 209

Sprzedam
wózek dziecięcy tanio, Kramarska 5, III. ptr., zdw 79 207

Meble
wszelkiego rodzaju najtaniej. — Ludwig, Dolna Wilda 76, zdw 79 202

Motocykl
gotów do jazdy sprzedam, Św. Marcina 27, m. 23, Bürgel, zdw 79 196

Kilimy
tkalnia Kalksteinowej, Wierzbicice 13, zdw 79 194

Lisy
okazyjnie, Wierzbicice 13, parter, zdw 79 195

Ogródek działkowy
Debiec (Jackowskiego) 8 drzew, 90 agrest i porzeczki, 18 róż na sprzedaż, Przemysłowa 27, mieszkanie 9, zdw 79 253

Elektrolux
dobry sprzedam, Matejki 66, — skład, zdw 79 246

Dom
gruntowy remontowy w pobliżu Poznania na sprzedaż. Oferty Kurjer zdw 79 250

Sprzedam
jadalnię korzystnie, Wrocławska 19, III. lewo, front, zdw 79 267

Biuck
6 cylindrowy torpedo, doskonały stan, gwarancja, sprzedam, — Wierzbicice 1, zdw 79 265

Gospodarstwo
160 mórg z nadkompletnym żywym i martwym inwentarzem ziemniaków, w kulturze, zamienie na mniejsze od 100 do 120 mórg w promieniu do 20 km od Poznania. Poważne oferty Kurjer zdw 79 263

Parcele
budowlane przy Chociszewskiego 5 minut od tramwaju sprzeda korzystnie właściciel, Górczyńska 30, zdw 79 238

Lokomobila
„Lans” 65 HP stan bardzo dobry sprzedam tanio, Poczta 30 m. 22, zdw 79 316

Specjalny
skład cukierków w mieście powiatowym z mieszkaniem, towarem, urządzeniem za 1 500 zł — sprzedam, Adres wskazuje Fr. Piłta, Poznań, Żydowska 28, zdw 79 315

Sprzedam
skład reżenicki z całym elektrycznym urządzeniem i mieszkaniem w Poznaniu Zgłoszenia Kurjer zdw 79 273

Restauracja
z powodu choroby do sprzedania, Adres Kurjer zdw 79 275

Mam
lokal z koncepcją wódczana w centrum, czekam propozycji; Kurjer Poznański pod zdw 79 297

Parcele
1 000 kw. m Górczyn blisko tramwaju spiesznie sprzedam, Cena 7 000, wpłat 4 000 reszta na kilka lat, Zgłoszenia zdw 79 296

Skład
w Swarzędzu kolonialny połączone z blawatnym, z powodu choroby jest na sprzedaż, Rynek 29, zdw 79 285

Dom
budynki gospodarcze, 13 mórg ziemi, tuż przy Poznaniu i dworcu 10 minut jazdy koleją, sprzedam, Oferty Kurjer zdw 79 348

Skład
cukierków przy ruchliwej ulicy, zaprowadzony, sprzedam, Adres Kurjer zdw 79 334

Renaly za bezcen
Poczta 11, parter, zdw 79 365

Jasno
dębowa sypialka własnego wykonania zaraz sprzedam, Zgłoszenia Szamarzewskiego 14, skład piekarski Jeżyce, zdw 79 359

Wózek
biały duży sprzedam, Piotra Wawrzyniaka 3 mieszkanie 13, zdw 79 358

Po porcelanę
tylko do Hurtowni Porcelany Wroniecka 24, zdw 79 373

Gdzie najtaniej?
Tylko w Hurtowni Porcelany, Wroniecka 24, zdw 79 374

Motocykl
N. S. U. 2 cylind. w dobrym stanie na sprzedaż. Zgłoszenia od 1—2 po południu, Małeckiego 35, sklep, front, zdw 79 369

Szpic
biały, rasowy na sprzedaż, młody, Mokra 11, III piętro, mieszkanie 7, zdw 79 385

Taksówkę samochodową
sprzedam, Zgłoszenia od godz. 18.00—20.00, Poznań-Rataje, ul. Wiosłarska 57, m. 3, zdw 79 460

Francuskie
16żka, biurko, antyki, mahoniowe, 2 16żka, stolik, umywalka, orzechowe, klatka dla kanarka, Kantaka 5, ogród, mieszkanie 12, zdw 79 458

Najtaniej!
Plaszcz oraz kapelusze damskie, Olbrzymi wybór — nowości sezonu, Ceny rewelacyjnie niskie, Na raty na asygnowany Kredyt poleca P. Szczawińska i S-ka, ul. Wodna 1, Pw 10 387-14.20

Plaszcz
damski nowy, mandoline sprzedam, Kreta 1, zdw 79 394

Narzędzia kowalskie
okazyjnie tanio, „Przewodnik”, św. Marcina 30, zdw 79 393

Niebywała okazja!
Pierwszorządne wykonanie ubrania tylko 35 złotych, Wozniak, ul. Żydowska 5, zdw 79 397

Salon
stylowy, 14 części, włosiem wyściełany, sypialnia komplet korzystnie z powodu wyjazdu, Grobla 19, mieszkanie 9, zdw 79 403

Fotograficzny
zakład z przyległym mieszkaniem 4 pokojowym w Gnieźnie od 1 500 zł, Informacji udziela H. Kwidator Krzyżanowski, Poznań, św. Marcina 39, zdw 79 410

Rower
męski, dobrze utrzymany, szagr. 150 zł, Kaźmierczak, Marszałka Focha 30, zdw 79 426

Skład
kolonialny przy ruchliwej ulicy, 2 okna wystawowe, 18 lat w jednych rekach, z mieszkaniem, sprzedam, Cena 9 500, Wskazuje Kurjer zdw 79 514

Jadalnię
dębowa bardzo tanio sprzedam, Stolarnia, Bukowska 9, zdw 79 525

Bardzo tanio!
sprzedam z powodu wyjazdu skład kolonialny z towarem, dużym słonecznym mieszkaniem, meblami lub bez, Oferty Kurjer zdw 79 533

Restauracja
3 pokoje goś. inne, 1 pokój, kuchnia, dobrze zaprowadzone, dzierżawa niska z powodu stosunków rodzinnych zaraz odstąpię, Cena według umowy, śródmieście, Oferty Kurjer rw 13 631

„Folgera”
groch zielony do siewu w większych i mniejszych ilościach poleca skład nasion S. Tomaszewski i S-ka, Toruń, ul. Chelmińska 10, Także karpny spারণowy (flanek) jednoroczny i dwuletni każde, da ilość, aw 9 174

Maszynę
krawiecką do dziurek sprzedam, Skarbowska 2, Matusz, zdw 79 456

Brzytwy
ostrza, mydła i pendzle do golenia, poleca po znionych cenach, Drogeria „Gloria”, Półwiejska 8, zdw 79 465

Piekarnia
dom miasto powiatowe po śmierci męża sprzedam lub wydzierżawię, Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego nw 9 171

Plaszcz
latowy, ciemnoczerwony prawie nowy na młodą szczipła osobę, wraz z odpowiednim kapeluszem, tanio sprzedam Sauszkowa, Romana Szymańskiego 1, zdw 79 484

Skład
kolonialny 4 pokoje kuchnia, dobrze zaprowadzone centrum Poznania sprzeda „Krakus”, Poczta 30, zdw 79 487

Dziennik Ustaw
rocznik 1923 do 1930 oprawiony sprzedam tanio Oferty Kurjer zdw 79 490

Stupki
okrągłe 1.50—2.20 m, długość 10—15 grub., do drzewek względnie oplotowania oddaje tanio, Brobuk, Górna Wilda 114, zdw 79 478

Pianino
„Fiebigler”, biurko, sekretarzyk mahoni i sypialnie bardzo korzystnie sprzedam, Grudziński, Plac Sapieżyński 5, I., zdw 78 021/2

Książki
naukowe, powieszone korzystnie sprzedam, Wiadomości, Grudziński, Plac Sapieżyński 5, zdw 78 947

Kanapę
gobelinową, kilka miedzianych rondli sprzedam, Wielkie Garbary 6, mieszkanie 17, Pw 10 415-54.171

Drogerje
stara z powodu przewlekłej choroby sprzedam lub wydzierżawię, przyległe mieszkanie, okolica dobra, gotów 15—18 tys, Zgłoszenia tylko poważnych reflektantów Kurjer zdw 79 557

Skład kolonialny
z przyległym mieszkaniem 3 pokoje i kuchnia zaraz na sprzedaż Ostrów (Wilko), Adres wskazuje Kurjer zdw 79 560

5 KUPNA
Repozytorja
nadające się do drozjerji z szufladami, naczynia słoiki, stół wagi itd. kupie zaraz, Spieszne zgłoszenia do Kurjera pod zdw 78 853

Motocykl
kupie używany w dobrym stanie lekki, Szczegółowe zgłoszenie do Kurjera zdw 79 200

Lodówkę
wielką używaną kupie zaraz, — Zgłoszenia „Par”, Aleje Marcinkowskiego 11 pod nr 14.10, Pw 10 405-14.10

Kupię
pianino używane, Zgłoszenia z podaniem ceny do Kurjera zdw 79 291

Kolonjalną
magiel, mieszkanie kupię, Oferty Kurjer zdw 79 338

Rower
dwa lub trzykolejowy z przekładnią dla chłopców do 6 lat dobrym stanie kupię, Oferty z ceną Kurjer zdw 79 382

Wilka
owczarka 1—3 miesięczny, kupię, Oferty Kurjer zdw 79 356

Pianino
lub fortepian kupię, Cena Kurjer zdw 79 424

Wózek
roczny kupię, Oferty Kurjer zdw 79 476

Szkudel
160 kop potrzebne Oferty opróbkowane, Probstowo Sokolniki, poczta Klecka, aw 8 230

Maszynę do pisania
„Adler” poszukuje się celem kupna, Oferty pod 1061 do Kosmos, Poznań, Zwierzyniecka 6, nw 9197

6 KAMIENICE
Kupię
dom czynsz. w Poznaniu wartości ca. 100 tysięcy, wpłace 70 tysięcy — bez pośredników — Oferty Kurjer zdw 79 070

Sprzedam
dam mieszkalny w Krotoszynie Zdunowska 48, Czynsz roczny wynosi 4 000 zł, Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 79 225

Willa
6 pokojowa Poznań—Sołacz niezłownie wolna do sprzedania, Cena 55 000, wpłaty 35 000, Oferty Kurjer zdw 79 262

Kamienica
centrum, dochód 13 000, Cena 115 000, — Centrala Handlowa, 27 Grudnia 5, zdw 79 392

Wille
6 pokojowa przy tramwaju za 38 000 wpłaty 30 000 sprzeda Popielski, Romana Szymańskiego 1, zdw 79 502

Administracje
nieruchomości przyjmie emerytowany radca, Oferty Kurjer zdw 79 545

7 PIENIADZ
Potrzebuję
30 tysięcy na pierwszą hipotekę kamienicy w Poznaniu, procent według umowy, Oferty do Kurjera zdw 79 245

Poszukuję
pożyczki kilka tysięcy zł pod dobry zastaw na 3 miesiące, Zgłoszenia Kurjer zdw 79 274

Wstąpię
jako współczłonka do biura Pośrednictwa handlowego, Oferty Kurjer zdw 79 278

Ulokuję
na I hipotekę w Poznaniu 200 tys w kwotach od 20 do 60 000 zł, Oferty Kurjer zdw 79 286

List
hipoteczny sprzedam odpowiednio danym na 1 000 dolarów, I hipoteka, Oferty Kurjer zdw 79 344

Z powodu
choroby szukam do dobrze prosperującego interesu w centrum Poznania współczłonki (ka) fachowość nie potrzebna, Kapitał do 30 000 zł, Zgłoszenia Kurjer zdw 79 323

Wspólnika
2 000 — 3 000 poszukuję do zakładu malarskiego, Oferty Kurjer zdw 79 390

Pieniądze — pożyczki
akordy — prace buchalteryjne — podatki załatwia Poreka, Poznań, Polna 13, Wiadomości listownie, porto dołączyć, zdw 79 442

Dolarowe
listy hipoteczne, kto zechce dyskretnie kupić? Paskawe zgłoszenia Kurjer zdw 79 450

Szukam
pożyczki w sumie 1 500 lub 2 000 na pierwszą hipotekę w gospodarstwie, warunki podług umowy — Adres wskazuje Kurjer zdw 79 419

1 500
pożyczki poszukuję, dam pewny zastaw i stała posadę w restauracji z jedzeniem Oferty Kurjer zdw 79 526

500 zł
wypożycze, procent pokój dla młodości, Zgłoszenia Kurjer zdw 79 44

Hipoteki
1 500 dolarów, 10 000 oraz 6 000 złotych, oprocentowane piętnaście, płatność dwuletnia egzekucja sprzedam upustem dwadzieścia pięć procent Oferty Kurjer zdw 79 480

1 000 zł
pożyczki, dobra gwarancja, wysoka prowizja Oferty Kurjer zdw 79 495

1 200 zł
pożyczki na rok, procent pokój z utrzymaniem Oferty Kurjer zdw 79 503

4 000 zł
wypożycze na I. hipotekę, Zgłoszenia do Kurjera zdw 79 505

1 000 zł
wypożycze w mniejszych kwotach pod zastaw w dom, Oferty z podaniem zastawu i procentu Kurjer dw 3205

8 DO WYNAJĘCIA
Mieszkanie
6 pokojowe kuchnia pokój dla służącej, duża łazienka i t. d., słoneczne w centrum, bez odstępnego wprost od gospodarza, od zaraz do wynajęcia, Oferty do „Par”, Al. Marcinkowskiego 11 pod nr. 14.3, Pw 10 395-14.3

Do wynajęcia
zaraz 2 pokoje i kuchnia słoneczne, I. piętro, w Steszewie, Zgłoszenia K. Bartosiwicz, Steszew, Rynek, I., nw 9 151

5
pokoi z komfortem zaraz do wynajęcia Marynarska 5, zdw 79 052

Czteropokojowe
komfort elegancko umeblowane sprzedam, Oferty Kurjer zdw 79 212

Willa w Poznaniu
przy Aleji Szelągowskiej 6 pokojowa słoneczna, zdrowa z ogródkiem do wydzierżawienia Oferty Kurjer zdw 79 259

Trzy
pokoje kuchnia umeblowane odnowione zaraz do wynajęcia, cena 3 500 zł w tem dwa łóżka komorne, Właściciel, Oferty Kurjer zdw 79 268

Mieszkanie
pokój, kuchnia, wszechstronnie słoneczne zaraz, czynsz za rok zgóry, Adres Kurjer zdw 79 301

Mieszkanie
3 pokoje, kuchnia, nadające się na każdego rodzaju skład oraz na letnisko, miesięcznie 50, — w Dolsku, w pow. śremskim Kościelna 13, zaraz wynajmie, Edward Adamkiewicz, Poznań, ul. Wierzbicice 13, zdw 79 342/3

Wynajme
zaraz 2 pokoje, kuchnie, Czynsz zgóry, Oferty Kurjer zdw 79 421

Pokój kuchnia
korytarz, elektryczność, gaz, zwrot kosztów renowacji, 40 zł mies, bież, zaraz, Stępcza 10, lewe skrzydło, III, Zieliński, zdw 79 427

Mieszkania
za dzierżawę wskazuje Blicharski, Półwiejska 26, zdw 79 431

Czteropokojowe
kom

Mieszkania

3 pokojowego słonecznego, czystego z balkonem łazienką pokojem dla służby, 11. lub chętnie III. piętro, okolica Jasnej Słowackiego Matejki od 1 czerwca lub lipca wprost od gospodarza poszukuje, czynsz półroczny lub roczny zgóry Oferty Kurjer zdw 78 847

Poszukuje
jednopokojowego mieszkania wprost od gospodarza, pośrednicy wykluczeni. Zgłoszenia Kurjer zdw 79 232

Mieszkania
2 pokojowego poszukuje emeryt. Oferty Kurjer zdw 79 252

Mieszkania
dwupokojowego poszukuje, czynsz gróry. Oferty Kurjer zdw 79 272

Pokoju
kuchni poszukuje za roczną dzierżawę zgóry Oferty Kurjer zdw 79 269

Samotny
pan szuka mieszkania 2-3 pokojowego łazienką dobrej dzielnicy zaraz lub później od gospodarza, czynsz zgóry. Oferty Kurjer zdw 79 300

4
pokój z kuchnią poszukuje za miesięcznym czynszem z 200-250 Oferty Kurjer zdw 79 298

Solidne
małżeństwo poszukuje zaraz 2 pokoi, kuchni w Poznaniu od gospodarza, Oferty Kurjer zdw 79 295

Pokoju
i kuchni poszukuje wprost od gospodarza Oferty do Kurjera zdw 79 290

Pokoju
z kuchnią poszukuje wdowa z córeczką za dzierżawę zgóry. Zgłoszenia do Kurjera zdw 79 288

Mieszkania
pokój i kuchni za dzierżawę zgóry od gospodarza poszukuje, ewent. stróśstwa. Zgłoszenia do Kurjera zdw 79 347

Pokoju
kuchni od gospodarza Sołacz-Języcy lub próżnego pokoju Oferty Kurjer zdw 79 377

Dwa
pokoje lub duży pokój z kuchnią wynajmę wprost od gospodarza, plac zgóry, Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer zdw 79 461

Małe
mieszkanie, okolica Luboń, poszukiwane. Czynsz miesięczny. Oferty Kurjer zdw 79 523

2 dużych pokoi
frontowych na lokale biurowe poszukujemy. Oferty z ceną Kurjer zdw 79 529

Mieszkania
3 pokojowego w śródmieściu wprost od gospodarza. Zgłoszenia do Kurjera zdw 79 535

3-4 pokojowe
mieszkanie potrzebuje od maja. Szybkie oferty zdw 79 534

Poszukuje
mieszkania 2 pokojowego z kuchnią za opłatą dzierżawę zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdw 79 555

Pokoju
z kuchnią poszukuje młode małżeństwo wprost od gospodarza. Czynsz zgóry za 1-2 lat. Oferty Kurjer zdw 79 547

10 ZAMIANA MIESZKANIA

Eleganckie
wielkopokojowe mieszkanie śródmieście na 4 pokojowe komfortowe. Oferty Kurjer zdw 79 229

Skład
kolonialny, mieszkanie, zamienie na dwa pokoje kuchnię. Wskaże Kurjer zdw 79 193

W
śródmieściu 6 pokojowe mieszkanie zamienie na podobne w eleganckiej spokojnej dzielnicy. Zgłoszenia Kurjer zdw 79 292

Zamienie
dwa pokoje z kuchnią na podobne Oferty Kurjer zdw 79 549

11 POKOJE UMEBL.

Przy dworcu
umeblowany Focha 27. front. I. wejście, mieszkanie 12. Adamska zdw 78 933

Elegancki
duży pokój 1 lub 2 osoby zaraz. Dąbrowskiego 33, mieszkanie 8. zdw 77 494

Oddzielny
czysty, Kopernika 3, czwarta. zdw 79 140

Małżeństwu
bezdzielnemu umeblowany pokój zaraz. Stachowiak Wierzbicze 23 zdw 79 227

Pensjonat
Siostr Zmartwychwstania Pańskiego ul. Marsz. Focha 147. — Otoczony dużym ogrodem przyjmuje panienki uczeszczone do niższych klas szkół średnich w pobliskiej dzielnicy. zdw 78 777

Pokój
1-2 osobom epszym domu 15. 4. lub 1. 5. pościel pożyczana Wozna 14. II. lewo, narożnik Mostowej. zdw 79 215

Pokój

do wynajęcia. Kanałowa 7. IV. piętro, front. zdw 79 057

Pokój
dla 2 panów zaraz do wynajęcia. Rybaki 20 a, mieszkanie 2. zdw 79 199

Pokój
utrzymaniem wynajmę zaraz Li-belta 3 I lewo. zdw 79 255

Wspólny
pokój panom wynajmę. Wodna 26. II., mieszkanie 7. zdw 79 244

Dwuosobowy
pokój, Matejki 7, mieszkanie 14. zdw 79 260

Pokój
czysty panu. Ogrodowa 13. w. 4. m. 23 zdw 79 237

Pokój
solidnemu panu Niegolewskich 1. m. 6. zdw 76 317

Pokoik
dla pani, elektryczność 30 zł wynajmę. Młyńska 4 III. prawo zdw 79 310

1 maja
2 pokoje, sypialnia, gabinet — względnie biuro telefon, elektr. Skarbowa 8 III. lewo. zdw 79 303

Balkonowy
frontowy, elektryka, dwom, utrzymaniem Marsz. Focha 47 a, mieszkanie 2 zdw 79 293

Pokój
u samotnej osoby, Marsz. Focha 65. mieszkanie 25. zdw 79 284

Pokój
Młyńska 12 I. prawo zdw 79 303

Pokój
dwom panom pościel pożyczana. Wierzbicze 37 a, mieszkanie 18. zdw 79 349

Pokój
jedno lub dwuosobowy z utrzymaniem lub bez. Matejki 3. m. 2 zdw 79 333

Pokój
elegancki dwuosobowy. Działyskich 8 II. lewo. zdw 79 323

Pani
pokój, Łakowa 16. I. ptr. lewo. oglądać po siódmej. zdw 79 322

Pokoik
zaraz wynajmę. Śniadeckich 20. mieszkanie 5 zdw 79 364

Pokój
niekrepujący wynajmę. Strzelecka 19, mieszkanie 10. zdw 79 363

Pokój
Grobła 50. II., mieszkanie 17. narożnik Wielkich Garbar, zdw 79 361

Śródmieściu
ładny pokój, Sieroca 8.9. II. piętro, prawo zdw 79 376

Pokój
27 Grudnia 5. II. zdw 79 386

Pokój
jednoosobowy, słoneczny od 16 kwietnia, Kanałowa 7. II., prawo. zdw 79 550

Pokoik
mały, słoneczny, światło elektr. z całym utrzymaniem zaraz lub od 15. Figowa, plac Karmelicki 1 a. zdw 79 391

Kantaka 6
I. piętro, telefon. Wynajmę pokój duży słoneczny, dwóm osobom z utrzymaniem. zdw 79 350

Panienci
przyjme na wspólny pokój. Pościel pożyczana, Biłska, Rybaki 28. zdw 79 351

Skromny
czysty pokój dla 2 panienek 15. 4. Łakowa 19. parter. zdw 79 353

Małżeństwu
wynajmę. Przybylska, Traugutta 5. zdw 79 352

Pokój
frontowy od 15. 4. do wynajęcia 2 panom. Chwaliszewo 5, mieszkanie 5. zdw 79 417

Trzyosobowy
Wizowa, Wrocławska 13. zdw 79 444

Centrum
Podgórna 10 a, III., prawo niekrepujący, balkonowy, słoneczny pokój klubowy, drugi skromniejszy ewtl. utrzymaniem. zdw 79 448

Pokój
z niekrepującym wejściem solidnemu panu (pani) wynajmę. Strzałowa 7, mieszkanie 6. zdw 79 446

Pokój
z pianinem wynajmę. Szwajcarska 28 wysoki parter 11. zdw 79 457

Panienci
wspólny. Wielkie Garbary 21. Filarska. zdw 79 462

Ładny
pokój wynajmę. Młyńska 12 a, mieszkanie 6. zdw 79 471

Pokój
wynajmę na 2 osoby. Młyńska 2. IV. lewo. zdw 79 474

2 pokoje
umeblowane z urządzeniem kuchni, łazienka, gaz elektryczność Kłosiska, Maleckiego 11. zdw 79 396

Pokój

dobrze umeblowany, elektryczn., bez pościeli solidnemu panu lub pani tanio od 15. wydzierżawie. Matejki 38, wysoki parter, lewo. zdw 79 353

2
dobrze umeblowane pokoje, razem albo osobno, z światłem elektrycznym. 15 kwietnia do wynajęcia. Grobla 6, mieszkanie 5. zdw 79 420

Tanio
pokój utrzymaniem (św. Marcynie). Adres Kurjer zdw 79 423

Pokój
frontowy, duży, elektryczność. — Wielkie Garbary 53, mieszkanie 9 zdw 79 430

Próżny
słoneczny pokój, kilka miesięcy zgóry. Oferty Kurjer zdw 79 435

Pokój
elektryczność, od 15. lub później. Zielona 1, parter, prawo. zdw 79 434

Pokój
2 osoby, utrzymanie lub bez. Ratajczaka 11 a. I. wejście. I. piętro, lewo. zdw 79 433

Pokój
wynajmę od 1. V Łakowa 17, mieszkanie 2. front. zdw 79 530

Niekrepujący
czysty pokój dla przyjeźdnego pana zaraz Kantaka 1. II. prawo. zdw 79 540

Panu
solidnemu ładny pokój I. piętro, od 15. 4. Krasieńskiego 8 c. (blisko Mostu Teatralnego). zdw 79 543

Pokój
umeblowany wynajmę. Nowag, Rybaki 16. I. piętro. zdw 79 551

Przyjmę
dwie lub jedną panią na wspólny. Adres Kurjer zdw 79 383

Pokój
z klatki schodowej 2 osobom, utrzymaniem Półwiejska 12. I. mieszkanie 4. zdw 13 689

Dwułóżkowy
panom zaraz Szamarszewskiego 34 Augustyniakowa zdw 79 508

Wspólny
utrzymaniem bez, zaraz. Strzelecka 3 a, mieszkanie 3. zdw 79 516

Pokój
dwuosobowy zaraz. Balcerzak, Kraszewskiego 30. zdw 79 515

Pokój
dla 2 lub 1 pani zaraz wynajmę oraz pokój dla pana lub pań od 15. 4. Pocztowa 16. III., Breyvogel. zdw 79 519

Samotnemu
panu dwa eleganckie słoneczne pokoje lub jeden; pokoje dla 2 osób lub pojedynczo korzystnie do oddania, niekrepujące. Przemysłowa 41 (Rynek Wildecki), mieszkanie 6 zdw 79 521

Komfortowe
gabinet, sypialnia, dom kulturalny zaraz. Adres Kurjer zdw 79 466

Pana
na wspólny pokój. Szewska 12, mieszkanie 9 zdw 79 485

Słoneczny
pokój blisko dworca inteligentnej pani wydzierżawie. Adres wskazać Kurjer zdw 79 492

Paniom
inteligentnym Pogorzelska, Grunwaldzka 25 zdw 79 492

Solidnym
dwóm lub jednemu pokój słoneczny, dobrze umeblowany Szwajcarska 24. I. piętro. zdw 79 500

Klatka
schodowa, frontowy komfortowy u starszej samotnej pani 15. 4. I. 5. wolny Orzeszkowej 16. II. Pw 16 417-60.112

12 SZUKA POKOJU

Bezdzielne małżeństwo
szuka próżnego pokoju od 1. 5. Oferty z ceną Kurjer zdw 79 235

Młoda
osoba poszukuje próżnego pokoju z urządzeniem kuchni. Zgłoszenia Kurjer zdw 79 231

Czystego
pokojku, panią, centrum 30. Kurjer zdw 79 224

Urządnic
bankowy poszukuje pokoju umeblowanego w śródmieściu z niekrepującym wejściem. Zgłoszenia Kurjer zdw 79 206

Pokoju
próżnego lub umeblowanego za uprzątnię poszukuje. Oferty Kurjer zdw 79 190

Pokoju
umeblowanego poszukuje w pobliżu Rynku Wildeckiego w cenie do 25 zł 1 5. Oferty Kurjer zdw 79 206

Pokoiku
umeblowanego z urządzeniem kuchni poszukuje. Oferty do Kurjera zdw 79 264

Niekrepujący
mniejszy, słoneczny, czysty, umeblowany, frontowy zaraz ewentl. 15. 4. pani (Marcin Marcinkowski, Ratajczaka) do II. piętra 30-35 znacznej bezdzielnej rodziny. Oferty Kurjer zdw 79 312

Urzędnicza

samotna szuka pokoju wprost od gospodarza Kurjer zdw 79 367

Pokoiku
umeblowanego poszukuje pan. — Zgłoszenia, podanie ceny Kurjer zdw 79 423/9

Pokoju próżnego
centrum dużego słonecznego na mieszkanie, niekrepującego, zaraz ewentualnie 3 miesiace płacę. — Kurjer zdw 79 524

Niekrepujący
od 15 kwietnia poszukiwany. — Oferty z ceną Kurjer zdw 79 522

Starsza
osoba szuka małego pokojku wprost od gospodarza dzierżawa za rok Pośrednictwo wykluczone. Oferty Kurjer zdw 79 477

13 LOKALE

Ubikacja
nadająca się na biuro składnicę, fabrykę, wprost od gospodarza. Piekary 19 c. zdw 78 785

2 pokoje
na wysokim parterze przy ul. Półwiejskiej 1. — Strzeleckiej 33, na biura zaraz do wynajęcia. — Zgłoszenia ul. Słowackiego 18, parter, telef. 66-89. Pw 9540 11.2

Ubikacji
poszukuje jasnej i suchej na lekki przemysł dzierżawa do 50 zł miesięcznie, Zgłoszenia Kurjer zdw 79 197

Ubikacji
jasnej, suchej parter, okolica ul. Wronieckiej — Pocztowej poszukuje. Zgłoszenia Kurjer zdw 79 256

Lokal
handlowy nadający się do każdej branży wraz z 3 pokojowym mieszkaniem wprost od gospodarza w małym Buk, natychmiast do wynajęcia. Oferty Kurjer zdw 78 541

Ubikacja
duża jasna na hurt. lub przemysł do wynajęcia. Ul. Działyskich 3. zdw 79 345

Pokoju
umeblowanego, próżnego z telefonem na biuro poszukuje. Zgłoszenia Kurjer zdw 79 329

Lokalu
suchego, elektryczność, woda, poszukuje w okolicy Łazarza na zakład przemysłowy. Focha 65 obuwie. zdw 79 473

Skład
z dwiema ubikacjami, centrum, ruchliwa ulica, od gospodarza do wynajęcia. Oferty Kurjer zdw 79 399

Lazarz
Ubikacji na file poszukuje. Oferty Kurjer zdw 79 527

Biuro
w centrum z osobnym wejściem, urządzeniem, elektrycznym światłem, centralnym ogrzewaniem, telefonem, sprzedam korzystnie. Zgłoszenia Kurjer zdw 79 504

Ubikacje
przy Starym Rynku, nadające się na biura lub fabrykację wynajmę gospodarz Karaś, Pocztowa 3. dw 3 294

Garaż
w śródmieściu zaraz do wynajęcia. Karaś, Pocztowa 3 dw 3 293

14 DZIERŻAWY

Dzierżawy
szukam od 400-600 mógz dobrej ziemi najchętniej z małym lub bez inwentarza Oferty Kurjer zdw 79 303

Poszukuje
ubikacji na warsztat rzemieślniczy z stajnią okolica Jeżyce. Adres Kurjer zdw 79 379

Poszukuje
składu na rzemieślniczo z mieszkaniem w śródmieściu. Adres Kurjer zdw 79 373

Skład
towarów kolonialnych wraz butelkową sprzedażą wódek, większy, dobrze położony, wynajmę, ewentualnie sprzedam wraz z domem Oferty Agencja Kurjera, Wrańsna, nw 9 177

Wydzierżawie
100 morgowe ładne gospodarstwo. Do przejęcia 4 tysiące. Oferty Kurjer zdw 79 507

15 UZDROWISKA

„Młowodny” Zakład przyrodolecznicy
leczy nerwy choroby wewnętrzne, ceny niskie, Poczta stacja kolejowa Obrnki Wlkp. zdw 76 140

Poszukuje
się w leśniczówce 2 pokój z całkowitym utrzymaniem na 4 osoby w pobliżu Poznania Zgłoszenia do Kurjera zdw 79 177

Piwniczna
uroczą miejscowość górską, stacja przed Zegiestowem w samym lesie. Kapiel mineralne, woda mineralna do picia. Płata nad Popradem. Pokoje z utrzymaniem lub bez, ceny niskie „Stefanka”. Informacje Poznań, Staszica 9, Harwarzyńska, zdw 78 561

Kawaler
lat 26, wysoki, przystojny właściciel interesu w Poznaniu pozna panne celem ożenku. Oferty Kurjer zdw 79 341

Wdowiec
rzemieślnik, bezdzietny, lat 44, ożeni się z starszą panią. Cośkolwiek ożenku pożądane. Oferty Kurjer zdw 79 456

Wytworzy
ziemią ożeni się sympatyczną panną lubiącą stolicę świata. Zgłoszenia z fotografią proszę kierować do Kurjera zdw 79 470

Kawaler
na stałe posażnie szuka znajomości pani celem ożenku Panie dobrego charakteru, dość przystojne do lat 25, oferty z fotografią, która zwracam do Kurjera zdw 79 532

16 OSOBISTE

P. Stefanję Grabowską
która złożyła w Polskim Lloydzie meble na przechowanie wywazy się do wykupienia tychże najpóźniej do końca kwietnia 1931 r., w przeciwnym razie zostaną sprzedane na licytacji zdw 79 234

Za
długi męża mego Wawrzyńca Wojczaka, za niezapłacone obecnie w Antoninie pod Ostrowem Wlkp. nie odpowiadam. Zaznaczam, iż mieszkanie meble są moją własnością, Maria Wojczakowa, Poznań, ul. Powstańcza 1. zdw 79 222

Ostrzeżenie
Za długi mego żony Stefanji Łacińskiej nie odpowiadam Józefat Łaciński. zdw 79 289

Panią
siedzącą wczoraj w cukierni Józefki między godziną 5-6, ubraną w granatową suknię z białym kołnierzem, proszę obok siedzący blondyn o spotkanie. Kurjer zdw 79 395

Motocyklista
prosi panią z chłopcem o naznaczenie spotkania. Kurjer zdw 79 405

Zgubiłam
w środę dwa klucze z portmonetką na św. Marcynie. Uczciwego znalazcę proszę oddać u portiera w Kurjerze zdw 79 363

Zginęła
książeczka od zapisów w wielką sobotę między ul. Wolnica, Wroniecka Mokra do Żydowskiej. — Adres wskaże Kurjer zdw 79 406, za wynagrodzeniem.

Zi 2.40
powleczenie na poduszke na pościel od 7.90 poduszki strojne od 3.90 podpiec od 9.80 poleca Fabryka Bieliny J. Schubert, Wrocławska 3, specjalność wyprawy. Pw 10 214-13.96

6.90 zł
koszule wierzchnie zefirowe, koszule meskie sportowe z krawatką od 7.90, bale smokingowe od 8.90, jedwabne markietowe od 12.50, nocne od 6.00 poleca Fabryka Bieliny J. Schubert, Wrocławska 3. Pw 10 215-13.97

Detektywne
dwudziestolecie nie biuro „Gref” Ratajczaka 15 (Apollo) Wywiady obserwacje zdw 78 796

Plaszcz
zielony, nowy angielski, sprzedano Łukowska Kantaka 2. zdw 79 201

Masaże lecznicze
wyrzuty skóry, wargy, liszaj, zmarszczki, farbowanie włosów Hanna, Zakład Frzyzjersko-Kosmetyczny, Maleckiego 10. I. zdw 79 248

Obiady
kolacje z herbata 1 zł. św. Marcyn 11. I. piętro. zdw 79 422

Szkudłami
dach do pokrycia ca. 130 m. kw. Oferty na pracę (od metra) Probstwo Sokolniki poczta Klecko. dw 3 291

23 OZENKI

Dla panny
z zamożnej ziemianki rodziny lat 23, przystojnej brunetki z wyższym wykształceniem i znacznym posagiem, poszukuje znajomości subtelnego pana o prawym charakterze do lat 35 w celu matrymonialnym. Rzecz traktuje się poważnie i honorowo Panowie przemysłowcy, inżynierowie, adwokaci, lekarze racza złożyć oferty Kurjer zdw 78 357

Dr. med.
pozna panią wykształconą, przystojną, mającą. Cel matrymonialny. Zgłoszenia Kurjer zdw 79 976

Ktoremu
spokojnemu mającemu należyta egzystencję panu, wieku ponad 35 lat zależy na dobrej żonie i zaradnej gospośni, raczy zgłosić się

1 000 zł
złote kaucji za posadę portjera, woźnicy lub palacza - maszynista z dobrymi świadectwami. Jasna 14. skład. zdpw 79 294

Służąca
uczciwa i chętna z gotowaniem do wszystkiego przyjmie posadę zaraz lub 15. Oferty Kurjer zdw 79 221

Dziewczyna
szuka posady do dzieci lub prac domowych. Łaskawe oferty Kurjer zdw 79 219

Inteligentna
wdowa przyjmie posadę gospodyni w probostwie. zna dobrze gospodarstwo. Oferty Kurjer zdw 79 216

Krawcowa
lat 18, poszukuje od 15. 4. lub 1. 5. początkującej posady do jakiegokolwiek składu lub z szyciem do dzieci. Oferty Kurjer zdw 79 214

Blacharz
specjalista na białą blachę poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer zdw 79 209

Dziewczyna
do wszystkiego z samodzielnym gotowaniem, praniem szuka posady. Oferty Kurjer zdw 79 254

Gospośnia
szuka posady do wszelkiej pracy domowej do samotnej osoby. okoliczności obojętne. Jadwiga Grzeszkowiak. Za Branką 11. zdw 79 251

Bielizniarka
poszukuje posady, szyć i sporządzać. Kto? wskazuje ekspedycja zdw 78 818

Ekspedjentka
w branży piekarsko-cukierniczej poszukuje posady za skromnym wynagrodzeniem. Łaskawe oferty Kurjer zdw 79 242

Panienska
znająca krawieczyznę poszukuje posady. wymagania skromne. Łaskawe oferty Kurjer zdw 79 241

Przyjmę
posadę jako mistrz kowalek z prawem kucia koni. mogę złożyć 300-400 zł kaucji. Adres wskazuje Kurjer zdw 79 239

Bona
młoda, pomoc w nauce, szyć - wolna od maja. Zgłoszenia Kurjer zdw 79 232

Osoba
średniego wieku doświadczona, zaufana, z obrotami świadectwami znająca wszelkie prace kobiece w lepszym domu przyjmie posadę od 1. 5. jako wyrecyzielka pani domu lub w starszego pana. Oferty Kurjer zdw 79 311

Porządna
wiejska dziewczyna poszukuje posady z gotowaniem najchętniej do 1-2 osób w śródmieściu. Oferty Kurjer zdw 79 306

Elektromonter
z 2 letnim wyższym kursem, znający wszelkie prace instalacyjne maszyn prąd zmienny, stały, urządzenia centralne aparaty, szkice, projekty, obliczenia niskiego napięcia, poszukuje odpowiedniej pracy. Zgłoszenia z podaniem warunków, miejscowości Kurjer zdw 79 304

Poszukuje
posady 15 kwietnia z gotowaniem do wszystkiego najchętniej do dwóch lub jednej osoby. Zgłoszenia Kurjer zdw 79 277

Szofer - stangret
kawaler z dłuższą praktyką prowadzenia wozu poszukuje posady zaraz za skromnym wynagrodzeniem. Oferty Kurjer zdw 79 276

Sierota
poszukuje posady od dzieci lub jako pokojowa miejscowość obojętne. Zgłoszenia Kurjer zdw 79 280

Dziewczyna
poszukuje posady 15 kwietnia do wszystkiego. Oferty Kurjer zdw 79 279

DZISIAJ W KINIE

- Apollo: „Serce na ulicy”.
- Aurora: „Duchy Zamczyska” i „Na właściwym tropie”.
- Casino: „Pat i Patachon w opałach”.
- Corso: „Bohaterowie ognia” i „Pat i Patachon”.
- Edison: „Wilki i szakale morza”.
- Haria: „Sąd Boży”.
- Metropolis: „Wielka Parada” i rewja p. t. „Wiosna, miłość i... bociany”.
- Odeon: Tragedja domu Habsburgów (Tajemnica śmierci arcyksięcia Rudolfa).
- Renaissance: „Na zachodzie bez zmian”.
- Słońce: „Rycerze miłości”.
- Stylowe: „Przekleństwo krwi”.
- Tecza: „Zatrącona ulica”.
- Wilsona: „Melodja Serc”.

Postługi
zaraz poszukuje. Łazarz. Oferty Kurjer zdw 79 208

Panienska
inteligentna bezwzględnie uczciwa dzielna w interesie, branży piekarskiej lub kolonialnej, poszukuje posady. Łaskawe zgłoszenia zdw 79 287

Panienska (sierota)
lat 21 z szkołą handlową, w bardzo krytycznym położeniu, poszukuje posady do składu i pomocy pani domu. Oferty do Kurjera zdw 79 302

Ogrodnik
szuka jakiegokolwiek pracy oraz przycina drzewa fachowo i tanio. Zgłoszenia Kurjer zdw 79 283

Poszukuje
posady za podwózkowego lub polewego. Oferty Kurjer zdw 79 282

Starszy
mężczyzna szuka posady stróża domowego w willi, świadectwa dobre. Oferty Kurjer zdw 79 281

Panienska
poszukuje posady do dzieci od 15. Wymagania skromne. Oferty Kurjer zdw 79 542

Szofer
z praktyką poszukuje posady, - miejscowość obojętne. Oferty Kurjer zdw 79 336

Kupiec podróżujący
branży metalowej zaprowadzony w składach żelaza i przedsiębiorstwach przemysłowych poszukuje odpowiedniego zajęcia. Zgłoszenia Kurjer zdw 79 331

Dziewczyna
z dobrej rodziny z gotowaniem szuka posady od 15. lub 1. 5. Oferty Kurjer zdw 79 360

Wiejska
dziewczyna poszukuje całodziennych posług z gotowaniem 15. 4. lub 1. 5. najchętniej w śródmieściu. Oferty Kurjer Poznański zdw 79 357

Krawcowa
dzielną szuka pracy po domach. Oferty Kurjer zdw 79 362

Panienska
z średnim wykształceniem obeszna z pracami biurowymi pisząca na maszynie szuka odpowiedniej posady 15. IV. lub później. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 79 380

Dziewczyna
skromna i czysta poszukuje stałej posady 15. 4. z praniem i gotowaniem 7 lat świadectwo. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 79 372

Przyjmę
posadę woźnego w urzędzie lub fabryce w Poznaniu, lat 30, kaucja do 5000 zł. Oferty Kurjer zdw 79 414

Dwóch
mistrzów rzeźniczych, poszukują posad jako komisjonerzy, handel bydlęciem bądź z rogatym lub nierogatym, w Poznaniu lub na Pomorzu, względnie na targowicy w Mysłowicach, na G. Śl., lat 40. Jako gwarancja nieruchomości do składu rzeźniczym i lokal restauracyjny, prócz tego gotówka Łaskawe oferty Kurjer zdw 79 413

Szofer
z dobrymi świadectwami, 2 lata praktyki poszukuje posady. - Miejscowość obojętne. Oferty Kurjer zdw 79 415

Służąca
kucharka samodzielnie gotowaniem, zaprawa poszukuje posady do samotnej osoby lub 2 osób od 15. 4. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 79 440

Małopolanka
uczciwa i pracowita z praniem i gotowaniem z dobrymi świadectwami poszukuje posady 15. 4. - Oferty Kurjer zdw 79 488

Służąca
skromna z dobrem gotowaniem samodzielnie szuka posady od 15. 4. Oferty Kurjer zdw 79 441

Pokojowa
szuka posady do wszystkiego do lepszego domu. Zgłoszenia Kurjer zdw 79 408

Szofer mechanik
kawaler, poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer zdw 79 454

Szofer
z roczną praktyką poszukuje posady ewentualnie złoży kaucję. Zgłoszenia: Ed. Pawlaczek, Miłostaw, Dolna 5 zdw 79 313/4

Inwalida
wojenny, dekarz, wykonuje samodzielnie prace wchodzące w zakres wszelkiego rodzaju, po cenie bardzo przystępnej. Zgłoszenia uprasza Towarzystwo Pomocy Inwalidom Wojennym. Poznań, Fredry 7 pokój 47, telefo: 88-97. zdw 79 8/8a

Nauczycielka
lat 34, poszukuje posady. Konwersacja francuska, niemiecka, angielski, muzyka. Bydgoszcz, post-resta. Kamilla Wertel zdw 79 412

Panienska
znająca język niemiecki, stenografię polską, korespondencje i pisanie maszyna, szuka posady początkującej. Oferty Kurjer zdw 79 406

Książkowa
znająca język polski i niemiecki, obznajomiona wszelkimi pracami biurowymi, poszukuje posady zaraz względnie 15 kwietnia. Oferty Kurjer zdw 79 409

Sierota
lat 17, poszukuje posady do wszystkiego od 15. 4. lub 1. 5. 31. Oferty Kurjer zdw 79 418

Apteka
Maturzystka z dłuższą praktyką i dobrymi referencjami, władająca językiem niemieckim, poszukuje posady zaraz lub później. Łaskawe oferty proszę składać do Kurjera Poznańskiego zdw 79 411

Panienska
z roczną nauką szyć, cerowania i mierzokowania poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 79 407

Panienska
poszukuje od 1 maja posady do piekarni lub cukierni. Oferty Kurjer zdw 79 531

Dziewczyna
lat 17, poszukuje posady do pomocy pani domu, najchętniej z przyłączeniem do rodziny. Łaskawe oferty Kurjer zdw 79 340

Panna
lat 21, mniemająca gotować, znająca szyć, robótki, lubiąca dzieci także pielęgnację niemowląt poszukuje posady 15. 4. lub 1. 5. - Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdw 79 463

Do dzierżawy lub sprzedania nowoczesnie urządzonego Zakład fotograficzny w Zakopanem
w najkorzystniejszym punkcie, wyposażony w najnowsze aparaty, przybory, instalacje, duże atelier, dwie ciemnie kompletnie przygotowane do prowadzenia. Wiadomość: Zakopane, Księgarnia L. Zwolińskiego. zdw 28 747

Młynarz
żonaty, samodzielny poszukuje pracy wykonującej wszelki remont w zakresie młyn. Szymkowski, Głęboczek, powiat obornicki, nr 13 682

Kobieta
z ośkołkiem gotowaniem szuka posady. Oferty Kurjer zdw 79 513

Higienistka
dentystyczna biega, młoda, szuka posady zaraz. Miejscowość obojętne. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 79 518

Fryzjerka
pierwszorzędna poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 79 520

Panienska
pisząca na maszynie przyjmie posadę w godzinach wieczornych do pisania na maszynie lub jako kasjerka w kinie za skromnym wynagrodzeniem. Kurjer Poznański zdw 79 517

Panna
inteligentna, bezwzględnie uczciwa, gotuje dobrze, szuka posady u jednej osoby. Oferty Kurjer zdw 79 479

Kucharka
do wszystkiego, pracowita i spokojna w ostatnim miejscu 5 lat, poszukuje posady 1 5 Oferty Kurjer Poznański zdw 79 486

Robotnik
młodszy poszukuje posady za skromnym wynagrodzeniem. Oferty Kurjer zdw 79 499

Dziewczyna
uczciwa z samodzielnym gotowaniem poszukuje posady 15 kwietnia. Oferty Kurjer zdw 79 497

Inteligentna
panienka z trzyletnim wykształceniem i rozmaitemi robótkami i szyć szuka posady do dziecka zaraz. Zgłoszenia H. Kaczmarska, Grodzisk Wlkp., kiosk. nr 9 172

Bona
z dobrymi świadectwami i szyć, ewentualnie jako zarządczyni poszukuje posady Grochowska, Bydgoszcz, ul. Śniadeckich 33. L. lewo. zdw 79 558

Pracznica
z prasowaniem. Oferty Kurjer zdw 79 546

Gospodyni
kucharka w średnim wieku z znajomością krawieczyzny poszukuje posady w skromnym domu do samotnej osoby przy skromnych warunkach. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera jw 5 802

Panna
z porządnej rodziny znająca szyć bielizny i wszelkie robótki poszukuje jakiegokolwiek posady. Łaskawe zgłoszenia skierować do Kurjera jw 5 806

Panna
poszukuje posady do dzieci. Język niemiecki, szyć, robótki, miejscowość obojętne. Zgłoszenia Kurjer zdw 78 579

Panienska
poszukuje posady 15. 4. do dzieci lub początkująca panna służąca, zna szyć, cerowanie i prasowanie szyćwnej bielizny Zgłoszenia Kurjer pod zdw 78 962

Dziewczyna
uczciwa poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 78 915

Służąca
do wszystkiego z gotowaniem i praniem poszukuje posady u starszych lub bezdzietnego małżeństwa zaraz lub 15. 4. Oferty Kurjer zdw 78 914

Technik budowlany
absolwent Państw Szkoły Budowlanej w Lesznie poszukuje odpowiedniego zajęcia. Zgłoszenia Kurjer zdw 78 959

28 WOLNE MIEJSCA

Magistra
z jednoroczną praktyką przyjmie Aptekę na prowincji. Proszę podać referencje i warunki Kurjer Poznański dw 8182

Służąca
do wszystkiego, uczciwa i pracowita potrzebna zaraz. Matejki 54, parter, prawo zdpw 79 327

Fryzjer
damsko - męski dzienny ondulator chętny. Zgłoszenia podaniem warunków przy wolnym utrzymaniu Markiewicz Środa, Dąbrowskiego zdw 79 290

Gospodyni
do 3 osób. Hubishta, Wybickiego 12 zdw 79 226

Potrzebna
krawcowa. Majętność Włkna, Skoki. zdw 79 218

Modelki
do ondulacji potrzebne. Kramarska 27, Chrapkowski, zdw 79 205

Do
czytelnia potrzebna inteligentna panienska, Słusarska 7. zdw 79 198

Dziewczyna
do dzieci zaraz. Narkiewiczowa, Dąbrowskiego 6. zdw 79 191

Służąca
tylko czysta, akurata i uczciwa może się zgłosić z referencjami od rodz. 8-9 wieczorem. Kapczyńska, plac Nowomiejski 5. zdw 79 451

Dziewczyna
od 14 lat do pomocy pani w kolonjale. Zgłoszenia Grodzisk Wlkp., Rassek. zdw 79 258

Panowie
Panie w każdym mieście i na prowincji do sprzed. art. pierwszej potrzeby poszukiwani. Zysk 1000 zł miesięcznie. Kapitał niepotrzebny. Zgłoszenia pod „Byt” do „Par”. Bydgoszcz Dworcowa 72 Pw 10 404-63.158

Dziewczyna
do dziecka potrzebne. Kowalska, Prusa 18. zdw 78 320

Bufetowa
do pierwszorzędnej restauracji na wyjazd potrzebna. Zgłoszenia osobiste ul. Graniczna 5, restauracja godz. 11-13 i 18-19. zdw 79 307

Szofer - ogrodnicy
może się zgłosić natychmiast - uwzględnić się samotnego z pełnym utrzymaniem. Zgłoszenia do firmy W. Staszewski, Pobiedziska. zdw 79 271

Przyjmę
służącą do wszystkiego Właściciela domu, ogrodu, restauracji w Głównej, Rynek, Kozłowski. zdw 79 339

Służąca
uczciwa z gotowaniem do wszystkiego potrzebna 15. 4. Skarbowska 5. I. pr. prawo. zdw 79 337

Model
mężczyzna dobrej budowy kościasty może się zgłosić. Adres Kurjer zdw 79 332

Dam
zaraz stałą posadę biurową za ułatwienie zdobycia pożyczki. - Kurjer zdw 79 355

Panna do dzieci
od lat 21, miła i obowiązkowa, tylko z dobrymi świadectwami może się natychmiast zgłosić. - Kraszewskiego 11 I. piętro, lewo. zdw 79 375

Krawcowa
do szyć białej bielizny może się zaraz zgłosić. Odzież wskazuje Kurjer zdw 79 371

Dziewczyna
czysta, uczciwa z gotowaniem i praniem do małej rodziny potrzebna od 15. 4. Marsz. Focha 100, siódme wejście, mieszkanie 17. zdw 79 381

Posługaczka
potrzebna, Mickiewicza 15. Trzebińska. zdw 79 583

Krawiec
do poprawek w warsztacie potrzebny zaraz. W. Frackowiak, Poznań, ul. 27 Grudnia 20. zdw 79 880

Stenotypistkę
piszącą biegle na maszynie Orzel przyjmie na zastępstwo. Zgłoszenia do kancelarii adwokackiej. Poznań, plac Wolności 14. I. między 6.30 a 7.30 po pol. zdw 79 387

Służąca
do wszelkiej prac domowych, uczciwa i zdrowa, od 15 kwietnia potrzebna. Nadbrzeźna 12. rw 13 679

Maszynistka
zdolna z własną maszyną znajduje zaraz stałą posadę. Kurjer zdw 79 354

Posługaczka
potrzebna Szlandrowicz, Focha 67. zdw 79 439

Pomocnik
fryzjerski wypomóżkę potrzebny. Górna Włda 52. zdw 79 437

Służąca
potrzebna zaraz. Niegolewskich 5. m. 8. zdw 79 443

Uczennice
do szyć zaraz potrzebne. „Chic Parisien”. Waly Zygmunta Augusta 2. III. lewo. zdw 79 449

1 000 - 1 500
pożyczki poszukuje stała praca dla robotnika. Oferty Kurjer zdw 79 444

Dziewczyna
z gotowaniem, wozorowo czysta, skromna, uczciwa, do wszystkiego 15. 4. świadectwa. Zgłoszenia Kurjer zdw 79 452

Posada
biurowego z kaucją 2 tys. zł. wolna zaraz. Zgłoszenia Kurjer zdw 79 450

Chłopiec
potrzebny Marcinkowskiego 5. Nikłownia. zdw 79 455

Posługaczka
z gotowaniem zaraz potrzebna. Izdebska, ul. D-utbackiej 8. zdw 79 326

2 wymowne
panie do zwiedzania klienteli. - Maleckiego 19. III p. Górny. zdw 79 247

Służąca
młodsza, tylko dobrze polecona, potrzebna od 15 kwietnia. Trzeciego Maja 7, mieszkani: 13. zdw 79 402

Uczennice
do szyć potrzebne. Poprawska, sw. Marcina 48. zdw 79 401

Służąca
z gotowaniem potrzebna. Walczak, Wrocławska 4. I. piętro. zdw 79 425

Panie
panowie do sprzedaży domowej. Zgłoszenia od 9-10. Kotkowiak, Różana 4. zdw 79 538

Szofer
kował może się zgłosić zaraz na reklamówkę Zgłoszenia Kurjer zdw 79 537

Inkasent
podróżujący Poznańskie i Pomorze. Oferty Kurjer zdw 79 536

Potrzebna
posługaczka zaraz na cały dzień z dobrem gotowaniem Zgłoszenia Bukowska 23. III. prawo. zdw 79 541

Ucznia
poszukuje drogeria w Poznaniu. Zgłoszenia pisemne, życiorys przyjmuj Kurjer zdw 79 464

Ekspedjentki
zdolne tylko z branży kapeluszy potrzebne. Stanisław, Nowa 2. rw 13 636

Humor zagraniczny

— Znowu zmieniasz mieszkanie? To cię musi drogo kosztować!
— Zawsze mniej, niż płacić komorne!
(London Opinion). S. F.

Przedpłata na kwiecień 1931, za oba wydania razem włącznie tygodniowego dodatku ilust. „Ilustracja Poznańska” i „Nowiny Sportowe” w Poznaniu w kw. 15.03. pod opaską w Polsce w kw. 15.03. z odnośnikiem do kw. 15.03. w wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonej numerów lub odszkodowania.

W wydaniach wielkoformatowych i uroczyściowych poprzedza normalną codzienną, część numeru z reklamami i ogłoszeniami, materiał poświęcony danej uroczystości niedziele, święta i nocą tylko 1476 i 3524. — P. K. O. Poznań nr. 200 149.

Ogłoszenia na stronie 6-lamowej 30 gr. na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 75 gr. na stronie czwartej 120 gr. na stronie drugiej 150 gr. przed wiadomościami potocznymi 240 gr. na stronie drugiej ogłoszenia porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża. do wydania wieczornego do godz. 10, w dni przedświąt, do godz. 9 przedpołud. Drobne ogłoszenia: słowo napisowe (tłuste) 30 gr. każde dalsze słowo 20 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstaje wskutek matrycowania, wydawnictwo nie odpowiada.